

BAYRAKLARI BAYRAK YAPAN ÜSTÜNDEKİ KANDIR,
TOPRAK EĞER UĞRUNDA ÖLEN VARSA VATANDIR.

YIL 1 SAYI 1

OCAK - HAZİRAN / 2019

BATIADALET

A N K A R A B A T I A D L İ Y E S İ D E R G İ S İ

Ocak - Haziran / 2019 **BATIADALET** Ankara Batı Adliyesi Dergisi

“15 TEMMUZ’DA HİÇBİR
ZAMAN ÜMİDİMİZİ
KAYBETMEDİK.” **16**

METİN KIRATLI

CUMHURBAŞKANLIĞI
İDARİ İŞLER BAŞKANI

“HAKİMLER VE SAVCILAR
SADECE MİLLETİN DEĞİL,
DEVLETİN DE
GÜVENCESİDİR.” **76**

MEHMET YILMAZ

HSK BAŞKAN VEKİLİ

Lekelenmeme Hakkı **26**

15 Temmuz Milli İrade Destanı **34**

Osmanlı Devleti’nde Sosyal Güvenlik **64**

Adli Görüşme Odaları (AGO) **82**

6284 Sayılı Kanun **86**

İMTİYAZ SAHİBİ

Ahmet AKÇA

Ankara Batı Adliyesi Adına
Cumhuriyet Başsavcısı

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet YILMAZ Cumhuriyet Başsavcı Vekili

YAYIN KURULU

Mehmet YILMAZ Cumhuriyet Başsavcı Vekili

İlhami DEMİRKOPARAN Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı

Burak DAĞ Cumhuriyet Savcısı

EDİTÖRLER

Musa AYGÖR Zabıt Katibi

Yalçın BORA Zabıt Katibi

Nihal PEKACAR Zabıt Katibi

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Günay DOĞAN İdari İşler Müdürü

YAYIN TÜRÜ VE SÜRESİ

Yerel Süreli Yayın,
6 Ayda bir ücretsizdir.

BASIM TARİHİ

Şubat 2019

TASARIM ve BASIM YERİ

7 Punto Tasarım ve Matbaacılık
Kazım Karabekir Caddesi no:95/47
İskitler/ANKARA
Tel:0312 342 42 55
e mail: bilgi@7punto.com

YÖNETİM YERİ

Oğuzlar Mahallesi Prof Dr. Necmettin
Erbakan Caddesi No:52
Etimesgut/ANKARA
Tel:0312 246 40 00
e mail: ankarabaticbs@adalet.gov.tr

BATI ADALET
ANKARA BATI ADLİYESİ DERGİSİ

Ankara Batı Adalet Dergimizin kıymetli okurları;

2018 yılını geride bırakırken, yeni bir yıl adliyemiz için yepyeni bir adımla yani elinize aldığınız bu dergi ile bizim için daha anlamlı ve heyecanlı başlamış oldu. Bu vesileyle; 2019 yılının adliyemiz, adalet teşkilatımız ile milletimiz ve ülkemiz için hayırlı başlangıçlara vesile olmasını dilerim.

2011 yılında faaliyete geçen adliyemiz yargı camiasında “mahkeme yönetim sistemi, kısıtlı alan uygulaması, ön bürolar, icra dairesi konsepti, soruşturma bürolarının yapısı, tam engelsiz adliye projesi, AGO, SEGBİS ve uzlaştırma uygulamaları” gibi konularda pilot adliye olması yanında, fiziki imkanlarıyla da bilinen, öte yandan yabancı heyetlerin ilimizde yaptıkları temaslarda ziyaret ederek örnek uygulamaları inceledikleri müstesna bir adliye olup, merkez ilçelerimiz Sincan ve Etimesgut ile mülhakat adliyelerimizin bulunduğu Beypazarı, Nallıhan, Kızılcahamam, Kahramankazan ilçeleri yanında adliye teşkilatı bulunmayan Gündül, Ayaş ve Çamlıdere ilçeleri yargı alanımız içerisinde.

Ankara Batı Adalet Dergisi; hem yargı çevremiz ve adliyemiz ile ilgili haber ve bilgi paylaşımı yapmak, hem de hukuk, edebiyat, kültür alanlarında faydalı olacağını düşündüğümüz yazı, makale, araştırma, söyleşi gibi içeriklerle yargı camiamız başta olmak üzere kamu görevlilerine ulaşmak amaçlanmıştır.

İlk sayımızın onur konukları olarak zat-ı âlileri ile birer söyleşi yaptığımız Hakimler ve Savcılar Kurulu Başkan Vekili Mehmet YILMAZ ve Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin KIRATLI beyefendiler başta olmak üzere, katkıda bulunan meslek büyüklerime, meslektaşlarıma, akademisyenlere ve mesai arkadaşlarıma adliyemiz ve dergimiz adına şükranlarımı arz ederim.

Ünlü edebiyatçı Cengiz AYTMA-TOV’dan esinlenerek, “Gün olur asra bedel” bir gece şeklinde isimlendirdiğim, 15 Temmuz milli direniş ve şehadet ikliminin hatırlatılması ve diri tutulması noktasında dergimizin sayfalarında o müstesna gecenin her zaman yer bulacağı hususunun da altını çizerek 15 Temmuz hain darbe girişiminde canlarını bu millet ve devlet için feda eden şehitlerimizi rahmetle yad eder, gazilerimize de sonsuz minnettarlığımı ifade ederim.

Dergimiz içerik ve kalitesiyle Ankara ölçeğinde bir ilk olarak yargı camiamızda başka adliyelerde çıkartılan güzel örnekler arasına katılmıştır. Bu vesileyle; dergimizin hayırlı olmasını temenni eder, yayınlanmasında yoğun ve titiz bir çalışma yürüten yayın kuruluna takdirlerimi sunarım. Hem meslektaşlarımız, hem mesai arkadaşlarımız, hem de ulaştırabildiğimiz diğer kamu çalışanlarımız için önemli katkılar sunmasını temenni ederim.

Gayret bizden, tevfik Allah’tandır.
Saygılarımla,

Ahmet AKÇA
Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcısı

Ankara Batı Adalet Dergisi’nin kıymetli okurları; saygıdeğer meslektaşları;

Ankara Batı Adalet Dergisinin yayın hayatına başladığı bu ilk sayısı aracılığı ile sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Dergimizin yayın hayatına başlamasının yeni bir yıla adım attığımız bu günlere denk gelmesi vesilesi ile tüm hakim ve cumhuriyet savcılarımızın, adliye personelimizin ve değerli okuyucularımızın yeni yılını kutluyor; yeni yılın tüm yargı camiası ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Geçtiğimiz yıl içinde terör örgütlerine karşı kutsal vazifelerini yerine getirirken ebediyete uğurladığımız şehitlerimizi rahmetle anıyor, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Dergimizin ülkemizin farklı bölgelerinde görev yapan meslektaşlarımızla iletişim kurmamızda, güncel hukuk bilgilerimizi, deneyimlerimizi paylaşmamızda, adliyemizde gerçekleşen faaliyetler ve gelişmelerden haberdar etmemizde bir köprü görevi kuracağını düşünüyorum.

Benim de göreve başladığım 2011 yılında yeni binasında faaliyete başlayan

Sincan Adliyesi 2014 yılında isim değişikliği ile Ankara Batı Adliyesi olmuş ve bu tarihten beri de yargı hizmetini sürdürmektedir. Bu hizmeti sürdürürken de insan hak ve özgürlüklerinin korunup gelişmesinde, hukuk devletinin tesisinde, adaletin etkin, tarafsız, verimli ve hızlı bir şekilde sağlanmasında yargının büyük görev ve sorumluluğun olduğu bilinciyle, üzerimize düşenleri büyük bir titizlik ve özveriyle eksiksiz bir şekilde yerine getirmeye çalışmaktayız.

Adliyemizde bulunan personel sıkıntısını son alımlarla aştık. Yeni personellerimizle daha etkili ve verimli yargı hizmeti sunmaya başlayacağımıza yürekten inanıyorum.

Davaların adilane, makul sürede sonuçlanması için çaba harcayan, özveriyle çalışan adliyemiz bünyesinde görev yapan meslektaşlarıma ve adliyemiz personeline çalışmalarında başarılar diliyorum. Ayrıca aramıza yeni katılan yargısal faaliyetlerimizde bize güç katacak meslektaşlarıma ve çalışan arkadaşlarıma hoş geldiniz diyorum.

Adliyemiz yayın organı olarak faaliyete geçen Ankara Batı Adliyesi Dergisinin yayına hazırlanmasında emeği geçen herkese ve siz değerli okuyucularımıza teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Şenel ALTINAY
Ankara Batı Adli Yargı
Adalet Komisyonu Başkanı

CUMHURBAŞKANLIĞI
İDARİ İŞLER BAŞKANI
SAYIN **METİN KIRATLI**
16

HSK BAŞKAN
VEKİLİ
SAYIN **MEHMET
YILMAZ**
76

15 TEMMUZ
MİLLİ İRADE DESTANI
34

BEYPAZARI ADLİYESİ VE
YARGI ÇEVRESİNDE BULUNAN
GÜDÜL İLÇESİ
58

ADLİ GÖRÜŞME ODALARI
(AGO)
82

BATIADALET
ANKARA BATI ADLİYESİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Ankara Batı Adliyesi	8
Ankara Batı Adliyesi'nde Hakim Olmak	15
Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Sayın Metin KIRATLI (Röportaj)	16
Ankara Batı Adliyesi'nde Cumhuriyet Savcısı Olmak	25
Lekelenmeme Hakkı Çerçevesinde İhbar/Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı	26
Söz - Gelecek (Şiir)	29
Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kurumuna Genel Bir Bakış	30
15 Temmuz Milli İrade Destanı	34
15 Temmuz Hain Darbe Girişiminde Ankara Batı Adliyesi	38
Gazi Türksat	47
Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi	48
Yazmalıyız, Neden?	54
Beypaşa Adliyesi ve Yargı Çevresinde Bulunan GÜDÜL İlçesi	58
Yolumuzu Gözler Oldu Karanlık	62
Klasik Dönem Osmanlı Devleti'nde Sosyal Güvenlik Kurumları	64
Suçta Sürüklenen Çocuk (Şiir)	68
Kadının Soyadı	70
Çocuk ve Yağmur (Şiir)	75
HSK Başkan Vekili Sayın Mehmet YILMAZ (Röportaj)	76
Adli Görüşme Odaları	82
Anne (Şiir)	85
6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Getirdikleri	86
Cumhuriyet Savcılarının Aile Hukuku İşlerinden, Mutad Meskene İade Davası	88
Ceza Muhakemesinde Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarından Uzlaştırma	90
İsmin -De Hali (Şiir)	93
Ankara Batı Adliyesi Uzlaştırma Bürosu	94
Bir Mesajınız Var	98
Aktar Muhittin Lokman Hekim (Röportaj)	100
Hayvanların Korunmasında Hukukun Etkin Rolü ve Araçları	104
Yolcuların ve Bagajların Deniz Yoluyla Taşınmasına Dair Atina Konvansiyonu ve Protokolleri Üzerinde Bazı Değerlendirmeler	110
Ankara Batı Adliyesi Ziyaretler	114

Değerli okurlarımız, Ankara Batı Adalet Dergisi ilk sayısı ile yayın hayatına merhaba dedi. Değerli meslektaşlarımızın ve personellerimizin kalemlerinden dökülen çeşitli konulardaki yazıları sizler ile paylaşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. “Fikirlerin çarpışmasından hakikat şimşeği doğar.” şiarıyla başlattığımız çalışma sonunda sizlere faydalı olacağını düşündüğümüz bir eser meydana getirmeye çalıştık. İlk sayımızda Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Sayın Metin KIRATLI ile Hakimler ve Savcılar Kurulu Başkanvekili Sayın Mehmet YILMAZ onur konuklarımız oldular. Hukuk, tarih, sağlık, deneme, şiir gibi başlıklar altında zengin içerikli birçok yazıyı takdirlerinize sunuyoruz. Ayrıca özel köşemizde 15 Temmuz milli irade ve demokrasi gecesine ilişkin yaşananlara ve adliyemiz personeli değerli gazilerimize yer verdik. Bu vesileyle 15 Temmuz hain darbe girişimini demokrasi ve milli irade gecesine çevirip vatan, bayrak, devlet uğrunda şehadete koşan tüm şehitlerimize Allah’tan rahmet yakınlarına başsağlığı diliyoruz. Tüm okurlarımızın katkılarını bekler, şimdiden hepinize teşekkürlerimizi sunarız.

YAYIN KURULU

BATIADALET
ANKARA BATI ADLİYESİ DERGİSİ

ANKARA BATI ADLİYESİ

Ankara Batı Adalet Sarayı'nın yapımına 2008 yılında başlanmış ve 24 Nisan 2011 tarihinde hizmete açılmıştır. Adliyemiz 44.000 m2 alan üzerine kurulmuş olup 59.000 m2 kapalı alana sahiptir. Biri ön cephede üçü arkada olmak üzere toplam 4 bloktan oluşan adliye binasında ön cephede savcılık ve idari birimler bulunurken, arka cephesinde ise hakim odaları, mahkeme kalemleri, duruşma salonları ve 200 kişilik seminer ve konferans salonu bulunmaktadır. Adliyemiz toplamda 9 kattan oluşmaktadır. 15 adet asansör ile her katta iniş ve çıkış olmak üzere toplam 14 adet yürüyen merdiven bulunmaktadır.

Vatandaş ve çalışan odaklı olarak düşünülüp yapılan adliye binamız; son derece çağdaş bir yapıya sahiptir ve modern mimarisi ile de dikkat çekmektedir. Adliyeye atılan ilk adımda geniş ve ferah alanları ile güven ve

bulunmaktadır. Engelli vatandaşlarımız için, "Engelsiz danışma bankosu, ön bürolarda engelsiz banko, engelli wc, tekerlekli sandalye, roller walker, hissedilebilir yürüme yüzeyi, Braille kabartma yönlendirme panoları, merdiven küpeştelere, enformasyon panoları, genel sesli yönlendirme sistemi, ayaklı kat kabartma baskılı haritalar, Braille yazıcı" gibi bütün engel çeşitleri için düşünülmüş sistemler mevcuttur. Engelli bir vatandaş yanında kimse olmadan adliyede bütün işlerini kolaylıkla halledebilmektedir.

Vatandaş odaklı hizmet anlayışının benimsendiği adliyemizde, adliyeye bebekleri ile gelen anneler için bebek bakım odası bulunmaktadır. Renkli ve rahat dekorasyonlu bu odada anneler evlerindeymiş gibi bebeklerinin tüm ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Adliye bünyesinde hizmete sunulan sosyal tesislerde öğle arasında ya da mesai saatleri sonrasında stres atan personel vatandaşlara daha verimli ve kaliteli hizmet vermektedir. Sosyal tesis bünyesinde fitness salonu, bay/bayan soyunma odası, duş alma yerleri, bilardo, masa tenisi ve büyük ekranda maç izlemeye olanak sağlayan projeksiyon cihazı ile eksiksiz bir hizmet sunmaktadır.

Türkiye'nin en önemli adliyelerinden biri olması sebebiyle birçok proje pilot uygulama olarak adliyemizde uygulanmış ve vatandaşların hizmetine sunulmuştur. Bunlardan bir kısmı 'Engelsiz Adliye Projesi', 'Mahkeme Yönetim Sistemi', 'İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması Projesi', 'Adli Görüşme Odaları Projesi', 'Mağdur Hakları ve Destek Hizmetleri Projesi' ve 'Ailenin Korunması Kadına Şiddetin Önlenmesi Projesi' dir.

rahatlık hissi veren bina yapısı adaletin sıcak yüzünü en iyi şekilde göstermektedir. Adliyeye gelen iş sahipleri, vatandaş girişinde bulunan danışma masaları yardımıyla, vakit kaybetmeden işlerini çözebilmeleri için bilgilendirilerek yönlendirilmekteler. Normal danışma masalarının yanı sıra engelli vatandaşlarımız için de engelsiz danışma bankosu

Engelsiz Adliye Projesi

Adliyemiz, açılışından sonra yapılan çalışmalar ve düzenlemelerle Türkiye'nin ilk tam engelsiz adliyesi olmuştur. Bu proje sayesinde adliyenin girişinden işlem yapılacak birimlere kadar tüm alanlarda engeller ortadan kaldırılmıştır. Braille alfabesi ile yazabilen yazıcı, sesli kabartmalı yönlendirme levhaları, hissedilebilir yürüme yüzeyleri, braille kabartmalı tabelalar ve diğer gereken her şey en ince ayrıntısına kadar düşünülmüştür.

ADLIYEMİZDE UYGULANAN PROJELER

Mahkeme Yönetim Sistemi

Bu proje danışma masaları, ön bürolar ile birlikte hakim ve savcılar için düzenlenmiş kısıtlı alanları kapsamaktadır. Vatandaş odaklı kalitenin artırılması, personellerin daha rahat bir ortamda çalışması ve güvenliğinin sağlanması için geliştirilen bu sistemde adliye içindeki gereksiz koşuşturmanın önüne geçilmiştir. Mahkeme kalemleri, hakim ve savcılar odalarının bulunduğu koridorlara girişler kartlı geçiş sistemi ile yapılmaktadır. Bu sistem kartlara verilen yetkiler ile sınırlandırılmaktadır ve sadece yetkisi olanların geçişine izin verilmektedir. Yetkisi olmayan kartların geçişlerine ise sistem izin vermemektedir. Böylelikle bu bölümlere sadece yetkisi ve işi olan personellerin girişleri sağlanmıştır.

Adliyemize gelen vatandaşlar Mahkeme Yönetim Sistemi kapsamında oluşturulan ön bürolarda işlerinin %80'ini halledebilmektedir. Evrak havalesi, harç yatırma ve tevzi işlemleri, dilekçe verme, delil ibrazı, dosyadan suret alma ve temyiz işlemleri gibi birçok işlem bu noktadan gerçekleştirilmektedir. Böylelikle vatandaş için de gereksiz koşuşturmanın önüne geçilmiştir.

Tek bir noktadan gerekli tüm hizmetlerin sağlandığı ön bürolar sayesinde mahkeme kalemlerindeki yoğunluk asgari seviyeye düşürülmüş ve hizmet kalitesinin çitası yükseltilmiştir.

İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması Projesi

İcra hizmetlerinin etkililik ve verimliliğini artırmak üzere icra dairelerinin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi sağlanarak, vatandaş tarafından icra dairelerine duyulan güvenin artırılması planlanmıştır. Bu standartlar ve düşünceler esas alınarak Türkiye'nin 6 pilot adliyesinden biri olan adliyemizde de bu proje uygulanmıştır.

Danışma ve Kalite Yönetim Bürosu, Esas - Aile Bürosu, Haciz Bürosu, Satış Bürosu, Mali İşlemler Bürosu, Dosya Arşivi Bürosu şeklinde 6 bürodan oluşmaktadır. Tüm icra dairelerinin tek bir alanda birleştirilmesi ve uyum içinde çalışmaları sayesinde daha önceden günler alan işlemler artık daha kısa sürede tamamlanmaktadır.

Adli Görüşme Odaları

Adli görüşme odaları öncelikle mağdur, tanık ve suça sürüklenen çocukların, cinsel suç ve aile içi şiddet suçu mağdurları ile diğer kırılgan grupların beyanlarının alınmasında kullanılmak üzere oluşturulmuştur.

Bu proje ulusal ve uluslararası danışmanların raporlarındaki standartlara uygun olarak hazırlanmıştır. Bu odalardan birincisi ifade ve beyan verecek suça sürüklenen çocuklardan, mağdur ve tanıkların beklediği AGO Bekleme Odası, ikincisi

adli görüşmeci, çocuk veya mağdurun görüştüğü Adli Görüşme Odası, üçüncüsü ise video konferans sistemi ile SEGBİS kurulu olan ve savcı, avukat ve çocuğun ailesinin görüşmeyi izlediği AGO Gözlem Odası olarak düzenlenmiştir.

Ailenin Korunması ve Kadına Şiddetin Önlenmesi Projesi (Gelincik Projesi)

Gelincik Projesi, şiddet mağduru kadın ve çocuklara her türlü hukuki desteğin yanı sıra barınmadan meslek edinmeye her türlü sosyal ve psikolojik desteği de kapsamaktadır. Bu proje ile ilgili adliyemizde Gelincik merkezi bulunmaktadır. Bu merkezde Baro tarafından görevlendirilen bir avukat bulunmaktadır. Merkezde kadın, çocuk ve benzeri kırılgan gruplara hukuki destek verilmektedir. Ayrıca proje kapsamında aile mahkemeleri ve aile içi şiddet bürosu koridorunda stantlar açılmıştır. Bu stantlarda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri broşür ve kitapçıklarla, gelen vatandaşlarımıza ön bilgi verip gelincik merkezine yönlendirmektedirler.

Mağdur Hakları ve Destek Hizmetleri Projesi

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Mağdur Hakları Daire Başkanlığı tarafından yürütülen bu proje kapsamında adliyemizde de bürolar açılmıştır. Adliyemizde her ay yapılan toplantılarla projenin değerlendirilmesi ve gelişimi hakkında görüşülmektedir.

Bu projelerin yanı sıra adliyemizde bulunan yemekhane, Teras Kafeterya, Bodrum Kafe ve Ayaş Açık Cezaevi Satış Mağazasından hakim, savcı, personel ve adliye gelen tüm vatandaşlar yararlanabilmektedir. Ayrıca Bodrum Kafe sayesinde adliyemizde görev yapan hükümlüler, aileleri ile görüş saatlerinde rahatça vakit geçirebilmektedirler.

Ankara Batı Adliyesi'nde Hakim Olmak

ENDER TİFTİKÇİ GÜNUĞUR
Ankara Batı Hakimi

Sevdiğiniz yerde çalışmak elinizde olmayabilir, ama çalıştığınız yeri sevmek her zaman sizin elinizde! Kuşkusuz çalıştığınız şehirlerin ve mekanların da buna katkısı çoktur... Ankara Batı Adliyesi ise sevmeniz için size çok sebep sunan yerlerden biri.

Açıkçası, bu adliyeye atandığımda önce çok üzül müştüm. Ankara'da merkez adliyede çalışmak varken taşrada çalışacaktım! Benim kıdemimdeki meslektaşlar "sen yine de Ankara merkezi talep et, merkezde olmak taşrada olmaktan iyidir" diyorlardı. Ama adliyeye geldiğim ilk gün, ilk saat içinde fikrim değişti.

Bina ve sunduğu olanaklara değineceğim tabii ki, ama beni ilk etkileyen şeyin, çalışanların samimiyeti olduğunu en başta belirtmek isterim. Büyük bir merkezde olduğunuzu hissettirecek kadar profesyonel, konularına vakıf ve bilgili, öte yandan taşra adliyelerinde görmeye alışkın olduğumuz o içten gelen saygı ile gözünüzün içine bakıp konuşmaları! O anda kararımı verdim: İtiraz etmeyecektim ve bu güzel adliyede huzurla çalışacaktım.

Dediğim gibi de oldu: Üç yıldan bu yana huzur ve keyifle çalıştığım Ankara Batı Adliyesinden bahsedebilirim artık.

Adliyede mahkemeler ve diğer birimler belli bir mantıksal düzen içinde, akılcıca yerleştirilmiş. Avukatlar ve davaların tarafları gibi iş sahiplerinin konforunun azami ölçüde gözetildiği bir iç düzenleme mevcut. Bu durum, hakim ve savcılar da dahil olmak üzere çalışanlara bir güven ve huzur veriyor.

Bina içindeki geçişler güvenlikten ödün vermeyerek ve aynı zamanda bütün tarafların konforu da gözetilerek düzenlenmiş. Kalem odaları personelin huzur içinde güvenli

ve sakin bir ortamda çalışmalarını temin edecek tarzda dizayn edilmiş.

Ceza, hukuk veya icra daireleri için düşünülen genel evrak kayıt sistemi, iş sahiplerinin o kattan bu kata, o kalemden bu kaleme dolaşmalarını önlemiş. İşte bu nedenle koridorlarda umutsuzca gideceği birimi, kalemi veya vezneyi arayan kalabalıklar yok. Duruşma salonlarının önündeki görece kalabalıklar bile olabildiğince huzurlu ve sakin. Adliyeye girenlerin kendini önemli ve değerli hissettiğini buradan anlayabilirsiniz.

Doğal gün ışığı almayan oda yok! Oldukça büyük bir bina olmasına rağmen, duruşma salonları dahil, bütün odalar gün ışığından nasibini alıyor. Büyük adliye binalarında çalışanlar bunun kıymetini anlayacaktır, eminim.

Asansörler ve yürüyen merdivenler şaşırtıcı bir şekilde yeterli! Yoğun saatlerde bile asansör kuyrukları, öncelik isteyen sinirli kalabalıklar görmüyorsunuz!

Adliye ve hastanelerin ortak özelliği olan, yani sorununa çare arayan insanların psikolojik halini yansıtan o ağır hava yok bu adliyede. Tamam burası Türkiye'nin en büyük adliyesi olmayabilir, kabul; ama orta ölçekli, bir buçuk milyon nüfusa hitabeden bir adliye olarak her bakımdan örnek olacak bir çalışma ortamı olduğunu teslim etmek gerek.

İş yoğunluğu bile Türkiye koşullarında son derece kabul edilebilir ölçülerde ve bütün bu olumlu özellikler, çalışanların ruh haline yansımış durumda.

En başta söylediğim gibi, en sevdiğimiz yerde çalışmıyor olabiliriz, ama çalıştığımız yeri sevmek her zaman bizim elimizde! Ankara Batı Adliyesini sevmek ise çok kolay.

CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANI SAYIN METİN KIRATLI

Sayın Başkanım sizleri tanıyabilir miyiz? Metin KIRATLI kimdir?

4 çocuklu bir ailenin ferdi olarak 1969'da Ereğli'de doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Ereğli'de tamamladım. 1986'da girdiğim üniversite sınavları sonucunda, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni kazandım.

Başkanım hukuk fakültesi tercihinizde sizi etkileyen faktörler nelerdi? Hukukçu olmak gibi bir idealiniz var mıydı?

Aslında idealim, Elektrik Elektronik Mühendisi olmaktı. Bizim dönemimizde üniversite sınav sistemi şimdikiinden farklıydı. Sınava giren, istediği alandan tercih yapabiliyordu. Yani öğrenciler yerleştirme tercihi olarak hem sayısal hem eşit ağırlık hem de sözel bölümlerinden herhangi birisinden tercih yapabiliyordu. 18 tercih hakkımız bulunuyordu. Benim idealim mühendislik olduğu için sayısal tercihlerinde bulunmuştum, ancak 11 inci tercihim Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni yazdım. Hukuk fakülteleri içinde en yüksek puan Ankara Üniversitesi'nindi. Sınavdan çıkar çıkmaz sonuçlara baktığımda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni kazanacağımı biliyordum. Nitekim öyle de oldu ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni kazandım.

Başkanım, hukuk fakültesinden mezun olduktan sonra hâkimlik tercihiniz nasıl gerçekleşti? Neden hâkim olmak istediniz?

Rahmetli babam hâkim olmamı çok istiyordu. Bu konuda beni sürekli teşvik ediyordu. Bu da hâkimlik tercihimin temel sebebi oldu.

Başkanım meslek hayatınızın ilk zamanlarından biraz bahsedebilir misiniz? Bugün gelmiş olduğunuz noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hâkimlik stajımı Ankara Adliyesi'nde yaptıktan sonra, kura sonucunda Ulaş Adliyesi'ne atandım. Daha sonra sırasıyla Van Çaldıran, Isparta Yalvaç ve Antalya Manavgat hâkimi olarak görev yaptım.

Şartları sebebiyle ben en çok Çaldıran'da görev yaparken zorlandım. Çaldıran, Türkiye'nin en soğuk yerleşim yeridir. Fakat il merkezi olmadığı için yurt istatistiklerinde değerlendirilmez. Görev yaparken -55 dere-

ceyi gördüğümü bilirim. Aslında Van Merkez sıcaktır ve Türkiye'de yıl içerisinde en fazla güneş alan illerin başında gelir. Hatta Urartular dönemindeki ismi "Tuşba"dır. Tuşba "Güneşin Şehri" anlamına gelir. Ancak Çaldıran, merkeze 105 kilometre uzaklıkta ve 2100 rakımlı bir yerleşim birimidir. Yüksek rakımı sebebiyle aşırı soğuk bir yerdir. Atandığım yıllarda Çaldıran'da lojman yoktu. İlçede kalabileceğimiz kaloriferli bir konut da yoktu. O dönem deprem konutları vardı, 1978 yılında inşaatı bitmiş, ancak kötü inşaat nedeniyle oturma ruhsatı olmayan bir yerdi. Mecburen orada kaldık. Tabii oranın da kaloriferi yoktu. 4. bölgeden 5. bölgeye gittim. O tarihlerde bahsettiğim iki bölgede çalışma süresi toplam 3 yıldır, ancak ben 7 yıl kaldım. Yeri gelmişken şunu da söylemeliyim, bizi burada gören gençler bu göreve bir anda paraşütle indiğimizi sanıyorlar. Bu noktalara gelmeden önce güzide ülkemizin en ücra köşelerinde çalıştık.

Manavgat'ta görev yapmaktayken bir gün tesadüfen kendimi Ceza İşleri Tetkik Hâkimi olarak buldum. Aslında bakanlıkta çalışmak gibi bir talebim yoktu. O dönem Yargıtay üyesi olan değerli bir meslek büyüğümüz bana ihtiyaç olduğunu, bu göreve atanmam gerektiğini söyledi. Ben ise o tarihte Denizli'ye tayin istemiştım. Bir anda kendimi Ankara'da buldum. Dört buçuk yıl Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünde Tetkik Hâkimliği yaptım. Sonrasında iki buçuk yıl kadar Daire Başkanlığı, bir yıl Genel Müdür Yardımcılığı yaptıktan sonra Genel Müdürlük görevine atandım. Üç yıl da bu görevi ifa ettim.

2014 yılında HSK seçim çalışmaları için İstanbul Anadolu Adliyesi'ne gitmiştık. Çalışmalar esnasında Sayın Cumhurbaşkanımızın Özel Kalem Müdürü Hasan DOĞAN beyden telefon geldi. Ceza İşleri Genel Müdürlüğü olarak hükümlü afları, milletvekili dokunulmazlık dosyaları ile alakalı görevlerimiz olması sebebiyle bu konularla ilgili arandığımı düşündüm. Hasan Bey "Genel Müdürüm sizi buraya bekliyoruz" dedi. Çankaya Köşkü'ne gelmemi söyledi. Ben de kendilerine İstanbul'da seçim çalışmasında olduğumuzu ilettim. Ancak Hasan Bey konunun önemli olduğunu ve acil beklendiğimi söyleyince, çalışmaları yarıda kesip Ankara'ya döndüm. Sayın Cumhurbaşkanımız o zaman Çankaya Köşkü'ndeydi. Cumhurbaşkanı seçileli henüz 11 gün olmuştu. Köşke geldiğimde öncelikle Hasan Bey ile görüştüm. Ardından Sayın Cumhurbaşkanımız ile görüştüm. Bir saat kadar sohbet ettik. Çıkarken bir emirleri olup olmadığını sorduğumda, "Sen seçim çalışma-

larına devam et” dedi. Akşam uçağı ile tekrar İstanbul’a döndüm. İki gün sonra telefon geldi ve Genel Sekreter Yardımcılığı görevine atandığım söylendi. 15 Eylül tarihinde görev ve başladım. 4 sene boyunca Genel Sekreter Yardımcılığı görevini ifa ettikten sonra Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı olarak atanmak da nasip oldu.

Sayın Başkanım bu vesile ile Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı hakkında ve yeni Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’nin işleyişi hakkında sizlerden bilgi alabilir miyiz?

İdari İşler Başkanlığı; daha önceki Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Başbakanlık Müsteşarlığının birleşiminden oluşan bir makamdır. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı’nın merkez teşkilatını yönetirdi. Başbakanlık Müsteşarı da devlet bürokrasisini yönetirdi. Şimdiki sistemde iki makam birleşmiş oldu. Birleşme tek boyutu ile kalmadı. Bunun yanında sistem değişikliği nedeniyle eklenen yeni işler de oldu. Dolayısıyla omuzlarımızda gerçekten ağır bir yük olduğunu söyleyebilirim. Bize

verilen görevi layıkıyla yerine getirmek için elimizden gelen çabayı sarf ediyoruz.

Tabii şunu iyi bilmek lazım; böyle bir makamda bir hukukçunun olmasının, hukukçudan öte hâkim kökenli birisinin olmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Daha önce de Cumhurbaşkanlığı’nda Hâkim-Savcı sınıfından görevlendirmeler oluyordu ama benim hatırladığım kadarıyla bir ya da ikiden fazla aynı anda görevlendirilme olmamıştı. Ancak genel sekreter yardımcısı olduğum dönemde ve şu anda bu sayı artmıştır.

Başkanım bu yoğun temponuza rağmen, aynı zamanda eğitimci kişiliğiniz ile Adalet Akademisinde hâkim-savcı adaylarına eğitim amaçlı düzenlenen derslere katılıyorsunuz. Genç meslektaşlarınıza eğitimlerde neler tavsiye ediyorsunuz?

Birkaç yıl boyunca Türkiye Adalet Akademisi’nde ders verdim. Derslerde iki farklı konu vardı. Birisi 657 sayılı yasaya tabi kamu

görevlilerinin disiplin soruşturmalarıydı. Bir diğer konuda Savcılık mesleği ile Adalet Bakanlığı, HSK ilişkileri, savcılık mesleğinin konumu ile ilgiliydi. Tabii buradaki asıl amaç, arkadaşlara ders anlatmaktan ziyade bir rol model olmaktı. Yani onların ufkunun açılması için yol göstermekti. Genç arkadaşlara gelinde şu tavsiyede bulunurdum:

“Her şeyden önce görevimizi ifa ederken çok adil olmamız gerekiyor. Bizler devlet ile bir sözleşme imzaladık. Nedir bu sözleşme? Görevimizi en iyi şekilde yapacağımıza, taraflara adil davranacağımıza, her olaya tarafsız bir şekilde bakıp empati kurarak karar vereceğimize dair bir söz verdik.”

Arkadaşlarımızın karar verirken mutlaka empati kurmaları gerektiğini düşünüyorum ve onlara bunu tavsiye ediyorum. Çünkü olaylara yaklaşırken hizmet sunduğumuz insanların da bizim ailemizden biri gibi olduklarını düşünürsek, daha sağlıklı karar verebiliriz diye düşünüyorum.

Sadece verdiğimiz kararların adil olması yeterli değildir. Vatandaşa yaklaşımımızın da adilane bir şekilde olması gerekmektedir.

Bir de özveriyle çalışmak gerektiğini düşünüyorum. Bizde bir söz var arkadaşlar bunu hep yanlış anlıyor. “Hâkim ve Savcının mesaisi olmaz” sözü. Bu söz aslında mesleğimizde özveriyle çalışmaya dikkat çekmek amacıyla tekrar ediliyor. Yani siz mesaiye bağlı değilsiniz. Gerekirse cumartesi pazar çalışacaksınız, akşam saat altıdan sonra da sekize kadar çalışacaksınız, ona kadar çalışacaksınız ve bunun karşılığında bir şey beklemeyeceksiniz.

Başkanım ilk günden itibaren FETÖ/PDY silahlı terör örgütü mensupları ile mücadele eden sembol isimlerden birisi oldunuz. Bize bu mücadele sürecinizden bahsedebilir misiniz?

Beni yakından tanıyan arkadaşlarım, 2007 yılından beri bu hain terör örgütü mensuplarıyla olan mücadelemi bilirler. Birtakım sebepler nedeniyle, o tarihten itibaren bunlarla mücadele ediyordum. Tabi ki bu müca-

deleler tesadüfen başlamıyor. Beni o dönem en çok üzen durumlardan biri muhafazakâr kitlenin dışındaki insanların, muhafazakârları tespit edemeyip bu yapıyla bir tutması oluyordu. Ben ikinci namazına, akşam namazına camiye gidiyordum. Oradan çıkarken gören başka düşüncedeki bir arkadaşımız, o tarihteki tabirle “Fetullahçı” diyordu. Bu duruma oldukça öfkelenip kızırıyordum. İbadetlerini normal seyrinde gerçekleştiren, kimseden bir şey saklamayan bizler olmamıza rağmen onlarla bir tutuluyorduk. Böyle yorumda bulunanların bunu bilmemelerinden ötürü kullandıklarını düşünüyorum. Bu durumu tetikleyen bir mekanizma vardı. Onlar kendilerini “cemaat” olarak isimlendiriyor ve bunu işliyordu. Dolayısıyla cemaat denilince halkın aklına her zaman camideki cemaat geliyordu. Yani aslında cemaat kavramı lügatta topluluk anlamında kullanılıyor. Fakat kavram cemaat olunca ve bu kavram cami cemaati ile özdeşleşmiş olduğundan bizi de bazen bu şekilde yaftaladıkları oluyordu. 28 Şubat’ta da aslında bu yüzden en çok biz zarar gördük. Niye? Çünkü onlar namaz kılan, oruç tutan, eşi kapalı olan insanların hepsini kendilerine düşmanmış gibi değerlendirdiler. FETÖ mensupları tam tersine onlarla birlikte içki içti, kendilerini takiye yaparak gizledi. Çalıştığım bölgelerde bu terör örgütüne mensup şahısların 28 Şubat döneminde alkol aldıklarına şahit oldum. Özellikle askerlerin düzenlemiş olduğu organizasyonlarda mutlaka alkol kullanırlardı. Davranışları hep temkinliydi. Muhafazakârların bir sıkıntısı olduğu zaman, karşılarında yer alırlardı. Hayatımızın her döneminde risk aldığımız için belki de Allah o günlerin yüzü suyu hürmetine bize bugün buralarda görev yapmayı nasip etti. O tarihlerde bu grup mensuplarını eleştirirken kendi arkadaşlarımızın pek çoğu bizi eleştiriyordu. ‘Müslümanlar arasında nifak sokuyorsunuz, kıskançlık, haset yapıyorsunuz’ diyorlardı. ‘Onlar yabancı dil biliyor; yüksek lisans, doktora yapıyor; siz de bu yüzden çekemiyorsunuz’ gibi ifadeler kullanıyorlardı. Çok şükür zaman bizi haklı çıkardı. 17-25 Aralık’tan sonra bile maalesef Türkiye’de belli bir kitle bunların gerçek yüzünü göremedi. Ta ki ‘Allah birdaha göstermesin’ 15 Temmuz gibi kara bir gece ile millette bir uyanış hâsıl olana kadar.

Başkanım 15 Temmuz millî irade ve şehadet gecesinde yaşadıklarınıza dair neler söylemek istersiniz?

15 Temmuz gecesi Külliye’deydim. Daha doğrusu ilk haber aldığımda dışarıdaydım. Hemen eve geçip abdestimi aldım, silahı-

mı aldım, eşimle ve oğlumla helalleştim. Kızım doktordur. O gün hastanede olduğu için evde yoktu. Oğluma dedim ki: "Bundan sonra ablan ve annen sana emanet, bir daha dönmeyeceğim ben gidiyorum." Allah bize şehadet nasip edecek diyerek ve inanmış bir şekilde evden çıktım.

Bir darbe teşebbüsü olduğunu öğrenir öğrenmez arkadaşlarımla telefonda konuştuk. Birkaç arkadaşla beraber Külliye'ye geçip buradan savunma faaliyetlerini icra etmemiz gerektiğini düşündük. Şimdiki Kültür Bakan Yardımcımız Nadir Alparslan Bey, Külliyeden bazı başkan arkadaşlarımız, Emniyet Genel Müdürü, Ankara Emniyet Müdürü gibi sözü geçecek 15-16 kişi vardık. Tabii ilk anda Sayın Cumhurbaşkanımızdan haber alınamıyordu. Yani toplum haber alamıyordu ama biz kendisinin sağlığıyla ve oradaki olaylarla ilgili

telefonla hem Hasan Bey'den, hem eşleri hanımefendiden, hem de diğer arkadaşlardan yeterli bilgiyi alıyorduk.

Zor bir geceydi. Ama hiçbir zaman ümidimizi kaybetmedik. Hiçbirimizin gözünde en ufak bir korku belirtisi yoktu, inanılmaz bir durumdu. Başka bir zaman olsaydı bu kadar sakin durabileceğimi düşünmüyorum.

Bütün arkadaşlarıma baktım hiç kimse de gece boyunca hiçbir şey yoktu. O gece kalbimizde Allah'ın verdiği bir rahatlık vardı. Onlar vatandaşın böyle bir tepki vereceğini

düşünmüyordu. Milletin sokaklara çıkıp tankların önüne kendisini siper edeceğini tahmin etmiyordu. Milletin bu iradesi darbenin başarısız olmasını sağlayan en büyük etken oldu. Vatandaşımızın duruşu adeta tarihin akışını değiştirdi. 15 Temmuz gecesi hiç korkmamıştık. Mesela Mehmet bey kardeşimiz o gün İzmir'deydi, gece yarısı çıktı geldi. Bizim Yusuf Bey (şimdiki Güvenlik İşleri Genel Müdürümüz, Erzincan'daydı) sabaha kadar araba sürdü geldi buraya. Hiç kimsenin böyle bir endişesi yoktu. Helikopterlerle bize ateş açmaya başladılar. Korumalar buna karşılık verdi. Atılan mermilerin birçoğu 1 metre yakınıma kadar düştü. F-16'lar Külliye'nin etrafını bombalıyordu. Gerçekten çok kötü bir gündü. Gözümüzün önünde vatandaşlarımız şehit oluyordu. Ancak sabaha kadar umudumuzu hiç kaybetmedik. Yaşanan bu darbe girişimi sonunda milletimiz bu uluslararası te-

rör örgütünün, bunlara destek olanların gerçek yüzünü bir kez daha görmüş oldu. Allah bir daha böyle hadiselerin tekrarını yaşatmasın. Kötülere hiçbir zaman fırsat vermesin.

Sayın Başkanım 15 Temmuz hain darbe girişimine ilişkin sona eren ve devam eden yargılamalar hakkında sizlerden bilgi alabilir miyiz?

Darbe davaları özellikle ilk derece mahkemelerde nihayete ermeye başladı. Birçok adliyemizde bu konuda çok sayıda karar verildi. Genel olarak hem bizde hem de toplumda verilen kararlardan bir memnuniyet olduğunu söyleyebilirim. Hâkim ve Savcı arkadaşlarımız gereken hassasiyet, dikkat ve özenle bunca zaman çalıştılar. Ellerinden geldiği kadar kılı kırk yararak teröristlerin sa-

vunma haklarını kısıtlamadan, saatlerce onları dinlediler. Bu gerçek anlamda kolay bir durum değildir. Yargılamalar herkesin gözü önünde aleni olarak yapıldı. Doğal olarak verilen cezalar bazen bizlere ya da toplumdaki belli kitlelere az geliyor olabilir. Ancak doğal olarak Hâkim ve Savcılar da yasada belirlenen kurallara uymak zorundalar. Cezaları yasada belirlenen alt ve üst sınırlar arasında belirleyip tayin etmek durumundalar. Ayrıca verecekleri cezaları her sanık hakkında kişiselleştirme yaparak belirlemeleri gerekiyor. Bu kişiselleştirmelere uygun cezalar takdir edildiğini düşünüyorum. Arkadaşların özveriyle çalıştıklarını düşünüyorum. Bundan sonra da gerek Bölge Adliye Mahkemelerinde gerekse Yargıtay'daki dosyalarda arkadaşların gerekli dikkat ve özeni göstererek suçlu olanların gerçekten ağır bir şekilde cezalandırılması, masum olan insanların da beraat etmesi veya daha az ceza alması konusunda gayret göstereceklerini düşünüyorum.

Ben ve arkadaşlarım 15 Temmuz gününden itibaren "Örgütün yapısı nedir? Nasıl çözülür?" diye detaylı incelemeler gerçekleştirdik. Herhalde elimizde gigabaytlarca veri vardır. Bu materyaller üzerine çok yoğun bir şekilde çalıştık. Dediğimiz gibi hücresel bir yapılanma içerisinde olup birbirlerini tanımıyorlardı. Şimdi tanınır ve bilinir hâle geldiler.

Bunların daha önce birçoğu ellerinde silah tutan insanlardı ve biz bunların silahlarını ellerinden aldık. Bir kısmı bürokrasinin tepe noktalarındaydı, buradaki güçlerini kurdular. Bir kısmı devletin bütün maddi imkânlarını kullanıyordu, fon akıtıyordu.

Devletteki yapılanmada şuna dikkat ettiklerini tespit ettim. Öncelikli olarak insan, teknoloji ve maddi kaynaklara hâkim olmaya çalışmışlar. Dolayısıyla bizim şu anda bu üç silahı onların ellerinden aldığımızı ifade etmek istiyorum.

Devletin ilgili birimleri bu konuda gereken tedbirleri alıyor. 15 Temmuz'dan sonra Devlet Denetleme Kurulu bu konuda görevlendirildi. Onlar bu konuda ciddi bir çalışma yaptılar. Bir takım kaynak tespitleriyle beraber bunlara karşı alınabilecek önlemleri ve bundan sonraki yol haritasını belirleyecek çalışmaları sundular. Bu çalışmaları Sayın

Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere ilgili kurumlara rapor olarak ilettiler. İtirazlara ilişkin de OHAL Komisyonu kuruldu.

Başkanım bu yoğun tempoda kendinize vakit ayırabiliyor musunuz? Aileniz ile vakit geçirebiliyor musunuz? Boş zamanlarınızda neler yapmayı tercih ediyorsunuz?

Vakit buldukça kitap okumaya özen gösteriyorum. Boş vakit oluşturmak insanın kendi elinde olan bir şeydir. Biz sabah 09.00'da başlayıp gece 24.00'e kadar çalışıyoruz. Dolayısıyla gün içerisinde kendimize ayırabilecek zamanımız olmuyor. Kitaplığımızda yaklaşık 1500 adet kitap var. Son 20 yıldır haftada bir kitap bitirmeye çalışıyordum. İdari İşler Başkanı olduktan sonra ayda bir kitap ancak bitirebiliyorum.

Kitap okumak dışında, kendimi rehabilite etmek için fotoğraf çekerim. Yurt dışında 3 ay fotoğrafçılık eğitimi aldım. Fotoğraf çekmeyi de severim. Yarı profesyonel biri kadar fotoğraf çekmişliğim vardır. Bir kaç fotoğrafım da ulusal dergilerde farklı isimlerle basılmıştır. Ama uzun zamandır fotoğraf çekemiyorum. Fırsat bulursam fotoğraf çekmeyi severim. Çünkü fotoğraf çekmek insanın dinlenmesine, rahatlamasına katkı sağlıyor. Zaten özellikle Hâkim ve Savcılar sürekli insanlarla uğraştıkları için psikolojik yapıları çabuk bozuluyor. O yüzden muhakkak kendilerini rehabilite edecek bir şeyle uğraşmaları gerekir. Kendilerine ilgi alanları bulmaları lazım. Kimisi enstrüman çalar, kimisi kitap okur, kimisi fotoğraf çekmeyi sever... Onun dışında görsel sanatların tüm dalları ile ilgili inceleme ve araştırma yapmayı çok severim. Yani heykelden de, fotoğrafçılıktan da, resimden de, mimariden de anlarım. Her gittiğim şehirde sanatın bu alanlarındaki yapıtlarına özellikle dikkat ederim.

Sabah namazından sonra yattığım vaki değildir. Bunun namaz kılmaktan öte 7-8 yaşından beri devam eden bir alışkanlık olduğunu söyleyebilirim. Bazen imreniyorum 11.00'e kadar yatanlara. Aslında ben de yatmam diyorum ama yapamıyorum. Ben yine sabah erkenden kalkıyorum.

Çocuklarımla arkadaş gibiyizdir. Çünkü ben çok erken yaşta baba oldum. Baba olduğumda 23 yaşındaydım. Birçok meslektaşımıza göre erken bir yaş olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla çocuklarımızla birlikte büyüdük biz.

Ankara Batı Adliyesi'nde Cumhuriyet Savcısı Olmak

GÜLNUR İNANIR ŞANLI

Ankara Batı Cumhuriyet Savcısı

Cumhuriyetimizin bize sağladığı imkan ve imtiyazlar ile eğitimimi tamamlayıp, küçük yaşlardan itibaren hayalini kurduğum ve her daim onur duyduğum Cumhuriyet Savcılığı görevine 2008 yılında başladım. İkinci, beşinci ve üçüncü bölgelerde görev yaptıktan sonra 28 Şubat 2017 kararnamesi ile Ankara Batı Cumhuriyet Savcılığına atandım.

Birinci bölgede yer alan bir adliyede ilk kez görev yapacak olmanın verdiği heyecanın yanı sıra, ne tür zorluklarla karşılaşacağımı da az çok tahmin edebiliyordum. İş yoğunluğu sebebiyle, herkesin kendi kabuğuna çekildiği, insani ilişkilerin kurulamadığı, yan odadaki meslektaşını dahi tanıyamadan görev süresinin tamamlandığı bir ortam ile karşılaşmaya kendimi hazırlamışken, tüm bunların aksine, mesainin ilk günü, taşrada görev yaptığımız yılları hatırlatan, meslektaşlarımızın ve adliye personelinin hoşgeldin ziyaretleri ile karşılaştım. Çalıştığım bürolarda görev yapan meslektaşlarımın, büroları ile ilgili mesleki tecrübelerini gayretli bir şekilde birbirleriyle paylaşma çabalarına şahit oldum. Kimseye söylemememe rağmen, çalışmaya başladığım ilk yıl, doğum günümün, çalışma arkadaşlarım ve büro personeli tarafından küçük bir kutlama ile hatırlanması yine beni mutlu eden unutamayacağım anlardan oldu.

Sayın Cumhuriyet Başsavcımız ve Cum-

huriyet Başsavcı Vekillerimizin, hukuki bir ihtilaf çıktığında, toplantı yapmak suretiyle, karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları konusunda, fikir ve önerilerimize başvurmalarının, makul gördükleri her fikri, açıklıkla kabul ederek uygulamalarının ve adil tutumlarının da yadsınamaz katkısıyla, samimi ilişkilerin kurulduğu, hukuki konuların özgürce tartışıldığı, birlik ve beraberlik duygusu içerisinde dayanışma ve huzur ortamının hakim olduğu Ankara Batı Adliyesinde, Cumhuriyet Savcısı olarak görev yapmanın bir ayrıcalık olduğunu gönülden hissediyorum.

Adliyemizde mevcut fiziki şartların, standartların üstünde olmasının da etkisiyle ülkemize yurt dışından gelen heyetlerin adliyemizde ağırlanıyor olması, adliyemizde görev yapan meslektaşlarımızın HSK tarafından yapılan tüm etkinliklere ağırlıklı olarak çağırılıyor olması ve yine atanma taleplerinde adliyemizin çoğunlukla meslektaşlarımız tarafından talep ediliyor olması, Ankara Batı Adliyesi çalışanları olarak bize onur veriyor.

Doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine ülkemizin dört bir yanının beyaz örtü altında olduğu yılın ilk günlerinde, yeni yılın her gününün, ülkemiz ve tüm insanlık için bembeyaz olması dileği ile, tüm meslektaşlarıma ve yargı çalışanlarımıza saygılar sunarım...

Çocuklarımızla çok müthiş bir diyalogumuz vardır. İki arkadaş gibi birbirimizden hiçbir şey saklamayız, gizlemeyiz. O yüzden çocuklarıma iyi bir baba olduğumu düşünüyorum. Zorlayıcı değilimdir ama yol gösterir ve asla onlara baskı yapmam. Onlar da sağ olsunlar şimdiye kadar yüzümüzü kara çıkarmadı, gereken hassasiyeti gösterdiler. Şimdi maalesef büyüdüleri için çok fazla birlikte olamıyoruz. Oğlum avukatlık stajı yapıyor, Ankara Hukuktan mezun oldu. Kızım da hekim, Dermatoloji Asistanı. Oğlum Hâkim ve Savcılık düşünmüyor, zaten sınava da girmedi. Benim çok çile çektiğimi gördüğü için dedi ki "Ben bu çileyi çekemem." Şimdiki çocuklar daha rahat yetişiyor. Her ne kadar onlar da bu sıkıntıları gördüyse de "Ben bir daha o sıkıntıları çekmek istemiyorum." dedi. Biz hakikaten bu meslekte çok sıkıntı çektik. Çok zorlu süreçlerden geçtik. İnşallah bundan sonra evlatlarımız rahat bir şekilde görevlerini ifa ederler.

Sayın Başkanım samimi olarak vermiş olduğunuz tüm bilgiler ve anlatımlarınız için çok teşekkür ediyorum.

ruz. Başkanım son olarak, ilk sayısı ile yayın hayatına merhaba diyecek olan Ankara Batı Adalet Dergisi hakkında düşüncelerinizi ve tavsiyelerinizi öğrenebilir miyiz?

Derginiz ile ilgili sizlere başarılar diyorum. Dergiciliğin önemli bir alan olduğunu düşünüyorum. Biz de öğrencilik dönemlerimizde arkadaşlarımızla birlikte ulusal bir dergi çıkarıyorduk. Dergimiz birçok ilde de yayımlanıyordu. Haftalık ve aylık dergilerde, hatta bazen günlük gazetelerin köşelerinde ayda bir yazılarım yayımlandı. Yazmanın önemine inanıyorum. O yüzden yazar arkadaşlara başarılar diliyorum. Tabii yazmak çok zor bir şey, yazmak için çok okumak gerekiyor. Yazma eylemi aynı zamanda sizi daha fazla okumaya teşvik ediyor. Özellikle bir konu yazıyorsanız araştırma yapmak zorundasınız. Bu da sizi sürekli yeni yeni şeyler okumaya, öğrenmeye teşvik ediyor. Belki de bu kadar çok kitap okumayı sevmemin sebeplerinden birisi de bu yazma merakımdır.

Bende sizlere teşekkür ediyor ve çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

LEKELENMEME HAKKI ÇERÇEVESİNDE İHBAR/SORUŞTURMA YAPILMASINA YER OLMADIĞI KARARI

BURAK YILMAZ

Ankara Batı Cumhuriyet Savcısı

5271 sayılı CMK'nın "İhbar ve şikayet hakkı" başlıklı 158. maddesine, 25/08/2017 tarihli Resmi Gazete ile yayımlanan 694 sayılı KHK'nın 145. maddesi ile "İhbar ve şikayet konusu fiilin suç oluşturmadığının herhangi bir araştırma yapılmasını gerektirmeksizin açıkça anlaşılması veya ihbar ve şikayetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilir. Bu durumda şikayet edilen kişiye şüpheli sıfatı verilemez. Soruşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar, varsa ihbarda bulunana veya şikayetçiye bildirilir ve bu karara karşı 173 üncü maddedeki usule göre itiraz edilebilir. İtirazın kabulü halinde Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma işlemlerini başlatır. Bu fıkra uyarınca yapılan işlemler ve verilen kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak Cumhuriyet savcısı, hakim veya mahkeme tarafından görülebilir." şeklinde ekleme yapılmıştır. Bu düzenleme, 08/03/2018 tarihli Resmi Gazete ile yayımlanan 7078 sayılı Kanunun 140. maddesi ile aynen kabul edilmiştir.

Bu düzenlemenin getiriliş amacı; ceza hukukunun evrensel prensiplerinden olup, Anayasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve yargı kararları ile güvence altına alınan masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı kapsamında kişilerin olası mağduriyetlerinin önüne geçmektir. Masumiyet karinesi, Anayasa'nın 38 ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddelerindeki düzenlemelerden yola çıkılarak, suç şüphesi altında bulunan kişinin suçluluğu mahkeme kararı ile sabit oluncaya kadar, suçlu sayılamayacağı şeklinde ifade edilebilir. Lekelenmeme hakkı ise,

suç şüphesi nedeniyle hakkında soruşturma ya da kovuşturma yürütülen kişinin bu işlemlerden dolayı onur, şeref ve haysiyetinin zarar görmemesi, toplum içindeki saygınlığının zedelenmemesi, hakkında henüz kesin hüküm verilmemiş kişinin masumiyetine zarar verecek, kişiyi toplum nezdinde mahkum edecek nitelikte her türlü yayından kaçınma olarak özetlenebilir.

CMK'nın 158/6. maddesinin birinci cümlesinin birinci kısmında, ihbar veya şikayet konusu fiilin suç oluşturmadığı herhangi bir araştırma yapılmasını gerek kalmaksızın açıkça anlaşılması durumunda bu fıkra kapsamında değerlendirme yapılarak soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verileceği belirtilmiştir. Şöyle ki ihbar veya şikayete konu eylem özel hukuk kapsamına girmekte ise, TCK veya özel ceza yasaları kapsamında eylem suç olarak düzenlenmemiş ise bu madde kapsamında uygulama yapılacaktır. Bu duruma; kişinin hukuki alacağını tahsil etmek amacıyla veya haksız fiil nedeniyle uğramış olduğu maddi zararın karşılanması talebiyle kolluk ya da savcılık makamlarına müracaatta bulunması, sadece maddi hasar ile sonuçlanan (TCK'nın 179. maddesinde düzenlenen trafik güvenliğini tehlikeye suçunun oluşmadığı) trafik kazaları, kişinin bilerek ve isteyerek ya da bilmeden ve istemeden kendisine zarar vermesi örnek olarak gösterilebilir. CMK'nın 158. maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinin ikinci kısmındaki düzenlemeye göre ihbar veya şikayetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda da belirtilen fıkra kapsamında değerlendirme yapılacaktır. Buna göre; hukuki dayanaktan yoksun,

somut olarak olay, yer, tarih ve kişiler belirtilmeden yapılan ihbar ve şikayetler hakkında soruşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar verilecektir. Bu duruma; kişinin X örgütte üye olduğu, hırsız, dolandırıcı vb olduğu şeklinde yapılan soyut iddialar örnek olarak gösterilebilir.

CMK'nın 158/6. maddesindeki düzenleme emredici nitelikte olup, soruşturma makamları bu maddeyi uygulamak zorundadır. Yargı sistemimize yakın tarihte dahil olan ve henüz uygulamada birlik oluşmayan bahse konu düzenlemeye somut olayın özelliğine göre maddenin uygulanmasında tereddüt yaşanma ihtimali bulunmaktadır. Kanaatimizce, hak kaybına sebebiyet vermemek için, tereddüt edilen hallerde, yasanın lafzından ziyade düzenlemenin getiriliş amacı gözönünde bulundurularak, soruşturma dosyası üzerinden değil, ihbar dosyası üzerinden araştırma yapılması hakkaniyete daha uygun olacaktır. Bir başka deyişle, ihbar evrakı üzerinden mi yoksa soruşturma dosyası üzerinden mi işlem yapılacağı konusunda tereddüt edilen durumlarda, ülkemizin içinde bulunduğu fiili durum, devletimizin tüm kurumları ile birlikte, ülke içinde ve ülke dışında bulunan birçok terör örgütü ve organize suç örgütleri ile aynı anda mücadele edilmesi

hususları gözetilerek, masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı kapsamında, ihbar veya şikayet edilen lehine olacak şekilde geniş yorum yapıp ihbar dosyası üzerinden işlem yapılmasının daha doğru olacağı değerlendirilmektedir. Her ne kadar suç ve suçlu ile mücadelede ihbar ve şikayetlerin önemi yadsınamayacak kadar büyük ise de, kötüniyetli şahısların iftira niteliğindeki iddiaları ile kişiler hakkında özellikle terör örgütü üyeliği veya yüz kızartıcı suçlardan soruşturma açılması, şahısların UYAP sistemine bu suçlardan şüpheli olarak eklenmesi durumunda kişilerin telafisi güç mağduriyetler yaşayacağı izahtan varestedir. Ayrıca ihbara kaydedilen evrakın, gerekli görülmesi halinde her zaman soruşturmaya kaydedilmesi mümkün iken, soruşturmaya kaydedilen evrakın aynı olay ve sisteme suç eklenerek kaydedilen aynı kişi yönünden, daha sonra ihbara kaydedilmesi mümkün değildir. Tabi burada lekelenmeme hakkı ile hak arama özgürlüğü arasında denge kurmak suretiyle uygulama yapılması gerektiğini belirtmekte fayda bulunmaktadır. Buna göre, CMK'nın 158/6. maddesi kapsamında kalmadığı değerlendirilen ve açıkça yer, tarih, kişiler de belirtilmek suretiyle suç işlendiği iddiasını içeren ihbar veya şikayetlerin derhal soruşturmaya kayıt edilmesi ile zaman kaybedilmeksizin daha hızlı ve etkin

soruşturma yapılması sağlanacaktır.

CMK'nın 158/6. maddesinde yer alan "... Bu fıkra uyarınca yapılan işlemler ve verilen kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. ..." şeklindeki düzenleme doğrultusunda UYAP sistemine İHBAR rolü eklenmiştir. Bu rol üzerinden; kişileri UYAP sistemine ihbar eden/ihbar edilen olarak kaydetme, müzekere yazılıp araştırma yapma, ifade alma vb işlemler yapılabilmektedir. Belirtilen işlemler yapıldıktan sonra veya herhangi bir işlem yapılmadan soruşturma yapılmasına yer olmadığı, yetkisizlik, birleştirme, fezleke veya soruşturmaya kayıt şeklinde kararlardan biri verilerek ihbar evrakını sonuçlandırmak mümkündür.

Maddedeki düzenleme gereği soruşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar varsa ihbarda bulunana veya şikayetçiye tebliğ edilir. Bu karara karşı CMK'nın 173. maddesindeki usule göre itiraz edilebilir. Görevli ve yetkili sulh ceza hakimliğince itirazın kabulüne karar verilmesi halinde cumhuriyet başsavcılığınca evrak soruşturmaya kaydedilerek soruşturma işlemleri başlatılacaktır.

Anayasamızın 2. maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri arasında devletimizin insan

haklarına saygılı bir devlet olduğu belirtilmiştir. Bu düzenleme de devletimizin insan onuruna saygılı bir devlet olduğunun en güzel örneklerinden biridir. UYAP sistemine eklenen İHBAR rolünün etkin ve yaygın bir şekilde, uygulama birliği de sağlanmak suretiyle kullanılması ile masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı kapsamında oluşması muhtemel birçok olası hak kaybının önüne geçilecektir. Özellikle günümüzde teknolojinin gelişmesi ve sosyal medyanın yaygın bir şekilde kullanılması gözönünde bulundurulduğunda, soyut iddialar ile şüpheli sıfatı verilen kişilerin kamuoyu nezdinde peşinen suçlu kabul edilmesi olasıdır. CMK'nın 158/6. maddesindeki düzenlemenin uygulamada yerleşmesiyle birlikte, lekelenmeme hakkı güvence altına alınacak, dolayısıyla kişilerin toplum nezdinde itibarının korunması sağlanacaktır. Bu şekilde, herhangi bir suç işlemeyen kişiler, devletin tüm kuvvetleri ile birlikte (yasama-yürütme-yargı) masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı kapsamında gereken düzenlemeyi yaptığını ve bu düzenlemenin etkin bir şekilde uygulandığını bildiğinden kendisini hukuken güvende hissedecektir. Gelişmiş birçok Avrupa ülkesinde dahi henüz uygulanmadığı bilinen bu düzenlemenin hukuk sistemimize dahil edilmesi son derece yerinde olmuştur.

YÖNEL ÖZKAN

Ankara Batı Hakimi

SÖZ

Korkak yaşıyordum hayatı
Sanki bana emanetmiş gibi
Dün bir karar aldım
Bazen dolu olup bazen yağmur olup yağacaktım
Bazen güneş açacaktım
Öyle ki, Everest'in tepesinde de olsam denizin dibinde de sarılacaktım sınırsız hayata
Bir söz vermişim kendime
Yaşamak
İnadına yaşamak gerekti bu dünyada!

GELECEK

Her doğum sancılıdır
Ama elbet biter
Bir bebek doğar
Ve
Yüzlerde gülücükler belirir
Sıcacık dokunuşlar, kucaklayışlar başlar sonra
İşte bu yüzdendir
Gelecek hep özlenir, hep beklenir
Çünkü yaşanmışlıklar geride kalmıştır
Umut, özlem ise gelecektir....

KAMU DAVASININ AÇILMASININ ERTELENMESİ KURUMUNA GENEL BİR BAKIŞ*

RABİA YILDIRIM

Ankara Batı Cumhuriyet Savcısı

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi, kovuşturmanın mecburiliği ilkesinin geçerli olduğu ceza muhakemesi sistemimizde istisnai bir düzenleme olarak ilk kez 03.07.2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile çocuklar hakkında uygulanmaya başlanan bir tür suç politikası aracıdır.

Yalnız çocuklar için uygulanması öngörülen kurum, 19.12.2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 22. maddesi ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 171. maddesinin değiştirilmesi ve ek fıkralar eklenmesi suretiyle on sekiz yaşından büyükler hakkında da uygulanmasının yolu açılmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 171. maddesine eklenen ikinci fıkraya göre Cumhuriyet savcısı, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetine tabi olup üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlar bakımından yeterli şüphenin varlığına rağmen kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verebilir. Ancak uzlaşma kapsamına giren suçlarda öncelikle CMK'nın 253. maddesinde öngörülen uzlaşma usulünün denemesi zorunludur. Nitekim bu husus üçüncü fıkra da vurgulanmış, şüphelinin daha önceden kasıtlı bir suçtan mahkûmiyetinin bulunmaması ve yapılan soruşturmanın kamu davasının açılmasının ertelenmesi hâlinde şüphelinin suç işlemekten çekineceği kanaatini vermesi, kamu davasının açılması-

nın ertelenmesinin, şüpheli ve toplum açısından kamu davası açılmasından daha faydalı olması ve suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın aynen iade ya da tazmin suretiyle tamamen giderilmesi şartları ile kamu davasının ertelenmesine karar verilebileceği hüküm altına alınmıştır. Dördüncü fıkra da erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmediği takdirde kovuşturmaya yer olmadığına karar verileceği, erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmesi hâlinde kamu davası açılacağı, bu süre içerisinde zamanaşımı süresinin işlemeyeceği belirtilmiştir. Ertelenme süresi on sekiz yaşından büyüklerde beş yıl çocuklarda ise üç yıldır. Kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin kararlar bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir ve bu kayıtlar ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmesi, kanunda belirtilen birtakım şartların birlikte gerçekleşmesine bağlıdır.

Suçla ilişkin koşulların gerçekleşmesi için soruşturma konusu suçun, takibi şikâyet-

* Yapılan değişikliklerden sonra nispeten karmaşık bir hâl alan kamu davasının açılmasının ertelenmesi kurumuna ilişkin aşağıda ele alınan konular ile ilgili açıklanması gereken birçok husus bulunmakta olup çalışmanın

kurumun yalnızca genel özelliklerine ilişkin olması ve sayfa sınırlaması nedeniyle mevcut açıklamalar ile yetinilmiştir.

bağlı ve üst sınırı bir yıla kadar (bir yıl dâhil) hapis cezasını gerektiren bir suç olması gerekir. Bu bakımdan kamu davasının açılmasının ertelenmesi kurumunun oldukça dar kapsamlı olduğunu söylemek mümkündür. Zira TCK'da yalnızca belli suçlar açısından bu kurumun uygulanması mümkündür.(1)

Şüpheliye ilişkin şartlar liyakat, adli geçmişi ve zararın giderilmesi olarak sayılabilir (2). Liyakat koşulu açısından, Cumhuriyet savcısının, soruşturma aşamasında şüphelinin kişiliğini, geçmişteki yaşam tarzını, eğitim

durumunu, sosyal çevresini, alışkanlıklarını, özellikle soruşturma sırasındaki tutum ve davranışlarını göz önünde bulundurması ve buna göre kamu davasının açılmasının ertelenmesi hâlinde, şüphelinin gelecekte suç işlemekten çekineceği kanaatini elde etmesi gerekmektedir. Yasal düzenleme uyarınca adli geçmişe ilişkin şartın gerçekleşmesi ise şüpheli hakkında daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı kesinleşmiş bir hapis cezasına mahkûmiyet hükmünün bulunmamasına bağlıdır. Zararın giderilmesi koşuluna gelince, yasal düzenlemede yer verildiği şekilde şüphelinin

1. Türk Ceza Kanunu'nda yer alan bu suçlar şunlardır: kasten yaralama (TCK 86/2), taksirle yaralama (bilinçli taksir hariç 89/1), tehdit (TCK 106/1'inci fıkra 2'nci cümle), konut dokunulmazlığının ihlali (TCK 116/2), kişilerin huzur ve sükununu bozma (TCK 123), konuşmaları dinleme ve kayda alma (TCK 133/1-2), hırsızlık suçunda daha az ceza gerektiren hâller (TCK 144), alacağın tah-

sili maksadıyla dolandırıcılık (TCK 159), kayıp veya hata sonucu ele geçen eşya üzerinde tasarruf (TCK 160), açığa imzanın kötüye kullanılması (TCK 209/1), aile hukukundan doğan yükümlülüğün ihlali (TCK 233/1). 2. Töngür, Ali Rıza, Ceza Hukukunda Yeni Boyutları ile Ertelenme, s. 194-196

mağdurun veya kamunun uğradığı zararı gidermesi gereklidir.

Son olarak kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmesi, Cumhuriyet savcısının, bu kurumun uygulanmasının, şüpheli ve toplum açısından kamu davası açılmasından daha yararlı olacağı kanaatine ulaşmış olmasına bağlıdır(3). Bu nedenle anılan kurumun uygulanması yalnızca şüpheli veya yalnızca toplum açısından yararlı ise bu şartın gerçekleştiğinden söz edilemeyecektir(4). Hemen belirtelim ki yukarıda belirtilen tüm şartların birlikte gerçekleşmesi hâlinde dahi Cumhuriyet savcısı, uygulanması tamamen kendi takdirinde olan bu kurumu işletmek zorunda değildir.

Ancak, kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmesi her zaman CMK'nın 171. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen şartların gerçekleşmesine bağlı değildir. Bu düzenlemeye getirilen iki istisnai hâl mevcut olup, bunlardan ilki yine CMK'da uzlaşma-ya ilişkin 253. maddede, diğeri ise sonradan 28.06.2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanun ile değiştirilen TCK'nın 191. maddesinde yer almaktadır.

CMK'nın 253. maddesinin on dokuzuncu fıkrasında, uzlaştırma sırasında edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arzetmesi hâlinde, aynı Kanun'un 171. maddesindeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verileceği hüküm altına alınmıştır.

TCK'nın 191. maddesine göre ise; Cumhuriyet savcısının takdirine bakılmaksızın kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alma, kabul etme veya bulundurma ya da kullanma suçundan yürütülen soruşturmada kamu davasının açılmasının ertelenmesine ve şüpheli hakkında asgari bir yıl süre ile denetimli serbestlik tedbiri uygulanmasına karar verilecektir(5).

Kamu davasının açılmasının ertelenmesine dair karara suçtan zarar gören CMK'nın 173. maddesi uyarınca itiraz edebilir. Ancak TCK'nın 191. madde açısından itiraz hakkını kullanabilecek bir kimse bulunmadığından ve şüpheliye zorunlu olarak yükümlülükler yüklediğinden itiraz hakkının şüpheli tarafından kullanılması gerektiği Yargıtay tarafından kabul edilmektedir(6).

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verildiği andan itibaren itiraz süresi geçtikten sonra başka herhangi bir mercinin onayına bağlı olmadan uygulanabilecektir.

Kamu davasının açılmasının ertelendiği süre zarfında zamanaşımı süresinin duracağı belirtilmiş ise de, bu sürenin hangi tarihte başlayıp hangi tarihte sona ereceğine ilişkin kanunda herhangi bir açıklık bulunmamaktadır.

Kanaatimizce zamanaşımının, erteleme kararının kesinleştiği tarih ile denetim süresi içerisindeki kasıtlı bir suçun işlendiği tarih arasında duracağı kabul edilmelidir. Ancak, denetim süresi içerisinde işlenen kasıtlı suça ilişkin mahkûmiyetin kesinleşmiş olması gerektiği gözden kaçırılmamalıdır. Uzlaşma bakımından ise zamanaşımı edimin yerine getirilmediğinin anlaşıldığı tarihte kaldığı tarihten itibaren işlemeye başlayacaktır. TCK'nın 191. maddesine dayanılarak verilen kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararları bakımından ise denetim süresi içerisinde kendisine yüklenen yükümlülükler uymamakta ısrar ettiğinin Cumhuriyet savcısınca takdir edildiği tarih ya da kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alma, kabul etme veya bulundurma ya da kullanma eylemini yeniden gerçekleştirdiği tarihte zamanaşımı yeniden işlemeye başlayacaktır.

CMK'nın 171. maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi uyarınca erteleme süresi içerisinde kasıtlı bir suç işlenmesi hâlinde kamu davası açılacaktır.

Bu düzenlemeden, CMK'nın 253. maddesinin on dokuzuncu fıkrası uyarınca verilen erteleme kararları bakımından edimin yerine getirilmemesini, TCK'nın 191. maddesi gereğince uygulanan erteleme kararları bakımından ise şüphelinin denetim süresi içerisinde kendisine yüklenen yükümlülükler uymamakta ısrar etmesini ya da kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alma, kabul etme veya bulundurma ya da kullanma eylemini gerçekleştirmesini anlamak gerekmektedir.

Yukarıda anılan her üç yasal düzenleme uyarınca verilen kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararları bakımından denetim

süresi içerisinde erteleme kararının kaldırılmasına neden olacak bir ihlalin gerçekleştirilmemesi hâlinde, şüpheli hakkında CMK'nın 171. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi uyarınca kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilecektir.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kurumuna ilişkin bu genel açıklamalardan sonra birkaç hususa değinmekte fayda bulunmaktadır.

Kamu davasının açılmasının ertelenmesi için şüpheliye ait koşullardan liyakate yukarıda değinilmişti. Burada şüphelinin söz konusu şartları taşıyıp taşımadığına ilişkin değerlendirmenin, birçok Avrupa ülkesinde uygulandığı gibi, Cumhuriyet savcısı yerine uzman kişilerden oluşan kurullarca gerçekleştirilmesi kurumun uygulanma amacına daha uygun düşecektir. Yine kurumun uygulanma alanının genişletilmesi bakımından kamu davasının açılmasının ertelenmesinde suça ilişkin süre şartının yukarıya çekilmesi ve şikâyeteye tabi olmayan bazı suçlar bakımından da uygulanmasına yönelik yasal düzenlemeler yapılması olumlu bir gelişme olacaktır.

Ayrıca bu kuruma ilişkin suçlar bakımından uzlaşmanın öncelikli ve zorunlu olarak uygulanması gerektiği, her iki kurumun da çok sayıda ortak suçu kapsadığı göz önünde bulundurulduğunda, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kurumunun uygulanabilirliğini ortadan kaldırabilecek bir neden olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmesi hâlinin Cumhuriyet savcıları tarafından terfide göz önünde bulundurulacak iş yüzdesi kapsamında çıkardığı işlerden sayılması ise oldukça isabetli bir uygulama olmuştur.

KAYNAKÇA:
Centel, Nur- Zafer, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2017*
Hafizoğulları, Zeki - Özen Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar, Ankara, 2016*
Kunter, Nurullah - Yenisey, Feridun - Nuhoğlu, Ayşe, *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2010*
Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray- Bacaksız, Pınar- Tepe, İlker, *Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2017*
Öztürk, Bahri - Erdem, M. Ruhan - Tezcan, Durmuş - Gezer, Özge Sırma - Saygılar Kirit, Yasemin F. - Alan Akcan, Esra - Özyayın, Özdem - Erden Tütüncü, Efser, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2017
Ünver, Yener - Hakeri, Hakan, *Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2017*
Töngür, Ali Rıza, *Ceza Hukukunda Yeni Boyutları ile Ertelleme, Ankara, 2009*

3. Centel, Nur - Zafer, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 512; Kunter, Nurullah - Yenisey, Feridun - Nuhoğlu, Ayşe, *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 1250; Özbek, Veli Özer - Doğan, Koray, vd., *Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 592; Öztürk, Bahri - Erdem, M. Ruhan, vd. *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 611; Ünver, Yener - Hakeri,

Hakan, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 505;
4. İnce, Hüseyin, s. 271; Aktaran: Töngür, Ali Rıza, s. 197.
5. Hafizoğulları, Zeki - Özen Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar*, s. 115
6. Yargıtay 10. CD, 18.05.2017 tarihli ve 1268-1957 sayılı, 20 CD, 26.09.2016 tarihli ve 8231-4886 sayılı kararları,

15 TEMMUZ MİLLİ İRADE DESTANI

Devletlerin ve milletlerin kaderini belirleyen, tarihin akışını değiştiren anlar vardır. Bir milletin esarete boyun eğmediğini ve eğmeyeceğini haykırdığı, iman dolu göğsüyle şehadete gülümseyerek koştuğu destan yazdığı 15 Temmuz gecesi necip Türk milleti elinde bayrağı, kalbinde vatan sevdasıyla yedisinden yetmişine üniforma altına saklanmış hainlerin mermilerine, tanklarına ve uçaklarına karşı canını siper ederek dur demiştir. Ecdadından kalan mirası torunlarına devretmenin şuuru ve bilinciyle bu şuura

erişememiş vatan hainlerine karşı dünya tarihine geçecek bir duruş sergilemiştir. Başka hiçbir millet yoktur ki eşi ve çocuğu ile elinde bayrağı ve göğsünde imanı ile şehadete tebessüm ederek gitsin. Hain kalkışmayı öğrenir öğrenmez Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'ın milletimizi meydanlara davet etmesinin ardından devletin bekasına kasteden hainlere karşı ülkenin her yerinde meydanlara inerek mücadele sergileyen, 15 Temmuz Şehitler Köprüsünü Genelkurmay başta olmak üzere karargahları TÜRKSAT'ı, TRT'yi ve millete ait her binayı Çanakkale gibi savunan necip Türk milletinin fertleri hain FETÖ/PDY terör örgütüne dur demiş ve geçit vermemiştir.

Akif'in İstiklal Marşı'nda;
**"Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın."**

dediği gibi bu şuur ve şiar ile hareket eden Türk milleti Ömer Halisdemir, Erol Olçok, İlhan Varank, Halil Kantarcı gibi nice şehitlerin kahramanlaşarak yazdığı destanlara şahit olmuştur.

15 Temmuz Gazisi ve Ankara Batı Adliyesi Personeli Muhsin KAYA Ziyareti

Ankara Batı Adliyesi Adalet Dergisi ekibi olarak bu destan ve şehadet gecesinde gazi-

lik şerefine ve mertebesine erişen ve adliye-mizde görev yapan personellerimizden Muhsin Kaya'ya yapılan ameliyat sonrası geçmiş olsun ziyaretinde bulunduk. İçeri girdiğimiz anda Anadolu insanının vakur duruşunu hissetmeye başladık. Salonun duvarında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kendilerine takdim edilen şeref nişanesini ve şanlı Türk bayrağını gördük. Erzurumlu bir ailenin ferdi olan gazimiz Muhsin ile o geceye dair sohbet etmeye başladık. Anlattıkları ferdi olduğumuz necip milletimizin göğüs kabartan kahramanlıkları ile dolu olduğu gibi üniformalı vatan hainlerinin alçaklığını ve ihanetlerinin boyutunu göstermekteydi. Gazimizin o geceye dair anlattıklarından en çarpıcı olan nokta; televizyondan Genelkurmay Başkanımızın rehin alındığına dair haberleri gördüğü anda çocuğunu annesine teslim ederek "Ben vatani savunmaya gidiyorum." dediği esnada eşinin kendisine dönüp "Gideceksek şehadete beraber gideceğiz, yok öyle ayrı gayrı..." demesi üzerine çocuklarını teslim edip el ele Genelkurmay Başkanlığı'nın önüne giderek hainlere karşı mücadele etmeleriydi. O esnada Muhsin oradaki kalabalığa karşı namlusunu doğrultan hain terör örgütü mensuplarının kendilerine yönelik olarak ettikleri lafları ve hainliklerinin boyutunu unutamadığını dile getiriyordu. Gözlerini bile kırpmadan üstlerine doğru hedef gözetilerek ateş açıldığı esnada önünde birkaç arkadaşının şehadete eriştiğini kendisinin ise bacağında bir sıcaklık hissettiğini bu şekilde mermilerden bir süre uzaklaştığını daha sonra eşinin bacağındaki kanamayı görmesi üzerine kendisini hasta-

neye götürmeye çalıştığını ancak kendisinin orada kalarak mücadele etmeye çalıştığını eşinin zorlaması üzerine beraber hastaneye gidip tedavi olduktan sonra tekrar sokaklara dönmek için yerinden kalktığını dinlerken bir kez daha bu necip milletin fertlerinin kalbindeki vatan sevdasının ve imanının nelere göğüs gerebileceğine şahitlik etmiş olduk. O esnada gazimizin evinde bulunan 80 yaşındaki dedesinin bizlere dönerek “Bu topraklar sanmayın bostan, ezanı dindirmedik, bayrağı indirmedik, şehit oluruz yine de bu mübarek toprakları haine teslim etmeyiz.” demesi bizlere bir kez daha bu milletin tankla topla tüfekle yıkılamayacağını göstermiş oldu.

Ankara Batı Adliyesi 15 Temmuz Gazileri Plaket Takdim Töreni

Ankara Batı Adliyesi Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Ahmet AKÇA tarafından adliyemizde görevlerini ifa etmekte olan 15 Temmuz gazilerimize adliyemiz konferans salonunda düzenlenen tören ile plaket ve hediye takdimi yapıldı. Tören esnasında tek tek gazilerimiz ile yakından ilgilenen Sayın Başsavcımız, gazilerimizin her an yanlarında olduklarını onların bu millet için yapmış oldukları mücadelenin hiç bir zaman unutulmayacağını dile getirerek bu uğurda dökmüş

oldukları kanların ödemiş oldukları bedellerin hesaplarının kuşkusuz Türk Yargısı tarafından sorulduğunu sorulacağını ve kendilerinin her zaman bu sürecin takipçisi olacağını belirtmiştir. Sayın Başsavcımız 15 Temmuz Milli İrade Destanı ve Şehadet Gecesine ilişkin yapmış olduğu konuşmasında; “Kuşku yok ki milletimiz bir bütün olarak bu hain kalkışmaya bu FETÖ/PDY terör örgütünün hain mensuplarına karşı destansı bir duruş sergileyerek tüm dünyaya kimseye boyun eğmeyeceğini bir kez daha bedel ödeyerek göstermiştir. Hain kalkışmanın ilk anından itibaren devletin ve milletin yanında olan yargı camiamızın değerli mensupları bu darbe girişimine dur demek için gerekli talimatları vermiş, soruşturmaları başlatmıştır. Tarihimizde ilk kez

Adalet teşkilatı bir bütün olarak darbenin karşısında dimdik durmuş, yargı mensupları da canları pahasına mücadele göstermişlerdir. Bizler de o gece bu mücadeleyi bizzat yaşayanlar olarak bu sürecin dünden bugüne takipçisi olduk ve olmaya devam edeceğiz. Burada bugün değerli gazi çalışma arkadaşlarımızla bir kez daha o destan ve şehadet dolu geceyi anmış olduk. Sözlerimi Şair İsmet Özel'in dediği gibi “Vatan borcu, bu toprakların değerini artırmakla ödenir.” şiarından hareketle 15 Temmuz gecesi ve sonrasında şehadet mertebesine erişerek bu toprakların değerini kat be kat artıran aziz milletimizin evlatlarına bir kez daha ALLAH'tan rahmet ve değerli ailelerine sabırlar diliyorum.”

15 TEMMUZ HAIN DARBE GİRİŞİMİNDE ANKARA BATI ADLİYESİ

ŞABAN YILMAZ

CTE Genel Müdürü

15 Temmuz 2016 tarihinde Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcısı olarak görev yapmaktaydım. Yoğun işlerimiz akabinde Ramazan Bayramını ve senelik iznime geçirmek üzere memleketim olan Rize'ye gitmiştim.

15 Temmuz günü saat 21.30 sıralarında adliyemizde Ticaret Mahkemesi Başkanı olarak görev yapan Feridun ÇAKIR Ankara'dan telefonla beni aradı. "Başsavcım, bir şeyler mi oluyor? Burada uçaklar alçaktan uçuyor, bir bilginiz var mı?" dedi. Ben yok deyince "Etrafta darbe oluyor diye konuşuluyor" dedi. Haber almaya çalışayım sana bilgi veririm dedim. Hemen Ankara'da bulunan koruma polisimi aradım ve "Durum nedir?" diye sordum. "Başsavcım durum sıkıntılı, bizi de Ankara Emniyet Müdürlüğüne göreve çağırdılar" dedi. Akabinde hemen eve geçip televizyonu açtım. Bir süre sonra köprüdeki askerleri görünce bir şeylerin ters gittiğini anladım.

Kısa bir süre sonra olayın darbe teşebbüsü olduğu ortaya çıkınca hemen Adalet Bakanı Müsteşarımızı telefonla aradım. İlk etapta kendisine ulaşamadım. Ulaştıncaya da Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı olarak yapmamız gerekenleri sordum. Vakit kaybetmeden anayasal suçlardan sorumlu Başsavcı Vekilimiz Ergün ŞAHİN'i arayarak durum değerlendirmesi yaptım. Ardından Başsavcı Vekilimiz Mehmet Mahir KARA'yı arayarak hemen Adliyeye geçmesini, UYAP ağının, kapıların ve asansörlerin kapatılmasını, adliyeye giriş ve çıkışların kontrol altına alınması talimatlarını verdim.

Ben de hemen hazırlıklarımı yapıp uçaklar iptal olduğundan karayolu ile Ankara'ya hareket ettim. Yoldayken hem adliyedeki durumu hem de korumam vasıtasıyla Ankara içindeki gelişmeleri yakından takip etmeye çalıştım. Başsavcı Vekilimiz Ergün ŞAHİN'den darbeye teşebbüs eyleminin merkezinin mülhakatımız olan Kazan'daki AKINCI ÜSSÜ olduğunu öğrendim.

16 Temmuz günü öğle saatlerinde Ankara'ya ulaşabildim ve hemen adliyeye gittim. Adliyede bulunan başsavcı vekillerimiz ve savcılarımız ile hemen bir araya gelerek durum değerlendirmesi yaptık ve başka neler yapmamız gerektiği hususunda görüş alışverişinde bulunduk. Hem Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı hem de Adalet Bakanı Müsteşar ve müsteşar yardımcılarını ile yapılması gerekenleri konuştuk. İlk etapta Kazan'daki Cumhuriyet Başsavcılığına takviye olarak savcı görevlendirmesi yaptık. Akabinde Akıncı Üssü çevresindeki tedbirlerin daha da artırılması talimatını verdik.

Bu sırada Akıncı Üssündeki darbeciler ile görüşmeler devam ediyordu. Teslim olmaları hususunda ikna çalışmaları yapıyordu. Akşamı doğru darbecilerin teslim olmaları haberini almamız üzerine bu kişileri nerede gözetiminde tutacağımıza dair görüşmelerimiz oldu. Akabinde ilk etapta 98 darbeciyi emniyet ve jandarmanın araçlarıyla Ankara Batı Adliyesine getirip nezarethanelere yerleştirdik.

Arkadaşlarla yeniden toplantı yaparak atacağımız adımlar konusunda kararlar aldık. Bu arada Ankara Batı Adliyesi yargı çevresinde bulunan 4 askeri bölgede de darbe teşebbüsüne karışan birlikler olduğunu öğrendik. Bunlar: Kara havacılık okulu, zırhlı birlikler, insani yardım tugayı ve özel hava alayı idi.

Görevde olan ve hakkında şüphe duymadığımız savcılarını pazar günü erkenden adliyeye çağırdık. İzinde olan savcılarının da hemen izinden dönmesini istedik. Ek savcı görevlendirmesi için HSK'dan talepte bulunduk, darbe olayına iştirak eden askeri bölgelerdeki delillerin toplanması, olay yeri inceleme işlemlerinin titiz bir şekilde yapılması ve bu eyleme katılan şüphelilerin aranması, yakalanması için iş taksimatı yaptık. Başsavcı Vekilimiz Ergün ŞAHİN'i Kara Havacılık Okuluna ve Etimesgut'daki Zırhlı Birlikler Komutanlığına, Başsavcı Vekilimiz Ahmet Hamdi KAYA'yı Sincan'daki İnsani Yardım Tugayına, Cumhuriyet Savcısı Mehmet YILMAZ'ı Özel Kuvvetler Hava Alayı Komutanlığına görev-

lendirdik. İmkanlar ölçüsünde yanlarına yeti kadar savcı görevlendirmesi de yaptık. Başsavcı vekilimiz Sudi TOKSOY ile Mehmet Mahir KARA'yı da adliyedeki ifade alma işlemleri ve diğer adli işlemlerin yapılması için görevlendirdik. Ben de Akıncı Üssündeki iş ve işlemlerin idaresini üzerime aldım.

Pazar günü erkenden Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü, Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Mali Suçlar Şube Müdürlüğü ve kriminal ekiplerden oluşan yeterli sayıda polis memurunu yanımıza alıp ilgili askeri birliklere gittik. Hızlı bir şekilde suç delillerini toplamaya başladık. Olaya karıştığını tespit ettiğimiz askeri personeli gözaltına aldık.

Bu işlemler yaklaşık 1-2 ay kadar sürdü. Özellikle darbenin merkez üssü olan Kara Havacılık Okulu, Zırhlı Birlikler ve Akıncı Üssünde arama, el koyma, delil toplama, ifade alma gibi işlemler daha uzun zaman aldı. Akıncı Üssünde bulunan uçaklar ve helikopterler için ayrı ayrı ekipler oluşturduk. Cumhuriyet savcısı başkanlığında oluşturulan heyetler birliktişilerin de yardımını alarak titiz bir şekilde uçak ve helikopterlerin üzerlerindeki silah ve bombaları tek tek inceledi.

Aynı zamanda adliyede de ifade ve sorgu işlemleri yoğun bir şekilde devam etti. Günlük adli işlerin yanında darbe ve FETÖ ile ilgili soruşturmalar gece gündüz demeden ilerledi. Yaklaşık 4-5 aylık bir süre sonunda fezlekeler hazırlandı ve hazırlanan dosyalar Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildi.

Böyle önemli bir olayın soruşturmasına katkıda bulunmak bizlere nasip oldu. Biz de imkanlar ölçüsünde gece gündüz demeden çalışarak devletimize ve milletimize olan görevimizi yerine getirmenin mutluluğunu yaşadık. Bu vesile ile bu soruşturmalarda görev alan Cumhuriyet başsavcı vekillerimize, Cumhuriyet savcılarımıza, birliktişisi ve kolluk görevlilerimize, vefakar adliye çalışanlarımıza gönülden teşekkürlerimi sunuyorum. Allah ülkemize böyle bir olayı tekrar yaşatmasın.

ERGÜN ŞAHİN

Yargıtay Üyesi

15 Temmuz 2016 tarihi hayatımızı her yönüyle etkileyen hain darbe girişimi gecesinin sabahı normal bir Cuma günü gibi görünüyordu. O zamanki Başsavcımız Sn. Şaban Yılmaz izinde olduğundan başsavcılık görevini vekaleten yürütmem için beni görevlendirmişti.

Akşam saatlerinde tuhaf ve değişik haberler gelmeye başlayınca Ankara il Emniyet Müdürlüğü'ndeki bazı şube müdürlerini aradığımda onlar da emin olamadıklarını ama bir kalkışma olabileceğini söylemişlerdi. Ve çok geçmeden de öyle olduğunu anladık.

Durumu hemen Başsavcımız Sn. Şaban Yılmaz beye telefonla ilettim. Kendisi ile neler yapabileceğimizi telefonla görüştük. Kendisi bana en kısa sürede adliyeye geleceğini söylemişti. Bunun üzerine adliyede güvenliğim idari işler müdürlerini hemen adliyeye geçmeleri konusunda telefonla talimat verdim. Kendileri gecikmeksizin adliyeye geçtiler. Adliyeye benim bilgim dışında kimsenin alınmaması konusunda talimat verdim.

Daha sonra adliyede o tarihte görevli olan Başsavcı Vekili Sn. Mehmet Mahir Kara ile telefonla görüştüm. Kendisi hiç tereddüt etmeden adliyeye gelebileceğini söylemesi üzerine onu alması için bir araç çıkartıp adliyeye gelmesini sağladım.

Bu arada nöbetçi savcı Sn. Alperen Alkılıç'tı. Alperen beye de konunun hassasiyetini ilettim ve derhal gözaltı talimatlarını vermesini söyledim. Bu arada ben de Etimesgut ve Sincan İlçe Emniyet Müdürlerini arayıp darbeye teşebbüs edenlerle ilgili gözaltı kararları verdiğimi ve derhal tespit edilenlerin gözaltına alınmaları talimatını verdim.

Bu esnada Sincan Cezaevinde bulunan-

lar için korsan tahliye kararları verileceği durumu üzerine UYAP adliye sisteminin kapatılması kararını Başsavcımız Sn. Şaban Yılmaz ile telefonla istişare ettikten sonra UYAP'ı o gece iptal ettik. Çok ciddi masraflara neden olacağı söylendiğinden daha sonra adliyenin UYAP sistemi açılırken çok fazla zarar vermemişizdir diye çok dua ettim. Rabbime şükür ki hiç zarar vermemişiz.

Adliyemize bombalı saldırı ya da F-16 veya diğer hava araçları ile saldırı olabilme ihtimaline binaen adliyenin elektriklerinin kesilmesi talimatını verdim. O gece adliyenin elektrikleri sabaha kadar kesildi. Hatta Başsavcı Vekili Mehmet Mahir Kara bana biraz sitem etti. Ne olup bittiğini televizyondan takip edemiyoruz diye, ancak can güvenliği açısından böyle bir karar alınmıştı.

Tüm bunlar olurken hain darbeye teşebbüs eyleminin merkezinin Akıncı Üssü olduğu netleşmişti. Ancak Kahramankazan ile irtibat sağlama noktasında sıkıntılar yaşıyorduk. O zamanki ilçe Jandarma Komutanı ve ilçe Emniyet Müdürü ile irtibata geçip neler olup bittiğini ve neler yapmamız gerektiği konusunda istişarelerde bulunduk.

Bu esnada o dönem Sincan Kaymakamlığı görevini yürüten Sn. Salim Demir ile de irtibat halindeydik. Bize gelen bilgilere göre Akıncı Üssünde bulunan F-16 ların yakıtlarının vanasının Sincan İlçesi'nde olduğunu o zaman öğrendim ve Sincan Kaymakamımız Sn. Salim Demir ile görüşüp o yakıt akışının kesilmesini sağladık.

Diğer askeri birliklerin çoğunluğu (Etimesgut Zırhlı Birlikler Eğitim Tümen Komutanlığı, Kara Havacılık Komutanlığı, Hava Lojistik Komutanlığı, Askeri Havalimanı vd) Etimesgut ilçe sınırları içerisinde bulduğundan o zamanki Etimesgut Kaymakamı (Şu anki Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kayyumu) Sn. Cumali Ata ile telefonla irtibata geçtim. Neler olduğu, neler yaptığımızı ve neler yapmamız gerektiği konusunda görüştük. Gerek Etimesgut gerekse de Sincan Kaymakamları ve ilçe Emniyet Müdürleri ile

ertesi günün akşamına kadar sürekli telefonla irtibat halinde olduk. Zırhlı Birlikler Tümen Komutanlığından tankların çıkmaması konusunda neler yapabileceğimizi de konuştuk.

Tüm bunlar olurken neler yapabileceğimiz konusunda o zamanki Adalet Bakanımız Sn. Bekir Bozdağ ve müsteşarımız Sn. Kenan İpek beye sürekli irtibat halinde olduk. Kendilerine bilgi verdiğimiz gibi, neler yapmamız gerektiği konusunda da sürekli irtibat halinde kaldık.

Hain darbeye teşebbüs eyleminden yaklaşık bir hafta kadar sonra Akıncı Üssündeki ifade alma ve keşif, delil toplama ve olay yeri tespit işlemlerini yaparken bu uçakların Diyarbakır'dan kalkıp hemen Akıncı Üssüne gelip bizi vuracakları ihbarını bir binbaşının kan ter içinde bağırarak ifade aldığım odaya girip söylemesini hiç unutamıyorum. Bu haber gelince tüm savcı arkadaşlara ve tüm görevlere bende bağırarak bina içerisinden hemen çıkmalarını ve dağılmalarını söyledim. Önce sığınağa gidelim dediler ama ben ilk vuracakları yerin sığınak olacağını söyleyerek araziye yayılalım dedim. Araçla araziye doğru giderken Sn. Şaban Yılmaz Başsavcımı gördüm. Ona da bağırdım. Ne olduğunu anlayamadan araca geldi ve durumu ona anlattım, o da üs dışına çıkalım dedi ve üs dışına çıkışa yaklaştığımızda ihbarın yanlış olduğu, söz konusu F-16'ların aslında Diyarbakır'da

değil Akıncı Üssünde olduğu, Diyarbakır'da görülemeyince böyle bir durumdan şüphelenildiği söylendi. O gün arabada bulunan ve daha sonra benimle birlikte tüm sıkıntıları hiç de şikayet etmeksizin çeken katibim Zeliha Ercan da vardı. Aracın ön koltuğunda garibim o kadar korkmuştu ki, ağlamaklı hali hala gözümün önünde. Bu esnada ben de eşimi telefonla aradım ve durumu kendisine izah ederek; iki kızımıza da çok iyi bakmasını, başıma bir şey gelirse kimlerle ve ne şekilde hayatlarını devam ettirmeleri gerektiğini, ağlayarak anlatıp helalleştik. Allah bu duyguyu kimseye yaşatmasın. Bugünlerde işlerin yoluna girmesinden sonra insanların birbirlerine neler söylediklerini görünce çok üzülüyorum. İnsanın evlatları ve eşi ile belki çok kısa zaman sonra ölebileceğini düşünerek helalleşmesinden sonra bu dünyanın nimeti veya rahatlığı artık hiçbir şey insanı korkutmaz. Ölümü yaşamak buna denir diye düşünüyorum. Tabi daha sonra bu ağırlıkta iki kez daha böyle ihbarlara maruz kaldım. Ancak bu ilk tecrübeden sonra insan daha soğuk kanlı olabiliyor. Küçük kızım hala bir uçak geçerken bir koltuğun arkasına saklanıyor. Garibim darbeye teşebbüste daha bebektir. Darbeye teşebbüs soruşturmalarını yaparken yavrumun bebekliğini ve nasıl büyüdüğünü göremedim. Evin kapısının önüne oturup kapıyı açmamı engellemesini hep üzümlere hatırlıyorum. Benim evden gidince bir hafta kadar dönmeyeceğimi bu garibim bebek bile biliyordu. O yüzden

kapının açılmasını engellemek için kapının önünde oturup kalkmıyordu.

Tüm bunlar olurken hava da yavaş yavaş aydınlanmaya başlamıştı. Ama hala uçaklar havadaydı ve bombalamaya ve insanımıza ateş edilmeye devam ediliyordu. Hava aydınlanmaya başlayınca elektriklerin açılması talimatını verdim ve elektrikler açılınca hemen televizyonu açtık. Olan bitenleri televizyondan da takip etmeye başladık.

Saatler ilerlemeye başlayınca hainlerin yavaş yavaş teslim olmaya başladıkları haberleri gelmeye başladı. İstanbul'daki Köprüde askerlerin teslim olma görüntüleri bizi biraz rahatlatmıştı.

Televizyonu izlerken gece o kadar çok yorulmuşuz ki Başsavcı Vekili abimiz Mehmet Mahir Kara benim odamdaki tek kişilik koltuğa oturdu ve uykuya daldı. Mahir abimiz o gece pistlere bomba atılma talimatlarını yanımda dinlerken bana "şu anda askeri operasyon yapıyorsun farkında mısın" dedi. Ben de kendisine ne yaptığımı bilmiyorum ama inşallah bu işten de sağ salim hep birlikte kurtulacağız dediğimi hatırlıyorum. Ama burada şunu demeden geçemeyeceğim. O gece ve ertesi günü hep yanımda duran Sn. Mehmet Mahir Kara'ya buradan ne kadar teşekkür etsem azdır. Çünkü havada uçakların ve helikopterlerin mermi ve bomba yağdırdığı o gecede bizim adliyemize de bomba atılsalardı belki öbür dünyaya beraber gidecektik. Mahir abimiz beni bir saniye bile bırakmadı. Ve ben adliye gelmeden önce gelip talimatlar verdi.

Sabahleyin işler yavaş yavaş yoluna girerken ve Türkiye'nin hemen hemen her yerinden hain darbeciler alınırken ya da birer birer teslim olurken Akıncı Üssündeki hainler o gün akşam saat 16:00'a kadar teslim olmadı. Sürekli içeriden haberler geliyordu. En sonunda her tarafları sarılınca akşam 18:00 e doğru teslim oldular.

Hain darbe teşebbüsü önlenince artık iş delil toplamaya, soruşturma yapmaya gelmişti. Ve gece gündüz hiç uyumadan soruşturmaları yapmaya başladık. Başsavcımız Sn. Şaban Yılmaz bey iş bölümümüzü yaptıktan sonra artık sürekli arazideydik. Adliye de ya tıp kalkıyorduk.

Soruşturmalarla başlayınca hain darbe girişiminin merkezi adliyemiz sınırları içerisinde olduğundan savcı sayımız yeterli değildi. O zamanki HSYK'dan acil geçici yetki ile savcı atanmasını istedik ve bizim için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından savcı arkadaşları görevlendirdiler. Yargıtay Başsavcılığından gelen arkadaşlar o kadar özverili çalıştılar o kadar işi sahiplendiler ki Allah onlardan her zaman razı olsun demekten başka bir şey diyemiyorum. Müthiş bir gayretle, yorulmak ve şikayet etmek nedir bilmeyen bu arkadaşlar olmasaydı belki de soruşturmalar bu kadar hızlı ve doğru gitmeyebilirdi. Bu soruşturmaları yaparken gerek Ankara Batı Adliyesi'ndeki savcı arkadaşlarımız, gerekse Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan gelen arkadaşlarımızla yaşadıklarımızı tek tek bir kitapta yazmak isterim.

Hain darbe girişiminden bir ya da iki gün sonra Kuvvet Komutanlarının beyanlarını almam istendi. Sabah adliye de o günkü iş bölümünü yapıp akşama kadar askeriye de delil toplamaya çalışıp akşam adliye ye dönerdim. Adliye de işlerimi tamamlayıp gece onbir gibi Kuvvet Komutanlıklarına gidip orada sabahlara kadar Kuvvet Komutanlarının beyanlarını aldım. Kuvvet Komutanlığına ilk gittiğim geceyi hiç unutamıyorum. Komutanlarla yaklaşık onbeş dakika boyunca hiçbir şey söyleyemedik. En sonunda o zamanki Kara Kuvvetleri Komutanımız Sn. Salih Zeki Çolak gergin ortamı yumuşattı. Neler olduğunu ve bu aşamadan sonra neler yapabileceğimizi karşılıklı konuştuk. Benim ne düşündüğümü çok merak ediyorlardı. Çünkü hemen hemen hepsinin oğlu yaşıyordum. O gün hiçbir şey yememiştik, açlıktan ölecektim ve buna rağmen gerginlikten bu durumu kimseye anlatamadım. Tabi ki çok sonraları bunların hepsini komutanlarımıza söyledim. Keşke bize söyleseydin deyip dururlar. Daha sonraları ise hep birlikte bu zorlu süreci aşmayı başardık. Dediğim gibi sadece Kuvvet Komutanlığında olanları anlatsam bir kitap olur. Ama bu hususları şimdi anlatsam başkalarına yer kalmaz.

Zırhlı Birliklerde delil toplama ve ifade alma esnasında uyuyan hücreler tarafından suikast düzenleneceği ihbarı gelmişti. Yine bağıra çağıra herkesi uyardım. Hatta bu esnada Kara Havacılık Komutanlığındaki arkadaşları da aradım. Hemen uzaklaşın diye. Allah selamet versin Sn. Ersin Yalçın savcım işe dalıp işi bitirme derdinde olduğundan bizi dinlememiş. Orada arama işlemlerine devam etmiş. Bu esnada biz telefodayken bir askerin yanlışlıkla silahını ateşleme sesini duydum. Hayatımda en korktuğum anlardan

biriydi. Çünkü tüm arkadaşlarımız çıkmasına rağmen Ersin Yalçın savcımızın içeride kaldığını öğrenmiştim. Ersin savcıma bir şey oldu diye çok korkmuştum. Allah yolunu ve bahtını açık etsin Ersin savcım derim.

Hain darbe gecesinden sonra belki bir hafta eve gidemedim. Bir kez eşimi ve çocuklarımı görmek için eve gittim. Onları görüp tekrar adliye ye döndükten sonra bazen temizlenmek ve üst baş değiştirmek için arada bir evime gittim. Bu zorlu süreç yani eve çok az gitmeler yaklaşık üç ay sürdü. Rabbimin nimeti midir bilemem ancak o geceden sonra yaklaşık bir hafta boyunca günlük sadece iki buçuk saatle idare ettim ve vücudum hiç düşmedi. Normal zamanda iki gün üst üste uyumasanız üçüncü gün ayakta duramazsınız ama o zamanlar her şeye rağmen sanki hiç yorulmamışım gibi çalıştık çok şükür.

Tüm bu zorlu süreci atlattmada küçük Mehmet Yılmaz'ın katkısından bahsetmeden olmaz. (Adliyemizde iki Mehmet YILMAZ olduğundan biz yaşça küçük olana küçük Mehmet YILMAZ diyoruz). O tarih itibarıyla Cumhuriyet Savcısı olan bugünün Başsavcı Vekili Mehmet YILMAZ darbeye teşebbüs soruşturmalarında adliyemizde haber merkezimizdi. Sahadadaki soruşturmalarda tüm bilgileri kendisine gönderdiğim gibi Adliyemizde yapılan tüm işlemlerin bilgisini kendisinden alıyorduk. Onun sayesinde organizasyonumuz tıkır tıkır işliyordu. Cumhuriyet Başsavcı Vekilimiz (küçük) Mehmet YILMAZ'a emek, gayret ve güvenirliliği için ne kadar teşekkür etsek azdır.

Bu süreçte Başsavcımız Sn. Şaban Yılmaz beye de ne kadar teşekkür etsem azdır. Çünkü her konuda gece gündüz hiç durmadan uyumadan hep yanımda oldu. Nereye gitsek hep yanımdaydı. Ve ekip halinde çok zor bu süreci hiçbirimizin kalbi dahi kırılmadan atlattık.

Adliye de herkes özveri ile ve şikayet etmeden çalıştı. Tam bir birlik ve bütünlük içinde bu zor süreci çok şükür atlattık. Buradan tüm arkadaşlarıma tekrar tekrar teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Hepsinin ismini tek tek saysam yetmez. Bu süreçte adliyedeki tüm müdür, katip ve memur arkadaşlara ne kadar teşekkür etsek azdır. Her zaman bizimle birlikte olağanüstü fedakarlıkla çalıştılar. Özellikle katibim Zeliha Ercan hanıma en zor zamanda verdiği fedakarlıklar için ayrıca teşekkürü borç bilirim. Benimle ölüm korkusunu yaşadı, benimle sinir harbi yaşadı ve benimle çok ketum olmak zorunda kaldı.

Tabi hain darbeye teşebbüs gecesi olanları tek tek burada anlatsam sığmaz. O gece olanları anlatmaya ve yazmaya kalksam herhalde bir kitap eder. Uzun vadede bu hususları belki yazılı hale getirebilirim. Bu süreçte birlikteliğimizi bozmadan ve her daim yanımda olan tüm meslektaşlarıma ve adliye personeline çok çok teşekkür ederim. Allah onların ne muradı varsa yerine getirir inşallah. Allah bir daha böyle bir geceyi bizlere ve tüm vatandaşlarımıza ve dostlarımıza yaşatmasın ve birlikteliğimiz hep daim olsun inşallah.

Saygı ve hürmetlerimle...

MEHMET YILMAZ

CTE Genel Müdür Yardımcısı

Ankara Batı Adliyesinde yaklaşık 6 yıl Cumhuriyet savcısı olarak görev yaptıktan sonra atamamın yapılması üzerine 11 Temmuz 2016 günü Ankara Bölge Adliye Mahkemesinde göreve başlamıştım. 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü sonrası önceki görev yerim olan Ankara Batı Adliyesi Cumhuriyet Başsavcısı Sn. Şaban YILMAZ telefon ile arayarak darbenin yönetim merkezi olan Akıncı üssü ve diğer birçok askeri birlik ve alanın Ankara Batı Adliyesi yargı alanında bulunmasından dolayı darbe soruşturmalarında görev alacak benimle birlikte Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemesi savcılarından bir kısmını yetkili olarak talep ederek görev tevdiinde bulunacağı talimatını verdi. Aynı gün Hakimler ve Savcılar Kurulundan çıkan geçici yetki kararı üzerine Ankara Bölge Adliye Mahkemesinden ayrılarak Ankara Batı Adliyesinde tekrar göreve başladım.

Başsavcımızın vermiş olduğu talimatlar doğrultusunda Akıncı Üssüne giderek burada Cumhuriyet savcılarına görev taksimatı yapıldıktan sonra 141, 142, 143. filolar ve diğer alanlarda aramalara başladık.

Hain darbe teşebbüsünün izlerini taşıyan bu yerlerdeki aramalar esnasında, yurt savunması ve terörle mücadelede görev alması amacıyla Türk halkının vergileri ile orduya kazandırılan, milli bayramlarda geçit törenlerinde halkın gururla izlediği ancak hain darbe girişiminde kullanılması nedeniyle üzerinde inceleme yaptığımız F-16 savaş

uçakları ile bir çok teknolojik ve pahalı silah ile cihazın yine gerçek sahibi olan halka yöneltilecek ona karşı kullanılmasının, hainliğin en alt seviyesi olduğunu düşündüm. Aramalarda darbe soruşturmalarına ışık tutacak önemli delillere ulaştık. Filolardaki arama ve incelemeleri tamamladıktan sonra Cumhuriyet Başsavcısı Sn. Şaban Yılmaz tarafından F-16 savaş uçaklarının arama ve inceleme işlemlerinde görevlendirildim. 15 Temmuz hain darbe teşebbüsünün ana figürü olan F-16 savaş uçaklarının arama işleminde görevlendirilmemin hem ağırlığını hem de gururunu hissettim. Arama henüz başladığında F-16 savaş uçaklarının yanına gidip elimi birinin üzerine koyarak "Hainler o gece hiç yere inmeyecekmişsiniz gibi sizleri üzerimizde uçurup gerçek sahibiniz olan halka ve onun meclisine ve kamu binalarına bomba attılar... Şehitler verdik... Çok şükür başaramadılar... Ve sizi incelemek bizlere nasip oldu... Şimdi hesap verme zamanı..." diye içimden geçirdim.

Akıncı üssündeki aramalar tamamlandıktan sonra Başsavcımızın talimatıyla Akıncı Üssü çatı fezlekesinin yazılmasında görevlendirildim. Cumhuriyet Başsavcısı Sn. Şaban YILMAZ ve Anayasal Suçlar Soruşturma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet Başsavcı Vekili Sn. Ergün ŞAHİN talimat ve koordinelemlerinde diğer Cumhuriyet savcısı arkadaşlarımızla birlikte çalışmalara başladık. Ankara Batı Adliyesi bünyesinde oluşturulan ekip ile fezleke yazma işlemlerini tamamladık.

Ayrıca bir konuya daha değinmek isterim. Yaşanan bu süreçte adı geçmeyen ancak bizlerle birlikte görev alan, özverili çalışmalarından taviz vermeyen tüm memur arkadaşlarıma da teşekkür etmek isterim. Bu görevlerin yerine getirilmesinde en az bizler kadar onların da emeği geçmiştir. Allah'ım bu millete ve bizlere bir daha böyle günler yaşatmasın.

ABDULLAH ÇITLAK

CTE Genel Müdür Yardımcısı

15 Temmuz 2016 tarihindeki darbe teşebbüsünde darbenin merkez üssünün Akıncı 4. Ana Jet Üssü olması sebebiyle o zaman Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Şaban YILMAZ ve Başsavcı Vekili Sayın Ergün ŞAHİN'den alınan talimatlar doğrultusunda üsse gittik. Hemen delil tespit, olay yeri inceleme, görgü tespit işlemlerini adliye ve emniyet personeli ile birlikte hızlı bir şekilde yapmaya başladık. Akıncı üssünde yapılan bu incelemeler yaklaşık iki ayda tamamlandı. Kamera kayıtları, dikta ve rapcon kayıtları, karargah ve kule inceleme işlemleri ayrıntılı şekilde titizlikle yapıldı. Bu süreçte yıpratıcı ve oldukça zor şartlarla karşılaştık. Asılsız ihbarlarla işlemlerini aksatmak ve bizleri yıldırmak için uğraşsalar da tüm ekip arkadaşlarımızla birlikte yılmadan, yorulmadan görevimizi çok şükür tamamladık.

FETÖ üyeliği suçlamasıyla bazı hakim ve savcılarının görevden alınması sonrasında oluşan ihtiyaç doğrultusunda Ankara Batı Adliyesine atamam gerçekleşti. Soruşturmada fezlekeler ve ifadelerin 3 ay içerisinde tamamlanması sonrasında tüm deliller ve dosyalar Ankara Adliyesine gönderildi.

Şahsım adına bu süreçte emeği geçen başta o dönem görevli olan Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcısı Şaban YILMAZ'a, Cumhuriyet Başsavcı Vekili Ergün ŞAHİN'e, tüm başsavcı vekillerimize ve savcılarımıza sonrasında adliyede çalışan tüm personele, emniyet mensuplarımıza, özel harekat polislerimize, kriminal polislerimize vatan için, milleti için oraya gelen ve Allah için hizmette bulunan herkese sonsuz teşekkür ederim. Rabbim bir daha bu millete bugünleri yaşatmasın.

T.C. ULAŞTIRMA VE
ALTYAPI BAKANLIĞI

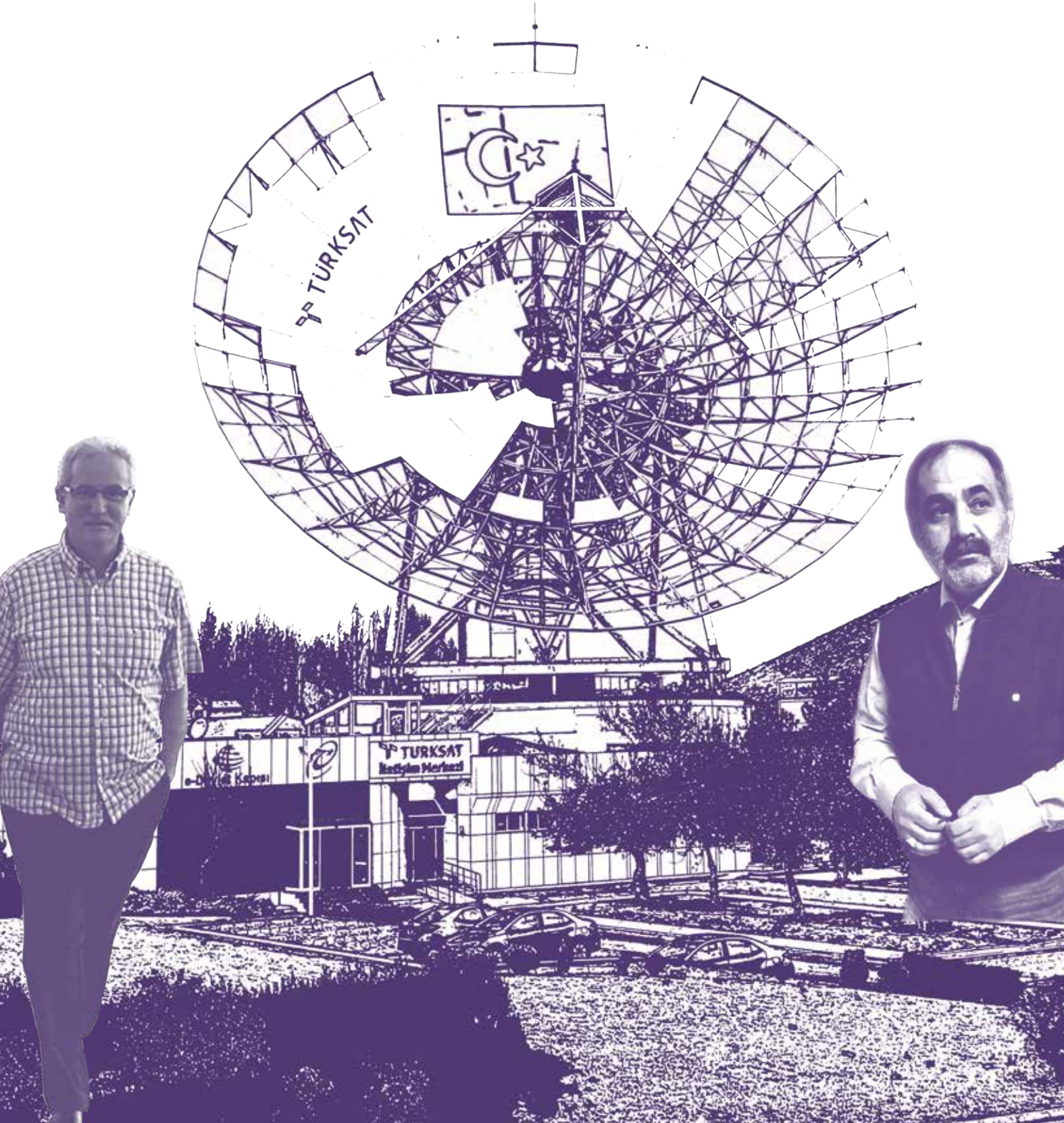

TÜRKSAT

15 TEMMUZ

15 TEMMUZ DESTANI

ŞEHİTLERİMİZE VE
GAZİLERİMİZE SAYGIYLA...

GAZİ TÜRKSAT

Dünyanın buhran ve çatışmalara sürüklenmiş bu bölgesinde, tarihine yakışır bir şekilde demokrasi, istikrar, güven sembolü olmuş ve hızla kalkınan Türkiye'yi nihayetinde parçalamak üzere bir iç savaşa sürüklemeyi amaçlayan 15 Temmuz 2016'daki darbe teşebbüsünün yayın yoluyla Türk halkını etkileme planı, Türksat mensuplarının yüksek görev şuuru karşısında akamete uğradı. Devletin ekmeğiyle yetişmiş hainler o gün, devletin silahlarını kullanarak, devletin en güzide kuruluşlarından birine ve onun vazife aşkıyla her türlü fedakârlığı göze almış görevlilerine en kahpe bir şekilde saldırdılar. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'ın işareti ve Sayın Başbakanımız Binali YILDIRIM'ın talimatıyla harekete geçen Türksat'ın Gölbaşı yerleşkesindeki 54 personel bu silahlı, alçak tecavüze vücutlarını siper ettiler.

O gece TRT'deki hain mesajlarının Türksat tarafından kesilmesi üzerine, bir helikopter nizamiyeyi ateş altına aldı. Diğer bir helikopterden indirilen hainler de nizamiyedeki güvenlik personelinin etkisiz hale getirdi. Türksat işgal edildi. Açılan yayılım ateşiyle çalışma arkadaşlarımız Ahmet ÖZSOY ve Ali KARSLI şehit oldu; Ferhat DERECİK, Muhammed Emin SERGİLİ, Bilal Davut HASETÇİ ve Halil ERSOY ise yaralandı.

TRT'deki menfur mesajı yayınlamayan Türksat personeline, darbe karşıtı yayınları da silahla kestiremeyen hain darbeciler, teknik adamlarını Türksat'a sokamadı ve son çare olarak yerleşkeyi bombalayarak yayınları kesmeyi hedefledi. AKA-1 vuruldu. Bir jet, Türksat üzerinde dört dalış yaparak Türksat'ı bombaladı. Hain darbeciler, bununla da menfur amaçlarına ulaşamadı. Yayınlar aksamadı.

Türkiye'nin en merkezî yerlerinde en ağır silahlarla saldırdıkları halkın silahsız ama kitlesel mukavemeti üzerine mütecavizler, Türksat'ta da amaçlarına ulaşamayınca, çalışanların araçlarını gasb ederek, kendi yaralı arkadaşlarını da başından infaz etmek suretiyle panik içerisinde aynı gece 02:40'ta arkalarına bakmadan rezil bir şekilde kaçtılar.

Başta Türksat Şehitleri ve Gazileri olmak üzere, tüm Şehitlerimizi ve Gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.

Böyle kahraman evlatları olan bu millet elbette şan ve şerefle ebet müddet yaşayacaktır.

Aziz şehitlerimizin ruhları şad olsun.

AVRUPA KONSEYİ AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

MEHMET YILMAZ

Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcısı Vekili

Avrupa Konseyi 47 üyeli uluslararası bir kuruluş olup halen idam cezası uygulanan Beyaz Rusya dışındaki tüm Avrupa devletleri kuruluşun üyesidir.

Avrupa Konseyi Avrupa Birliğinden farklı bir oluşum olup bu iki oluşum çoğu zaman birbirleri ile karıştırılmakta ve biri diğerrinin yerine kullanılmaktadır. Avrupa Konseyi 5 Mayıs 1949 yılında 10 ülke (Belçika, Danimarka, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, İsveç, Birleşik Krallık) tarafından merkezi Strazburg olmak üzere yapılan anlaşma ile kurulmuştur. Türkiye anlaşmayı 1949 yılında imzalayarak Avrupa Konseyine ilk giren üyeler arasında olduğundan dolayı "kurucu üye" olarak görülmektedir. Türkiye gerçekleştirmiş olduğu birçok projeyi Avrupa Konseyi bünyesinde gerçekleştirmektedir. Türkiye henüz Avrupa Birliği üyesi olmamakla birlikte 2004 yılında Brüksel zirvesinde katılım müzakerelerine başlama kararı alınmıştır.

Avrupa Konseyinin amacı insan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasi ilkelerini korumak ve güçlendirmek, azınlıklar, ırkçılık, hoşgörüsüzlük ve yabancı düşman-

lığı, sosyal dışlanma, uyuşturucu madde ve çevre konularındaki sorunlara çözüm aramak olarak özetlenebilir. Avrupa Birliği ise Avrupa'nın ekonomik alanda bütünleşmesi amacıyla kurulan bir oluşumdur. Avrupa Birliğine üye devletler arasında kişilerin, malların, sermayenin ve hizmetlerin serbest dolaşımı ilkesine göre ortak bir iç pazar oluşturma hedefi ile biçimlenmiştir. Avrupa Konseyine 47 ülke üye olup, Avrupa Birliğine ise 27 ülke üyedir. Avrupa Konseyinin merkezi Strazburg/ Fransa olmakla birlikte Avrupa Birliğinin merkezi ise Brüksel/Belçika'da bulunmaktadır.

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi sadece Avrupa Konseyine üye devletlerin imzasına açık uluslararası bir anlaşmadır. Sözleşme bir taraftan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini kurup onun çalışma yöntemini belirlerken diğer yandan da taraf devletlerin saygı gösterme konusunda yükümlülük altına girdikleri haklarla garantiler listesine yer vermektedir.

İnsan Hakları ve temel özgürlüklerin korunmasına ilişkin sözleşme, daha yaygın adıyla bilinen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 04 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzaya

açılıp, 03 Eylül 1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir. İlk sözleşme metninin bazı maddelerine değişiklikler getiren ya da buna yeni haklar ekleyen metinlere sözleşmeye ek protokol adı verilir. Sözleşmeye yeni haklar getiren ek protokoller sadece bu protokolleri imzalayan ve onaylayan devletlere karşı ileri sürülebilir. İmzalandıktan sonra onaylanmayan protokoller devletleri bağlamaya yetmez. Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden bugüne kadar toplam 14 adet ek protokol kabul edilmiştir. Sözleşmeyi onaylayan ülkeler aynı zamanda taraf devletler olarak adlandırılır. Temel, medeni ve siyasi hakları sadece taraf devletlerin kendi vatandaşları tarafından değil aynı zamanda yargı yetkisi altında olan her kişi bakımından güvence altına alırlar.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ek protokollerde; yaşama hakkı, özel hukuk ve ceza hukuku alanlarında adil yargılanma hakkı, özel hayatın ve aile hayatının korunması hakkı, ifade özgürlüğü, düşünce ve vicdan ile din özgürlüğü, etkili başvuru hakkı, mal varlığına saygı hakkı, oy verme ve seçimlere katılma hakkı güvence altına alınmıştır. Ayrıca sözleşme ve ek protokollerde; işkence ile insanlık dışı ve aşağılayıcı ceza ve muamelelerde bulunma yasağı, yasa dışı ve keyfi tutma yasağı, sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanmada ayrımcılık yasağı, bireylerin uyuğu bulunduğu devletin ülkesine girmesinin engellenememesi ve devletin kendi vatandaşlarını sınır dışı etme yasağı, idam cezasının yasaklanması ile yabancıların toplu halde sınır dışı edilme yasağı şeklinde olmak üzere yasaklamalar getirmiştir.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Avrupa Konseyine bağlı olarak 1959 yılında Strazburg'da kurulan uluslararası bir mahkemedir. Mahkeme Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve protokollerinde güvence altına alınmış olan medeni ve siyasi hakların ihlal edildiğini iddia eden bireysel veya devlet başvuruları hakkında karar veren bir yargı merciidir. Avrupa Konseyine üye olan Türkiye'de dahil olmak üzere 47 devlet Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargı ilkesini tanımaktadır. Türkiye Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin denetim sürecine bireysel başvuru hakkında 1987 yılında zorunlu yargı yetkisini 1990 yılında kabul etmiştir. Mahkeme sözleşmeye taraf olan devletlerin sayısına eşit sayıda 47 hakimden oluşur. Hakimler üye devletin önereceği 3 kişilik liste içerisinde parlamenterler meclisi tarafından 9 yıllık bir süre için seçilirler, tekrar seçilmeleri mümkün değildir. Hakimler her ne kadar bir Devlet adına seçilmiş iseler de o Devleti temsil etmezler ve mahkemeye kendi adlarına katılırlar. Hakimler tamamen bağımsız olup, bağımsızlık ve tarafsızlık ödevleriyle bağdaşmayan hiçbir görev üstlenemezler. Hakimler, 7 Hakimden oluşan daire ve 17 Hakimden oluşan büyük dairede görülen her davaya her zaman katılırlar.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin giderleri Avrupa Konseyi tarafından karşılanır. Mahkemenin bütçesi Üye Ülkelerin nüfuslarının ve gayri safi milli hasıllarının hesaba ka-

tilmasıyla belirlenir.

Mahkeme temel olarak 4 farklı düzende çalışmaktadır. Açıkça kabul edilemez başvurular tek hakim düzeninde değerlendirilmektedir. 3 Hakimden oluşan komite, oybirliğiyle davayı kabul edilebilir bulup, aynı zamanda mahkemenin yerleşik içtihadının konusunu oluşturan bu davanın esasına ilişkin karar verebilir. 7 hakimden oluşan daire, başvuruyu davalı hükümete görüşlerini sunması için bildirir. Bu görüşler diğer tarafa iletilir ve karşı görüşler alınır. Mahkeme değerlendirilen davaların sayısına bakıldığında istisnai kalmakla beraber davada duruşma olup olmayacağına karar vererek 3 ay içinde kesinleşecek olan kararını verecektir. Bu 3 aylık süre içerisinde hükümet veya başvuru verilmiş olan kararın yeni bir değerlendirme için davanın 17 hakimden oluşan büyük dairesine önüne getirilmesini talep edebilir. Bu talep büyük daire bünyesinde bulunan kurul tarafından kabul edilirse dava yeniden değerlendirilir ve büyük daire tarafından bakılıp bakılmayacağına karar verilir. Büyük dairesinin bir diğer davaya bakma şekli ise dairesinin dosyadan el çekmesidir. Daire önünde görülmekte olan davada sözleşmesinin yorumuna ilişkin ciddi bir so-

run söz konusu ise veya mahkeme tarafından daha önceden verilmiş bir karar ile çelişki riski varsa daire büyük daire lehine davadan el çekebilir. Büyük dairesinin kararı kesindir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru yapılabilmesi için öncelikle tüm iç hukuk yollarının tüketilmesi gerekmektedir. Başka bir ifadeyle hakkının ihlal edildiğini öne süren kişi önce ilgili ülkedeki başvurabileceği en yüksek derecedeki yargı organına kadar davasının görülmesini sağlamalıdır. Böylece taraf devlete iddia edilen hak ihlalini ulusal düzeyde telafi edebilme imkanı verilmiş olacaktır. Başvurucu, sözleşmede güvence altına alınan bir ya da birçok hakkı ileri sürebilir. Bunun dışındaki hakların iddiasını mahkeme inceleyemez. Mahkemeye davaya ilişkin verilmiş olan son karardan itibaren (bu genellikle yetkili en yüksek derecedeki ulusal mahkemenin kararıdır) 6 ay içerisinde başvurmalıdır. Başvurucu sözleşmenin ihlalinin şahsen ve doğrudan mağduru olmalı ve önemli bir zarara uğramış olması gerekmektedir. Sadece sözleşmeye taraf olan bir devlete ya da devletlere karşı başvuru yapılabilir. Başka herhangi bir devlete ya da kişiye karşı başvuru yapılamaz. Mahkemeye gelen

başvuruların birçoğu gerçek kişilerden gelen bireysel başvurular olmakla birlikte bir devlet başka bir sözleşmeye taraf devlete karşı başvuruda bulunabilir. Buna devletlerarası başvuru denir.

Mahkeme önündeki yargılama yazılı olup, ancak bazı davalar hakkında mahkeme duruşma yapmaya karar verebilir. Daire ya da büyük daire başkanı tarafından aksine bir karar alınmadıkça duruşmalar kamuya açıktır.

Mahkeme önüne gelen bir başvuruyu öncelikle kabul edilebilir olup olmadığını incelemektedir. Kabul edilemezlik kararı komiteler ve büyük daire tarafından verilmiş ise bu karar kesin olup, temyiz yolu yoktur. Başvurucular bir daire tarafından verilen esasa ilişkin kararları ise 3 aylık süre içerisinde yeni bir inceleme için büyük dairesinin önüne yol- lanmasını talep edebilirler.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen ihlal kararları bağlayıcı olup, mahkum edilen devlet bu kararları uygulamak zorundadır. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi kararların uygulanmasını, özellikle başvuru sahiplerini uğradıkları zararlara karşı ön- görülen tazminatların ödenmesi izler.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ulusal mahkemeler karşısında bir temyiz mercii gibi hareket etmemektedir. Ulusal mahkemeler önünde açılan davalar ile ilgili yeniden bir yargılama yapmamaktadır. Ulusal mahkeme kararlarını iptal etme, değiştirme veya düzelterek onama konusunda mahkemenin herhangi bir yetkisi yoktur. Mahkemenin ihlal kararı verdiğinde ihlal kararı alınan devlet yeni ihlallerin meydana gelmemesi amacıyla hukuki mevzuatlarında değiştirilmesi ya da gerekirse bireysel önlemlerin alınması hususunda gerekli çalışmaları yapmaktadır. İhlal kararı ile başvuranın bir zarara uğradığı tespit edilmesi halinde bu kişiye adil bir tazmin için belirli bir miktar para ödenmesine mahkeme karar verir. Mahkemenin kararların uygulanıp uygulanmadığı Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu tarafından denetlenir.

elmacik

“Doğal Mineralli Su”

CAM DAMACANA

Su Sektöründe
TSE'den İlk
Helal Sertifikası

Tüm Tüketicilere
Tavsiye
Edilen Su

**YENİ
ÜRÜN**

**%0
BROMAT**

Bromat
İçermez

**pH
7,96**

İdeal
pH Seviyesi

Türkiye'nin
İlk ve Tek
Ozonsuz Suyu

Sodyum
Diyetine Uygun

Damacana
30 kez
kullanılır

Damacana
Yıkama
İstasyonu

Yüksek Mineral
MİKTARI
Yüksek Mineral
Miktarı

Kaynağından İçer gibi! Ozonsuz ve %100 Doğal

elmaciksu.com.tr | **444 4 262** | iPhone-Android ve Web
Uygulamalarıyla Sipariş Özelliği

YAZMALIYIZ, NEDEN?

VEDAT YILMAZ

Ankara Batı Hakimi

Ataol Behramoğlu bir sohbetinde, Aziz Nesin'in "bizim toplumda her üç kişiden dördü şairdir" dediğini aktarmıştı. Eleştirel ve biraz da hicveden bir anlayışla dile getirilmiş olsa da şiire ve yazmaya karşı insanımızın eğilimini göstermesi bakımından dikkate değer bir tespittir. Yazarlar ve okuyanlar olarak kesin çizgilerle ikili bir ayrıma gitmek haksızlık olur. Kimsenin tekelinde olmadan, herkesin duygu ve düşüncelerini katı kurallara tabi olmaksızın yazabilmesinin bir özgürlük ve biraz da hak olduğunu kabul edebilmeliyiz.

Mehmet Akif Ersoy'un dizelerinde onun şairden öte bir düşünür olduğunun farkına varırız.

Bunun yanında Orhan Veli'nin dizelerinde alabildiğince özgürlüğü ve sadeliği gözleriz.

Doğaçlama olarak yazılıp öylece bırakılmalı mıdır, yoksa zaman zaman üzerinde çalışarak yeniden düzenlenebilmeli midir?

Yahya Kemal Beyatlı, şiiri "kelime istifi" olarak tanımlar. Ona göre şiir yazıldıktan sonra üzerinde birçok defalar düzenlemeler ve eklemeler yapılabilir. Bu yüzden şiirlerinin olgunlaşmadığını düşünerek kitap çıkarmakta her zaman çekingen davranmıştır.

Damıtılmış duygular içeren dizelerin yazımından sonra illaki kafiyeli olsun gibi birtakım zorlamalara tabi tutulmadan üzerinde düzenlemeler ve eklemeler yapabileceğiz kanaatindeyim. Bu düzenleme ve eklemelerden sonra olduğu gibi bırakmalı ve yazdıklarımızı o dönem hayata bakışımızın bir tespiti olarak görebilmeliyiz.

Böylece şiirlerimize ve yazdıklarımıza bir anı defteri hüviyetini de kazandırmış olacağız.

Her yaşın bir mevsimi olduğu gerçeğinden hareket edersek, yazılarımız bir şekilde mevsim değişimlerine de tanıklık edecek. İleriki yıllarda geçmişimizden mektup alma hazzını da bize onlar yaşatacaktır. Okurken, yazarken bile fark etmediğimiz bazı şeylerin farkındalığı ile "epifani" hissini yaşatacaktır.

Hissettikçe yazmalı ve muhafaza etmeliyiz.

Yazdıklarımızı paylaşırsanız veya paylaşmayız,

Aziz Nesin ne der, başkaları ne söyler, bizi nasıl adlandırır, yazdıklarımıza ne derler? Bunları düşünmemeliyiz, bunun bir önemi olmamalıdır.

Rudyard Kipling'in; "Eğer" adlı eserinde dile getirdiği gibi "ne düşmanların ne de sevgili dostların sözleri bizi incitmemelidir".

Yaşarken bize kendimizi anlatabilsin, bizden sonra da sevdiklerimize mirasımız olabilsin ve bizi yaşatabilsin yeter.

"Yazmak;

İnsanın iç dünyasıyla yaptığı bir

söyleşidir.

Dizeler ve satırlar arasında sadık bir dost arama çabasıdır.

Dilsiz gönülün, dilsiz dost ile muhabbetidir.

Karşındakinin ne düşündüğüne önem vermeden alabildiğince özgür konuşabilmektir.

Yaşamına sessiz tanıklar arayışıdır.

Hepsinden önemlisi sen ve senindir."

Günlük tutma şeklinde denilemez fakat buna benzer o günkü duygu ve düşüncelerimi zaman zaman aktörlerinden soyutlayarak yazmaya çalışıyorum. Aktörlerinden soyutlamayı Kuran-ı Kerimin Hucurat suresinin 12. Ayeti Kerimesi açısından önemsiyorum. Özellikle genç meslektaşlarımıza bir örnekleme olabilmesi açısından defterimden güncelliğini kaybetmediğine inandığım bir yaprağı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Tarih 20/08/2013, o gün yaşananların üzerimde bıraktığı demi kaleme alıyorum.

APATI

"Plotinus'un öğrencisi olan ve İslam dünyasında İsağoji adlı mantık kitabı ile tanınan Porfirios'a göre; en yüksek erdem evresi ruhsal dinginlik, apatidir.

Ağırbaşlı olmak, azgınlıktan uzak durmak, üzüntü ile sevince karşı verdiğimiz tepkiler arasındaki yakınlık bizim erdemlerimiz ve ruhsal dinginliğimizin göstergesi olacaktır.

Kuran-ı Kerim'in;

Mâide suresi 77. ve Nisâ suresi 171. ayetlerindeki; aşırılıktan, Nahl suresi 90.

ayetinde azgınlıktan uzak durma,

Hadid suresi 23.ayetinde; başarısızlıkta üzülmeme, başarıda büyülenmeme,

Öğütlerinde,

Peygamberimizin "ölmeden önce ölmeli" hadisi-şerifinde,

Tasavvuf öğretisindeki 1-Şariat Kapısı, 2-Tarikat Kapısı, 3-Marifet Kapısı, 4-Hakikat Kapılarından birer geçilerek ulaşılabilecek olan hakikatde,

Hinduizm ve Budizm felsefelerinde; kişinin olgunlaşmış hali olan Nirvanada,

Konfüçyüs öğretisindeki dört erdemi taşıyan Yüce İnsanda,

Nobel Edebiyat Ödülü alan Rudyard Kipling'in, "Eğer" adlı eserinde "iki hilekâr olarak tanımladığı saadet ve felakete karşı aynı şekilde davranabilme" erdemine sahip bulunan adamda,

Hazreti Mevlana'nın "hamdım, piştim, yandım" ve

Antik Yunan yedi bilgesinin Delphio tapınağına kazımış oldukları "Kendini bil, Aşırılıktan kaçın, Ölçülü ol" sözlerinde,

Tarif edilen,

Bedensel nefsi duyguların yanması, pişmesi ve ölmesi ile sağlanılacak olan ruhsal dinginlik hali yani apati değil midir?

Fethiye'deki ölü denize bu ismi kazandıran da durgunluğu değil de nedir?

Bu zeminden bakarak,

Mesleği ile ilgili olarak yer değişimleri nedeniyle aşırı sevinç ve üzüntüyü kısa aralıklarla ardı ardına yaşamak zorunda kalan bir meslektaşımıza şu dizelerle sükûnet tavsiyesinde bulundum;

"Dünya işte, okyanus misali,

Denizler sarmış her bir yanından bedenini, İnsanoğlu, mesken tutmuş suyunu deresini,

İstediğini elde ettiğinde,
Azgınlaşır,
Coşar,
Dalga dalga akar okyanuslar üzeri,
Kaybettiğinde,
Mahzunlaşır,
Batar,
Mekânı olur denizlerin dibi,
Ömür kâfi gelirse,
Herkes, bir gün öğrenir,
Durgun sığ sular hayat misali”

Yani kısacası meslektaşına “apati” demiş, bedeni olan nefsi duyguların dizginlendiği bir yaşamla, ruhsal dinginliğin sağlanabileceği ve böylece dini vecibelere de riayetle mümin bir adam vasfının kazanılabileceğini belirtmek istedim.

Beni uzaktan dinleyen eşim “sana da bir apati daveti yapan olsa hiç fena olmaz” diye seslendi.

İnsanın her şeyi olduğu gibi söyleyen bir eşi varsa aynaya ihtiyacı yoktur.

Apatinin ve ilahi bilgiye ermenin göstergesi hiç şüphesiz bilgece söz söylemek değil, söz ve eylem arasındaki tutarlılıktır.

Konfüçyus’un da dediği gibi “yaldızlı sözlerle erdem bağdaşmaz”

Ziya Paşa’nın tespiti ile “âyinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.”

Bizim hanımın gözüyle kıyılardan uzaklarda “diri nefisli” üzüntü ve sevinçli azami duygularla yaşayan hayat anlayışının pişmeye ve durulmaya hala ihtiyacı var. 20/08/2013”

Alman filozof Nietzsche “Böyle Buyurdu Zerdüş” adlı eserinde “hakikat eğri bükürdür, düz olan her şey yalandır” der. Kalp grafimizdeki inişli çıkışlı şekiller yaşamı, düz çizgi ise ölümü tarif etmez mi? Bu hali ile mutlulukları üst, üzüntüleri aşağı sınırlar olarak ele aldığımızda bunların aralarındaki mesafenin fazlalığı da, azalması da olağan dışılığın göstergeleridir. Bu mesafeler arasındaki denge yaşamın her alanı ile birlikte mütenasip bir orantıya ihtiyaç duymakta. Sevinçli ve üzüntülü anlarımızda yazdıklarımız bir şekilde bizim kalp grafimiz değil midir?

Kemal Sayar’ın, “Ruknettin’in aynalarda ağıladığı kadar var” adlı şiirinde “ben hep aynalardan geçerim doktor” dediği gibi yazdıklarımız geçmişimizden geleceğimize taşıdığımız boy aynaları olacaktır. Bu şekilde Yunus Emre’nin “ilim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir” sözlerinde dile getirdiği gibi kendimizi tanımamıza, keşfetmemize ve fethetmemize katkı sağlayacaktır.

Allah ömür verirse ileriki yıllarda kendimizdeki değişim ve gelişimi değerlendirme imkanını sağlayan bu yazdıklarımız Necip Fazıl Kısakürek’in Muhasebe şiirindeki bizim cevaplarımız olacaktır.

Unutmayalım ki “yazdıklarımız, yaşadıklarımızın tortusu, konuşmalarımızın kokusudur.

Peki yukarıda sizlerle paylaştığım “Apati” başlıklı yazımın altına bugün ilave yapmak istesem ne yazardım?

Meslektaşlarımızın yüzlerinde konuşmalarında ortak sessiz bir ifade var. Kimisinde koyu kimisinde açık tondaki bu ifadenin adı “kaygı”.

TRT Türk’de Prof.Dr. İhsan Fazlıoğlu’nu “İnsan Alaattin’in lambasından çıkan cinden üç istekte bulunma yerine “içimdeki isteği kaldır” dileğinde bulunabilmeyi düşünse bütün problemlerini çözmüş olur.” sözlerini dinliyorum. Hocamın sözleri Nietzsche’nin akıl hocası Schopenhauer’in; “bu anlamsız, boş, acıyla dolu kötü hayattan kaçınmanın tek yolu istenci öldürmek” sözlerini anımsatıyor. Bu bizler için doğal hukuk gibi kolayca ulaşılabilecek bir hedef değil. İdealizm ve materyalizmin birlikte götürbildiği Descartes’in “düalizm” anlayışı şimdilik hayatın olağan akışına da uygun. Meslektaşların mesleki beklentilerini içeren materyalist yaklaşımlarının bu çatı altında muhafazasını ve hedeflerine ulaşmadaki kaygılarını saygıyla karşılayabilmek lazım.

Meslektaşlarımız normatif ilkelerin yetersizliğini gerekçe göstererek gelecek planlaması yapamadıklarını dile getiriyor. Coğrafi teminat ve unvanlı görevlerin elde edilmesine yönelik yol haritalarının daha belirgin olmasını istiyorlar. Hedeflerine ulaşmış olanlar da sonraki dönemlerde konumlarının “kazanılmış hak” olarak değerlendirilmesinde problem yaşamak istemiyorlar. Kronikleşen kaygı, objektif kararların üretilmesinin beklenildiği mutfağın verimliliğini de olumsuz etkileyecektir. Alman filozof Nietzsche’ “Böyle Buyurdu Zerdüş” adlı eserinde “her savaşı kutsallaştıran bir dava vardır” değerlendirmesini yapar. Bağlayıcı normatif ilkelerin yokluğunu başka değer yargıları ile doldurarak buna kutsallık atfeden bir anlayış, hukuk devleti ve bağımsız yargının en büyük problemi. Daha önce birlikte çalışma fırsatını yakaladığım mesai arkadaşlarımın da yer aldığı HSK’nın bu kaygıları gidereceğine dair inancımızı muhafaza ediyoruz.

Özellikle 2010 yılından sonra “mükemmellikten değersizliğe ani geçişler” yaşadığını düşünerek kaygı içerisinde olan kesimin sayısı da az değil. Tasarrufun gerekçesi olan ithamlar doğru ise kaygı duyulmalı. Bu musibet hayır olarak değerlendirilmeli ve hatalar en kısa sürede giderilebilmeli. Zafiyetlerimize ayna tutanlar en az dostlarımız kadar değerlidir. Doğru değilse kaygı duymaya gerek yok. Hakkımızı aramalı. Fakat kendimizi ifade ederken üzerimizde nezaket ve tevazu üniforması olmalı. Aksi halde erdemlerimizin muhatap üzerinde bir karşılığı olamaz. Kendimizden eminsek, bu ithamların başkaları tarafından cila olarak kullanılmasından da

rahatsızlık duymaya gerek yok. Bu sizin değil, onun/onların meselesidir. İthamların gerçek dışı olduğu kesin olarak kabul görse bile, bunu asla kendimize etiket yapmamalı. Buna ihtiyaç duymamalıyız.

Rudyard Kipling’in, “Eğer” adlı eserinde “eğer sana kimse güvenmezken sen kendine güvenir ve onların güvenmemesini de haklı görebilirsene” dediği gibi bir irade meslektaşlarımıza hakim olmalıdır. Yaptığımız işin de buna ihtiyacı var.

Cemil Meriç’in Jurnal’e atıf yaparak Bu Ülke adlı eserinde belirttiği gibi “Güliyer kompleksi. Kendimizi ölçüye vurabilmek. Mağdurluk numarasına yatmadan, mazoşizm şehvetine yaslanmadan gerçek hüviyetimizi tespit edebilmek. Kendimizi tanımak ve tanıtmak için” yazmalıyız.

Sait Faik ABASIYANIK’ın “yazmasaydım çıldıracaktım” dediği gibi yazmak negatif enerjimizi ve kaygımızı da üzerimizden alarak “Anksiyete” tablosundan da uzaklaştıracaktır.

Şimdi bana Özdemir Asaf’ın dediği gibi “kendi bahçesinde dal olamayanın biri, girmiş bahçeme ağaçlık taslıyor” diyebilirsiniz. Yazarak ve paylaşarak bu dergiyi ortak bahçeye dönüştürebiliriz. Bu şekilde yargımızın şiddetle ihtiyaç duyduğu normatif ilkelerin oluşturulmasına birlikte katkı sağlayabileceğimiz inancındayım. Bahçedeki çeşitlilik ona zenginlik katacaktır. Nuri Pakdil’in dediği gibi “aydın bir insanın 360 derece bakış açısı olmadır”. Kapısının herkese açık tutulması suretiyle dergi entelektüel bir vasfa bürünecek, Meslektaşların üzerindeki pesimist anlayışın yerine optimist yaklaşıma davetiye çıkartacaktır.

Yukarıda belirttiğim gibi “söz ve eylem arasındaki tutarlılık” açısından şimdi hanıma, pardon aynaya dönüp ederimi göreceğim. Kısmet olursa nasıl göründüğümü bir sonraki yazımda sizinle paylaşmak isterim.

BEYPAZARI ADLİYESİ VE YARGI ÇEVRESİNDE BULUNAN GÜDÜL İLÇESİ

"Beypazarı, başkent Ankara'nın 99 km. kuzeybatısında, kültürel dokusu zengin çok eski bir tarihe sahip ilçemizdir. Yapılan inceleme ve araştırmalara göre Hitit, Frig, Galat, Roma ve Bizanslıların gelip geçtiği ve Anadolu Selçuklu ve Osmanlıların hüküm sürdükleri görülmektedir.

19. yüzyıl başlarında Ankara vilayetine bağlanan Beypazarı'nda, eski kent merkezinin kültürel yapısını yansıtan örnekleri zarar görmüş olmasına karşın, yenileme ve onarımlarla günümüze kadar ulaşabilmiştir. 20. yüzyılda hızlanan yeni Beypazarı'nın, eski yerleşimin dışında gelişmesi, Beypazarı tarihi kent ve kültürel dokusunun büyük oranda korunmasını sağlamıştır. Günümüz Beypazarı İlçesi, yoğun olarak 19. yüzyıl yapılarıyla donatılmış zengin bir tarihi doku sergilemektedir. Kendine özgü bir yapısı olan ahşap evleri,

yöresel ürünleri ve halen yaşattıkları geleneksel uygulamalarıyla yaşayan bir müzedir.

Ankara'nın İpek Yolu güzergâhında yer alan Beypazarı ilçesi telkâri sanatında olduğu gibi birçok geleneksel kültürü yaşatması, tanıtması ve geleneği üretime dönüştürüp bundan kazanç sağlamasıyla kültürel anlamda önemli bir konumdadır. Beypazarı'nın merkezinde yer alan Gümüşçüler Çarşısı, önemli kültürel ve ticari mekânlardan biridir. Yöresel motiflerin hâkim olduğu ve döküm işçiliğinin yanında halen el işçiliği ile üretilen telkâri ürünleriyle geleneği sürdüren ve aktaran kültürel bir mekân olarak ticaret ve turizm sektörleri için bir cazibe merkezidir.

Beypazarı Adliyemizde 3 Cumhuriyet Savcısı, 1 Cumhuriyet Başsavcısı, 7 Hakim bulunmaktadır. Yıllık yaklaşık 3000 civarında

Ankara Batı Adalet Dergisi ekibi olarak Beypazarı Adliyesi ve Güdül Kaymakamlığına ziyarette bulunuldu. Öncelikle Beypazarı İlçesinde Beypazarı Cumhuriyet Başsavcımız Sayın Alp Giray YAPAR tarafından karşılanan ekibimiz Sayın Başsavcımız eşliğinde Beypazarı Adliyesini gezdi. Ankara Batı Adliyemizin mülhakat adliyesi olan Beypazarı Adliyesinin fiziksel özellikleri ve personel durumu

hakkında Sayın Başsavcımızdan bilgiler alındı. Cumhuriyet Başsavcısı Alp Giray YAPAR yapılan ziyaretten dolayı memnuniyetini dile getirerek, yaklaşık bir buçuk yıldır Beypazarı Adliyesinde görev yaptığını ve Ankara'nın güzide ilçelerinden olan Beypazarı'nın tarihi ve kültürel olarak önemli bir yere sahip olduğunu ifade ederek ilçe ve adliye hakkında bazı açıklamalarda bulundu.

soruşturma yürütülmektedir. Ayrıca Güdül ilçesi de Adli yönden Başsavcılığımıza bağlıdır. Ağır ceza mahkemesi yönünden Ankara Batı Adliyesine bağlıdır.

Adliyemizde engelli erişebilirlik hususunda bina girişinde rampa/lift ve uygun trabzan/korkuluk bulundurma, binanın içinde engellilere uygun asansör bulundurma, kat içinde dolaşımda merdiven olması gibi engellilerin bina girişinde ve içinde dolaşıma uygun hale getirilmesi için adliye binasının eksiklikleri giderilmiştir.

Beypazarı Adliyesi ön büro kurulması yönünde pilot olarak seçilen adliyelerden biridir. Adliye içindeki işleyişi düzenlemek; adliye personeli, hakim ve savcılara zaman kazandırarak yargılamayı hızlandırmaya katkı sağlamak ve adliyeye gelen kişilerin, duruşma haricindeki işinin yüzde 90'ını kurulacak ön bürolarda çözmesini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır.

Beypazarı ilçesinde bulunan Tolunay Özaka Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde, Adalet bölümü açılması ve Adalet alanında eğitim gören öğrencilere staj imkanı sağlamak amacıyla Adliyemiz ile İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü arasında protokol imzalanmıştır.

Uyuşmazlıkların çözümünde alternatif yöntem olan uzlaşmaya önem verilmekte olup ve başarılı şekilde uygulanmaktadır." dedi.

Ankara Batı Adalet Dergisi ekibi ile bir-

likte Beypazarı Adliyesinin yargı çevresinde bulunan Güdül İlçe ziyaretinde bulunularak Güdül Kaymakamı Doğan DİNÇ'i makamında ziyaret ettik. Ankara'mızın güzide ilçelerinden olan Güdül'ün tanıtımı amacıyla Sayın Kaymakamımızdan bilgi alındı. Sayın Kaymakamımız ilçemiz hakkında yapmış olduğu açıklamasında; "Güdül, M. Ö. 3000'li yıllarda İnönü Mağaraları denilen yerde ilk yerleşimine başlamış, yaklaşık 5000 yıllık tarihi geçmişi olan bir ilçemizdir. Etiler, Frigler, Romalılar ve Bizanslılara ev sahipliği yapmıştır.

İlçemiz, ismini Anadolu Selçuklu hükümdarlarından I. Mesut'un eniştesi ve Ankara Emiri Şehabüldevle Güdül Bey'den almıştır. Cumhuriyet döneminde 1957 yılında Ayaş İlçesinden ayrılarak ilçe vasfını kazanmıştır.

Güdül, günümüzde bozulmamış doğası, kirlenmemiş havası ve suyu ile geleneksel Güdül evleri, İnönü Vadisi, Kirmir Çayı ve Kanyonu, Roma Hamamı, jeotermal turizme yönelik tesisleri, Sorgun Gölü ve Milli Parkı, Salihler Kaya Yazıtları, Kent Müzesi ve trekking rotaları gibi tarihi ve doğal güzellikleriyle görülmeye değer bir şehrimizdir.

Son yıllarda Kaymakamlığımız ve Belediyemizce kırsal turizmi ve üretimi destekleyici projelere ağırlık verilmektedir. Bu kapsamda; jeotermal turizmin artırılmasına yönelik su kaynaklarının araştırılması ve yeni tesis yapımları devam etmektedir. Jeotermal kaynaklara dayalı Organize İhtisas Sera Bölgesi çalışmaları başlatılmış olup tamamlandığında

bölge ekonomisine çok ciddi katkı sağlayacağı planlanmaktadır.

Güdül Yerel Ürünlerin Ticarileştirilmesi ve Yöresel Ürünler Pazarı kurulmasına yönelik proje kapsamında 2019 yılında Güdül yöresel ürünleri satışa sunulacaktır.

İnönü Mağaraları ve Kirmir Kanyonuna yönelik bir rekreasyon projesi tamamlanmış olup çalışmalar devam etmektedir. Bu proje ile doğa, spor ve adrenalin dolu bir turizm bölgesi oluşturulması hedeflenmektedir. Sorgun Milli Parkına yönelik master planı çalışmaları Ankara Kalkınma Ajansınca yürütülmektedir. Master planının sonucunda uygulama projeleriyle beraber Sorgun Milli Parkı ve Yaylası önemli bir turizm merkezi olacaktır. Salihler Kaya Yazıtlarının kazı çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar, Anadolu Tarihini seyrini değiştirebilme potansiyeli nedeniyle dikkat çekmektedir.

Güdül merkez sınırları içerisinde bulunan Sivri Tepesine yakın bölgede, yamaç paraşütü faaliyetlerinin gerçekleşmesi için Türk Hava Kurumu ile birlikte çalışmalar yürütülmektedir. Yer yer küçük bir kitlece yamaç paraşütü yapılsa da asıl hedefimiz geniş kitlelere ulaşacak tesisleşmeyi sağlamaktır. Ayrıca hem ilçemizi çevreleyecek 5,5 kilometrelik Çevre Yolumuz hem de 33 kilometrelik Güdül Beypazarı yolumuzun tamamına Karayolları Genel Müdürlüğüne kabul edilen

bisiklet yolu yapımı ile Güdül 38,5 kilometrelik bir bisiklet yoluna kavuşacaktır. Bu proje ile ülkemizde ilk defa iki şehrimiz bisiklet yollarıyla birbirine bağlanmış olacaktır. Tüm bu çalışmalarımız ve faaliyetlerimiz, ilçemizce başvurusu yapılan Cittaslow (Sakin Şehir) kapsamına alınmak için çok önemli katkı sağlayacaktır.

Bu projelerin tamamlanmasının ilçemiz turizmine katkı sağlayacağı ve Ankara turizmine yönelik alternatif bir destinasyon alanı yaratacağına inanmaktayız. Tüm bu projeler ve mevcut potansiyel birlikte düşünüldüğünde Güdül İlçemiz yakın bir zamanda isminden çok sık söz edilen, yerli ve yabancı turistleri daha çok ağırlayacak bir şehrimiz olacaktır". dedi.

YOLUMUZU GÖZLER OLDU KARANLIK

MUSA AYGÖR

Zabıt Katibi

Karanlığın korkutucu yüzü ile belki de ilk olarak çocuk yaşlarda tanışmışızdır. Yanımızda kendimizi güvende hisse-deceğimiz birinin olmasını en çok istediğimiz anlardan biridir karanlık. Lise dönemlerinde ilk kez karşılaşmıştım, karanlığın aslında bir var oluşun başlangıcı olduğuna. Evet karanlık oda sayesinde, hayal ederek filmimize pozladığımız ve baskısı bitip kuruyuncaya kadar heyecanla beklediğimiz siyah beyaz fotoğ-raf dünyamızın yeşerdiğini görebiliyorduk. Karanlık bazen kor-kuturken bazen de heyecanlandırıyordu.

Eski çağlardan beri ışık insan hayatında her zaman önemli bir yere sahip olmuştur. Güneş, ay, ateş, mum, gaz lambası, ampul, led... Aslında her biri ihtiyacımız olan ışıktı. Bir çok alan-da olduğu gibi fotoğraf için de ışığa ihtiyacımız vardı. Doğru-sal olarak ilerlediğinin farkına varılmasının ardından, ışığın bazı maddeler üzerinde değişiklik yaptığı fark edildi. Bu sayede kalıcı fotoğraflar oluşturulmaya çalışıldı. Kamera Obscura da denilen, karanlık bir odaya ufak bir delik açılarak dışarıdaki gö-rüntünün içeriye ters bir şekilde yansımaları sağlayan odalar ilk fotoğraf makineleri olarak söylenebilir.

İlk fotoğraflar en az 8 saat ile bir kaç gün aralığında poz-landırılarak oluşturuluyordu. Bu nedenle ilk fotoğraflarda pek fazla insana rastlanmaz. Genelde manzara tarzında fotoğraf-lardır. "View from the Window at Le Gras" yani "Le Gras'ın Penceresinden Manzara" isimli fotoğraf günümüze kadar ko-runabilen en eski fotoğraftır.

Fotoğraf kalpte başlar bir filmi pozlamakla devam eder. Resim pozlanan filmde olmasına rağmen gizlidir, göstermez kendini. Banyo ister, banyo edilir negatife dönüşür. Negatif olup, ışık ister. Işık, üzerine düştüğünü hissedecek, anlayacak fotoğraf kağıdı ister. Kendi ihtiyacını karşılayamayan bir bebek gibi ister de ister. Biz de bir bebeğin isteklerini yerine getirirce-sine sıklıkla yaparız dediklerini. Bekleriz gözümüz ile gön-lümüzde hayal ettiğimiz kağıtta can bulmasını, kalbimizde olanı kağıda bakana anlayacağı kadar anlatmasını. Kağıt ışıkla pozlanmış ıssız bucaksız çöldeki bir canlı gibi su ister, doğmak ister. Kağıt geliştirici sıvıya batırılır hayaller var olmaya baş-lar. Sanki saniyeler yavaşlamış, zaman duraklamış gibi ağır ağır belirir fotoğraf. Hala ıslaktır fotoğraf kağıdı. Bilinmez ki sevinç gözyaşları ile mi ıslandı, yoksa hüznün gözyaşlarıyla mı?

Ardından tekrar yıkanır asılır bırakılır kurumaya. Fotoğraf kimine göre koyudur kimine göre de açık. Ama apaçıktır ki gö-zün gördüğü gönlün beğendiğidir her kare.

Oda karanlık, bahtı karanlık. Yapayalnız bekler yeni do-ğuşları. Küçükken yanımda biri olmadan korktuğum karanlık, yolumuzu gözler oldu son zamanlarda. Biz büyüdük her şey dijitalleşti. Negatif filmler oluşmaz, fotoğraf kağıtları ıslanmaz oldu. Artık aydınlıkta doğar oldu her fotoğraf karesi. Hızlandık ama fotoğrafın oluşmasını beklemeyi, o anın heyecanını unut-tuk ve seni özler olduk karanlık oda.

Tüm ışıkları söndürüp iğne deliğinden dünyanın fotoğrafı-nı çekesim geliyor özledikçe.

KLASİK DÖNEM OSMANLI DEVLETİ'NDE SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI

İLKAY KILIÇ

Zabıt Katibi

Sosyal güvenlik toplum içindeki her fert için karşılanması gereken zorunlu ve en temel ihtiyaçlardan biri olarak karşımıza çıkar. Bu sebeple toplumlar daha ilk çağlardan itibaren bu ihtiyacı karşılamak amacıyla sistemler geliştirmişlerdir.

Fertlerin sosyal güvenlik ihtiyacını gerektiren sebeplerin başlıcalarını hastalık, doğum, ölüm ve ekonomik sebepler olarak sıralayabiliriz. İnsanoğlu iktisadi veya fiziki her türlü tehlike ile her an karşı karşıyadır. Bu bağlamda sosyal güvenliği bu tehlikelerin zararlarını azaltma veya telafi etme olarak tanımlamak mümkündür(1).

İlkel çağlarda sosyal güvenlik aile içi yardımlaşma veya dini ritüeller olarak karşımıza çıkarken, bölgeye ve insanların ihtiyaçlarına göre değişiklik gösteren bir sistem olarak her toplum ve devlette farklılıklar arz etmiş, 1800'lü yıllardan itibaren de daha sistemli bir hal alma yolunda ilerlemeye başlamıştır.

Türkler de tarih sahnesine çıktıkları andan itibaren geliştirdikleri yardım kurumları ve sosyal yardım anlayışları ile bu konudaki hassasiyetlerini göstermişlerdir. İslamiyet öncesi dönemde dahi kağanın başlıca vazifelerinin arasında millete bakıp gözetmek, doyurmak, yer-yurt sahibi yapmak gibi hususların olduğunu görmekteyiz.

İslam dininin ortaya çıkmasıyla birlikte, Türkler arasında ve dahi Osmanlı Devleti'nde din kurallarına göre yapılan sosyal yardımlar önemli bir unsur olmuştur. Dini nitelikli sosyal yardımları zekat, fitre, sadaka, keffaret (herhangi bir emre aykırı davranıştan dolayı ödenen ceza), âkile (ölüm ve yaralama bedeli), kurban, adak ve fey (mirasçısı kalmadan ölen kimsenin malının beşte birinin ganimet gibi yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara dağıtılması) olarak sıralamak mümkündür.

Osmanlı medeniyetine şekil veren en önemli tesislerden birisi de vakıflardır. Va-

kıfları doğuran amiller arasında bir sıralama yapmak gerekirse; inanç sisteminin ve “halkı yaşat ki devlet yaşasın” felsefesine dayanan yönetim anlayışının başta geldiğini söylemek mümkündür(2).

Vakıflar yalnız ibadet, eğitim, sağlık ve ulaşım gibi toplumsal temel ihtiyaçları konu edinmemişlerdir. Genelden öze doğru insanların toplum hayatı içinde yolculara yardım etmek, esirleri azad etmek, dul kadınlara yardım, fakir kızlara çeyiz temini, düşkünlere bakılması, mektep çocuklarının gezdirilmele-ri, yetim fakir çocuklarının korunması, kimse-siz fakirlerin cenazelerinin defni gibi akla gelebilen tüm toplumsal ihtiyaçların giderilmesi amacıyla sürekliliği olan nakdi, ayni gelirler ve araziler vakfedilmiştir(3). Bu bağlamda imaretler, sağlık kurumları ve avarız vakıflarını (köy ve mahalle halkının birtakım ortak mükellefiyetlerinin karşılanmasında ve çeşitli ihtiyaçlarında harcanmak üzere kurulan vakıf) da sosyal güvenlik sisteminin bir parçası

olarak vakıf müessesesinin bağlı kolları arasında zikretmek gerekir.

Osmanlı Devleti'nde sosyal güvenliğin sağlanmasında ahilik ve lonca teşkilatının rolü de kuşkusuz çok önemlidir.

Osmanlı Devleti'nde ahilik ve lonca teşkilatının karşılamakta olduğu sosyal güvenlik unsurları oldukça geniştir. Ancak burada en önemli nokta yapılan yardımlarda “daha çok yardıma muhtaç olan” şartının aranmasıydı. Bu bağlamda muhtaç duruma düşmüş yahut hastalık nedeniyle iş göremez hale gelmiş ustalara yardımdan, esnaf ve fakirlere kömür, ramazanda ekmek parasına kadar sosyal yardımların sınırları oldukça geniştir.

Toplumsal huzuru, milli dayanışma, adalet anlayışı, insan hakları, demokratiklik, lâiklik, sosyal bir hukuk devleti gibi kavramlar ahiliğin peşinden koştuğu, gerçekleştirmeyi amaç edindiği ve büyük ölçüde de başardı-

1) Turan Yazgan, *Türk Sosyal Güvenlik Sistemi ve Mes-
leleri*, İstanbul 1981, s.8-9.

2) Erol Özbilgen, *Bütün Yönleriyle Osmanlı*, İstanbul
2003, s. 569.

3) Erol Özbilgen, *Bütün Yönleriyle Osmanlı*, İstanbul
2003, s. 338.

ğı kavramlardı. Bugün sosyal devlet, sosyal adalet ilkeleri anayasamızda yerini bulmuştur. Anayasamızın 2. Maddesinde yer alan “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.” ifadesi ahilik kurumunun ilkelerine uymaktadır(4).

Ahilik kurumu Türk iş hukuku düzenlemeleriyle de çok yakın benzerlikler içerir. Akdin feshinde bildirim, kıdem tazminatı, iş verenin sorumluluğu, işçinin bildirimsiz fesih hakkı, çalışma belgesi, ihbar tazminatı, asgari ücret, sigorta primi, çocukları çalıştırma yasası ve benzeri hükümleriyle işçinin sosyal güvenliği amaçlanmıştır. Bu bakımdan iş yasası Türk tarihinin sendikal kesiti olan ahilik

kurumuna çağrışımlar yaptırır(5).

Modern anlamdaki sosyal güvenlik kurumları yukarıda da bahsi geçtiği üzere XIX. yüzyıldan itibaren ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu tarihten önceki dönemlerde gerek Avrupa’da gerekse Osmanlı Devleti’nde geleneksel kurumlar ile insanların sosyal güvenlik ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır. Osmanlı Devleti’nin o dönemde bu kurumlarla sosyal güvenlik alanında Avrupa’dan bir adım önde olduğu muhakkaktır.

Klasik Dönem Osmanlı toplumunda sosyal güvenliğin yukarıda sayılan kurumlarla dahi olsa ileri olmasında Türk Hayrat Ruhunun önemi küçümsenemez. Bu hayrat ruhu XV. yüzyılda sadece insanlar için değil kuşlar için de köşkler yapılmasında kendisini gösterir. Bu kuş evlerini ilgiyle gözleyen Avusturya

Sefiri Busbeck, 1550’lerde şöyle yazmaktadır; “Türkiye’de her şey insanileşmiş, her katı yumuşamıştır. Hayvanlar bile”(6). Bir yabancı diplomatın ağzından dökülen bu sözler o dönem Türk toplumunun insani değerlerinin ne derece yüksek olduğunu göstermeye kafidir sanırız.

Osmanlı Devleti’nde XIX. yüzyıla kadar dini nitelikli kurumlar, vakıflar ve sandıklar sosyal güvenliği sağlamada bir dereceye kadar yeterli olabilmıştır. Ancak XIX. yüzyıl ile birlikte sanayi inkılabının gerçekleşmesiyle bu kurumlar çözülmeye başlamış, devrin ihtiyaçlarını karşılama konusunda yetersiz kalmıştır. Devletin yıkılışına kadar da bu kurumların yerini çağın ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeni kurumlar alamamıştır. Tanzimatla

birlikte yeni sosyal güvenlik tedbirleri ile çağ yakalanmaya çalışılsa da bunun pek mümkün olmadığını söylemek gerekir.

Ancak burada önemli olan eski veya yeni kurumlar arasındaki ilişkiler, farklılıklar değil, Osmanlı klasik dönemi insanının karşılıksız yardımlaşma duygusu, hayır yapma, insanlara faydalı olma isteğidir. Bu duygu ortadan kalktığında bunu sağlamak için hangi kurum oluşturulursa oluşturulsun başarıya ulaşma seviyesi düşük kalacaktır.

*Dünya yalan kardeşim, dünya yalan!
Var mı yalan dünyada bakî kalan
Mal da yalan, mülk de yalan
Var biraz da sen oyalan*

Yunus Emre

4) Adil Gülvahaboğlu, *Sosyal Güvenlik Öncüsü Ahi Evran Veli ve Ahilik*, Ankara 1991, s.287

5) a.g.e.,s. 288-289.

6) Bahaeddin Yediyıldız, “Klasik Dönem Osmanlı Toplumuna Genel Bir Bakış”, *Genel Türk Tarihi*, C.6, Ankara 2002, s.337.

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK

MEHMET AYKUT CİHANGİR

Ankara Personel Eğitim Merkezi Başkanı

“Çocuk Mahkemesinde
duruşma izlerken..”

*

“..suçluyu kazırsan,
insan çıkar altından..”

Soğuk duruşma salonundayım,
İzleyici bölümünde kimse yok..
Oturum kapalı..
Burası Çocuk Mahkemesi
Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi

Bir “hakim adayı” gözüyle bakıyorum etrafa..
derken bir çocuk getiriliyor içeri..
Küçük daha..
Bıyıkları henüz terlememiş..
En fazla on üç, on dördünde..
Etrafında jandarmalar..
Belli ki yakalanıp zorla getirilmiş..

Birazdan duruşma başlıyor..
Hitap ediliyor çocuğa..
Adın:
“SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK”

*

İrkiliyorum bir anda..
Ne kadar üzücü..
“Çocuk” ve “Suç”
Yan yana iki kelime..
Ne kadar da zıt birbirine..
Olsa olsa sürüklenerek gelirlerdi birbirlerine..
Oysa masumiyet değil miydi çocuk olmak..
Saflık..Temizlik..
Nasıl da çocuklarımız suça sürüklenir oldu şimdilerde

*

Bir “hâkim” gözüyle bakıyorum bu kez
Suça sürüklenen çocuğun gözlerinin içine..
Gözleri mahcup..
Utangaç..
Korkak..
Titreyen bir kuş gibi..

“Her şey bir anda oldu hâkim bey” diyor ve ekliyor:
“Geceleyin gitmedik eve..
Kavga etmiştik evde annemle..
Geceyi dışarıda soğukta geçirdik abimle..
Açtık..
Sabah olunca,
Uyandığımız yerde
Çevirdik bir adamı abimle..
Bize para ver açız dedik
Vermedi..zorladık..
Cüzdanını çıkardı..beş lira vardı cebinde..
Aldık..hemen uzaklaştık oradan..
Doyurduk karnımızı..
Kabul ediyorum suçumu
Pişmanım hakim bey..” diyor..
“Nitelikli yağma” diyor
kanun hükmü çocuğun eylemine..
Durup bir an düşünüyorum öylece..
Ne kadar da doğrudu kanundaki ifade:
“SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK”

*

Bir “baba” gözüyle bakıyorum bu kez
suça sürüklenen çocuğun gözlerinin içine..
Küçük bebeğimi düşünüyorum..
Bebeğim çocuk oluyor
O çocuğun gözlerinde..
Titriyorum içten içe..

*

Ve bir kez de..
Bu “ülkenin titreyen bir yüreği” olarak bakıyorum
çocuğun gözlerine..
Sokaklarda yatıp kalkan..
Banklarla sarmaş dolaş uyanan..
Yemek niyetine tiner çeken çocukları düşünüyorum..
Acıkıyorum..Uykusuz kalıyorum..
Gecenin soğuşunu çekiyorum iliklerime..
İtilmişliği..Yalnızlığı..
Çaresizliği hissediyorum buram buram..
Suça sürükleniyorum hayalen
her bir çocukla beraber..
Yitip giden gençliğim oluyor..
Ve ülkemin aydınlık yarınları..
Acıyor kalbim..buruluyorum..

*

Ben yine duruşma salonundayım..
Ilık bir bahar günü..ama ben üşüyorum..
İzleyici bölümü boş..Oturum kapalı..
Burası Çocuk Mahkemesi..
Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi..
Bir “insan” gözüyle bakıyorum
suça sürüklenen çocuklara..
çocukluğuma..
ve ülkemin yitip giden yarınlarına..
titriyor.. üşüyorum..

KADININ SOYADI

İLAY ZEYNEP SOYATA

Hakim Adayı

“Türk Medeni Kanunu ve Anayasa Mahkemesi kararları gereğince Türk kadını evlenmeyle birlikte kocasının soyadını almaktadır. Evlenen kadının kocasının soyadını alması kadının haklarının korunması bakımından hem bir hak hem de nüfus karışıklıklarını önlemek, kamu düzeni ve kamu yararını sağlaması bakımından bir zorunluluk olmuştur. Evlenen kadın evlendirme memuruna ya da sonrasında Nüfus İdaresi’ne yapacağı yazılı bir başvuru ile önceki soyadını kocasının soyadı önünde kullanabilme imkânına sahiptir; ancak tek başına evlenmeden önceki soyadını kullanma imkânı yoktur.

I. TÜRK HUKUKU’NDA KADININ SOYADI

A. Türk Medeni Kanunu’nda Yer Alan Düzenlemeler

743 sayılı eski Türk Medeni Kanunu’nun 153.maddesinde kadının soyadı “karı kocasının aile ismini taşır” şeklinde düzenlenmiştir. 1 Ocak 2002’de yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nda kadın erkek eşitliği konusunda büyük adımlar atılmış, modern hukuk sistemlerinde benimsenen eşitlik ilkesi benimsenmiş ve 1926 tarihli 743 sayılı mülga Türk Medeni Kanunu’nda eşitlik ilkesine ters düşen düzenlemelerin büyük çoğunlu-

ğu eşitlik ilkesi doğrultusunda değiştirilmiştir(1). Evlenen kadının soyadı 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 187. maddesinde kadın, evlenmekle kocasının soyadını alır; ancak evlendirme memuruna veya daha sonra nüfus idaresine yapılacak yazılı başvuru ile kocasının soyadı önünde önceki soyadını kullanabilir ve daha önce iki soyadı kullanan kadın bu haktan sadece bir soyadı için yararlanabilir şeklinde düzenlenmiştir. Yeni 4721 sayılı Medeni Kanunumuzun benimsediği eşitlik ilkesi doğrultusunda mülga 1926 tarihli 743 sayılı Medeni Kanunumuza bir ilave yapılmış ve evli kadının eşinin soyadı ile birlikte kendi soyadını kullanabilmesine bir imkân verilmiştir, bu durum tam bir eşitlik sağlamamıştır ancak eşitliğin sağlanmasına yönelik büyük bir adım niteliğinde olmuştur(2).

1)TACİR Hamide (2017),“Evli Kadının Kendi Soyadını Kullanması Konusunda Anayasa Mahkemesinin Yaklaşımının Temel Hak ve Özgürlükler Bakımından Değer-

lendirilmesi”, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt. 5, Sayı.1, İstanbul, s.50.
(2)agm, s.50.

Türk Medeni Kanunu’nun 187. maddesinde yer alan düzenleme emredici hüküm niteliğindedir(3). Ayrıca kadının evlenmekle kocasının soyadını alması bir yandan zorunluluk, diğer yandan da haktır(4). Kadının kocasının soyadını taşıması bir yükümlülüktür; kocanın ölümü, mahkemenin verdiği ayrılık kararı ya da gaiplik kararı kadının kocasının soyadını taşımasını engellemez; ancak gaiplik kararı verilmesinden sonra evliliğin feshine de karar verilmişse kadın dilerse gaip kocasının soyadını kullanmaya devam edebilir, dilerse de önceki soyadını kullanabilir(5).

Türk Medeni Kanunu’nun 187. maddesinde kadının kocasının soyadının önünde yalnız bir soyadı kullanabileceği belirtilmiş olup, kullanılacak soyadı hakkında bekârlık soyadı ifadesi kullanılmamış olup sadece önceki soyadı ifadesine yer verilmiştir, bu durumda evlenen kadın önceki bekârlık soyadını kullanabileceği gibi eski kocasının soyadını da kocasının soyadının önünde kullanabilmektedir(6). Yine kocasının soyadının önünde, önceki soyadını kullanmak isteyen kadın, evlendirme memuruna ya da nüfus idaresine yapacağı yazılı bir başvuru ile önceki soyadını kullanabilmektedir; bu hususta kanunumuzda herhangi bir süre sınırı getirilmemiş olup evlenen kadın dilediği zamanda yazılı

başvuruda bulunup önceki soyadını kocasının soyadının önünde kullanabilmektedir(7).

4721 sayılı Türk Medeni Kanunumuzun 173. maddesinde boşanan kadının kişisel durumu düzenlenmiş ve boşanma halinde kadının evlenmeden önceki soyadını alacağı; eğer kadın evlenmeden önce dul ise hâkimden bekârlık soyadını taşımasına izin verilmesini isteyebileceği düzenlenmesi yer almıştır. Ayrıca 173. maddenin 3. fıkrasında kadının boşandığı kocasının soyadını kullanmada menfaatinin olması halinde ve bu durumdan da kocasına zarar gelmeyecekse istem üzerine hâkimin kocasının soyadını taşımasına izin verebileceği düzenlenmiştir, yine koşulların değişmesi halinde kocanın bu izni kaldırılmasını isteyebileceği de 4. fıkrada düzenlenmiştir. Bu bağlamda boşandığı kocasının soyadını kullanmak isteyen kadının aile mahkemesinden boşandığı kocasının soyadını taşıma izni alması gerekir, bu izin talebi boşanma davası ile birlikte ileri sürülebileceği gibi ayrı bir dava konusu da yapılabilir ancak aile mahkemesi bu kararı re’sen veremez ve yine boşanılan eski koca bu izni kaldırılmasını aile mahkemesinden kadının soyadını kullanmadaki yararının kalmadığını ispatlayarak talep edebilir(8).

(3)OĞUZMAN - SELİÇİ - OKTAY ÖZDEMİR, s.104.
(4)ÖZDEMİR Hayrunisa (2008):“ Türk ve İsviçre Medeni Hukukunda Ad Üzerindeki Hak ve Korunması”,Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt.57, Sayı. 3, Ankara, s.574.
(5)ATASOY Hakan (2015): “Evli Kadının Soyadı Sorunu Anayasal Mı Bireysel mi”,Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Sayı.5, Ankara, s.143.

(6)YILMAZ Merve (2012): “Evli Kadının Soyadı”,s.139.
(7)ABİK Yıldız (2005): Kadının Soyadı ve Buna Bağlı Olarak Çocuğun Soyadı, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, s.79.
(8)KILIÇOĞLU YILMAZ Kumru (2014): “Kadının Bitmeyen Soyadı Sorunu”, Ankara Barosu Dergisi,Sayı.4, Ankara, s.588 vd., Yargıtay 2.Hukuk Dairesi, 2008/18445 esas, 2009/5190 karar.

B. Yüksek Mahkemelerin Kadının Soyadına İlişkin Verdiği Kararlar

Türk Medeni Kanunu'nun 187. maddesinde yapılan düzenleme kadınlar açısından tam bir eşitlik sağlamadığından bu konu birçok kez Anayasa Mahkemesi'ne ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşınmıştır; bu anlamda 1998 yılında ve 2011 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kararlar ve 2004 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen karar önem arz etmektedir(9).

1998 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından verilen karar somut norm denetimi/itiraz sonucu verilmiş olup, kararda eski 743 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 153. maddesinin iptali istenmiş ancak Anayasa Mahkemesi tarafından bu istem reddedilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararında “ aile birliğinin sağlanması için kanun koyucu eşlerden birine öncelik tanımıştır, kamu yararı, kamu düzeni ve kimi zorunluluklar soyadını kocadan geçmesinin tercih nedeni olduğunu göstermektedir, kadının evlenmekle kocasının soyadını alması cinsiyet ayrımcılığına sebep olabilir savı yerinde değildir” ifadelerine yer vererek kocanın soyadına üstünlük tanımıştır(10).

(9)TACİR Hamide (2017),“Evli Kadının Kendi Soyadını Kullanması Konusunda Anayasa Mahkemesinin Yaklaşımının Temel Hak ve Özgürlükler Bakımından Değerlendirilmesi”, s.54.

(10)TACİR Hamide (2017),“Evli Kadının Kendi Soyadını Kullanması Konusunda Anayasa Mahkemesinin Yaklaşımının Temel Hak ve Özgürlükler Bakımından Değerlendirilmesi”,s.54; AYM- 20.09.1998 Tarih, 61/59 Karar, 15.1.2002 Resmi Gazete Yayımlı Tarihi.

(11) ÖDEN Merih -ESEN Selin (2013): “Anayasa Mahkemesi ve Evli Kadının Soyadı”, Ankara Üniversitesi Hukuk

2004 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Ünal Tekeli v Turkey kararında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14.maddesindeki ayırım yasağına değinmiş, Eski 743 sayılı Türk Medeni Kanun hükmünün 14. maddeye aykırı olduğu kanaatine varmış ve farklı işlemi haklı kılan zorlayıcı nedenlerin (compelling reasons) varlığı ortaya konulup kanıtlanmadıkça, aile birliğini sağlamak için alınacak önlemlerin kadınlara ve erkeklere eşit olarak uygulanması gerektiğini belirtmiştir(11). Mahkeme somut olayda evli çiftlerin kendi soyadlarını kullanmasının nüfus kayıtları bakımından sıkıntı yaratabileceğine değinmiş ve hemen ardından demokratik toplumda bireylere kendi adlarının onuruyla yaşama olanağı sağlanması gerektiğini de belirtmiştir(12).

2011 yılında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Ünal Tekeli kararından sonra, yeni Türk Medeni Kanunu'nun 187. maddesi de anayasaya aykırılık gerekçesi ile Anayasa Mahkemesi'ne taşınmıştır; Anayasa Mahkemesi 1998 yılında eski Türk Medeni Kanunu'nun 153. maddesi için verdiği kararı tekrarlamış ve anayasaya aykırılık bulunmadığı kanaatine ulaşmıştır(13). Bu kararın 21.11.2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanması ile birlikte...

Fakültesi Yayınları, Prof. Dr. Erdal Onar'a Armağan, Cilt. II, Yayın No.391,Ankara, s. 824; Case of Ünal Tekeli v. Turkey/ Strazburg 16.11.2004 Tarih, 29865/96 Karar.

(12)agm, s.824, Case of Ünal Tekeli v. Turkey/ Strazburg 16.11.2004 Tarih, 29865/96 Karar.

(13)HELVACISerap (2015): “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve Anayasa Mahkemesi'nin Kararları Işığında Evli Kadının Soyadı”, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Cilt. 35, Sayı.1, İstanbul, s.162, AYM- 10.03.2011 Tarih, 2009/85 Karar.

lanması ile birlikte 10 yıl süre ile Anayasa Mahkemesi'ne kadının soyadının taşınması-nın yolu kapatılmıştır(14). Anayasa Mahkemesi kararında nüfus karışıklığı yaşanmasını gerekçe göstererek kamu düzeni ve kamu yararı açısından eşitlik ilkesinin çiğnenmediği sonucuna varmıştır(15).

Anayasa Mahkemesi verdiği her iki kararda da Anayasa'nın hukuk devleti ilkesinin bulunduğu 2. maddesine, cinsiyet eşitliği öngören 10. maddesine, ailenin eşler arasındaki eşitliğe dayanmasına ilişkin 41. maddesine ve uluslararası anlaşmaların kanun hükümlerine nazaran öncelikle uygulanacağına dair 90.maddesine aykırılık tespit etmemiştir(16).

C. Uluslararası Sözleşmelerde Kadının Soyadına İlişkin Düzenlemeler

Birleşmiş Milletler Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi'nin “Ailenin Korunması” başlıklı 23. maddesinde, taraf devletlerin eşlerin evlilik konusunda, evlilik devam ettiği sürece ve boşanmada eşit hak ve yükümlülükler sahip olmaları için gerekli önlemleri almaları gerektiği belirtilmiştir(17).

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ek 7 Numaralı Protokol'ün “Eşler Arası Eşitlik” başlıklı 5. maddesinde ise eşlerin evlilikte, evlilik süresince ve evliliğin sona ermesi halinde medeni hak ve sorumluluklardan eşit düzede yararlanacağına değinilmiştir(18).

Kadın haklarının korunmasında 170 ülkenin onayını alarak en geniş katılımlı sözleşme olan “Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Kaldırılması Sözleşmesi'nin” 16. maddesinde taraf devletlere kadınlara karşı evlilik ve aile ilişkileri konusunda ayırımı önlemek için gerekli tüm önlemleri alması ve özellikle kadın erkek eşitliği ilkesine dayanarak kadınlara aile adı ve erkeklerle eşit kişisel haklar sağlanması bakımından çeşitli sorumluluklar yüklenmiştir(19).

(14)agm, s.162.

(15)agm, s.162.

(16)ERGEENE Deniz (2011): “ İnsan Hakları Hukuku'ndaki Gelişmeler Işığında Türk Hukuku'nda Kadının ve Çocuğun Soyadı Meselesi ve Türk Medeni Kanunu'nda Değişiklik Önerisi”, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Cilt.31, Sayı.2, İstanbul, s. 132.

(17)GÖZTEPE Ece (1999): “Anayasal Eşitlik İlkesi Açısından Evli Kadının Soyadı”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı.2, Cilt.54, Ankara, s.123.

(18)ATASOY Hakan (2015): “Evli Kadının Soyadı Sorunu Anayasal Mı Bireysel mi”, s.140.

(19) MOROĞLU, s.305.

II. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA KADININ SOYADINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

A. Alman Hukuku'nda Yer Alan Düzenlemeler

Alman Hukuku'nda aile adı “Evliliğin Genel Hükümleri” başlığı altında Alman Medeni Kanunu BGB'de düzenlenmiş olup; aile adında birlik ilkesi kabul edilmiştir(20). 1896 tarihli BGB'nin ilk halinde kadın evlenmekle kocasının aile adını almaktaydı, ancak 1949 tarihli Alman Anayasa'sında kadınlar ve erkeklere eşit haklar tanınmıştır, 1957 yılında çıkarılan Kadın Erkek Eşitliğine Dair Kanunla kadınlara kocasının aile adıyla birlikte kendi soyadını alma hakkı tanınmıştır; yine bu hususta da çeşitli tartışmalar yaşanmış ve 1976 yılında Aile ve Evlilik Hukukunun Reformuna Dair Kanun'da eşlerin hangisinin soyadının aile adı olarak kullanılacağını seçme hakkı taraflara verilmiştir(21). Taraflar herhangi bir soyadı seçmemişse kocanın soyadı aile adı olarak kullanılmaktaydı, bu düzenleme de Federal Alman Mahkemesi tarafından kadın erkek eşitliğine aykırı görülmüş ve mahkeme kararında şu ifadeler yer vermiştir(22): “Kadının ev işlerini yürütmesi, kocanın birişte çalışıp evlilik birliğini temsil etmesi isim huku alanında eşler arasında ayırım yapılmasını haklı kılmaz; kadın erkek eşitliği kuralının içeriği ve geçerliliği ilgililerin geleneksel kanaatlerine bağlı değildir, amaç her zaman kadın erkek eşitliğini sağlamak olmalıdır.”

Yine 1993 yılında düzenlenen yeni bir kanunla kadın ve erkeğin evlendikleri takdirde ortak bir evlilik adı belirleme zorunluluğu getirilmiştir, evlenen kadın kocasının soyadını aldığı takdirde önceki soyadını kullanma imkânı da kadına verilmiştir; buradan da anlaşılacağı üzere aile adında birlik amaçlanmıştır(23).

(20)HELVACI Serap - KOCABAŞ Gediz (2015): “Fransız, Alman, İsviçre ve Türk Hukuku'nda Kadının Soyadı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt.21, Sayı.2, İstanbul, s.620.

(21)NOMER Haluk (2002): “Avrupa Birliği'ne Üye Devletlerde ve Türkiye'de Evlenen Kadının ve Ortak Çocuğun Soyadı”, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Yıl.22, Sayı.2, İstanbul, s.424.

(22)agm, s.426

(23)NOMER Haluk (2002): “Avrupa Birliği'ne Üye Devletlerde ve Türkiye'de Evlenen Kadının ve Ortak Çocuğun Soyadı”, s.426.

B. İsviçre Hukuku'nda Yer Alan Düzenlemeler

2012 yılına kadar yürürlükte olan düzenlemelerde aile adı olarak kocanın soyadına üstünlük tanıyan İsviçre, 2012 yılından sonra soyadının değişmezliği ilkesini kabul etmiş, ancak aile adında birlik ilkesini benimsemediği (24). Kadın erkek eşitliği çerçevesinde kadının doğumla kazandığı soyadını hayatı boyunca kullanmasının yolu İsviçre Medeni Kanunu hükümlerince eşlerden her biri kendi soyadını korur ve nişanlılar içlerinden birinin soyadını nüfus memuruna bildirerek aile adı olarak kullanılabilir düzenlemesiyle açılmıştır (25).

C. Avusturya Hukuku'nda Yer Alan Düzenlemeler

Avusturya'da 1995 yılında yapılan bir düzenlemeyle eşlerin aynı aile adını taşıma zorunluluğu kaldırılmış, eşlerin evlilik iradelerini açıklamadan önce resmi bir belgeyle eşlerden birinin soyadını ortak evlilik adı seçebileceği hükme bağlanmıştır (26). Şayet kocanın soyadı ortak evlilik adı olarsa bu durumda kadın önceki soyadını kocasının soyadının önünde ya da ardında kullanabilmektedir (27).

D. Büyük Britanya Hukuku'nda Yer Alan Düzenlemeler

Kadının evlendiği takdirde kocasının soyadını taşıma zorunluluğu bulunmamaktadır, ancak kocasının soyadını kullanmak isteyen kadına önceki soyadını kullanma imkânı da verilmiştir (28). Ayrıca evlilik dışı birlikteliklerde dahi kadın erkeğin soyadını alabilmektedir (29).

E. Fransız Hukuku'nda Yer Alan Düzenlemeler

Fransız Hukuku'nda eşlerin soyadı Fransız Medeni Kanunu'nun 225. maddesinde düzenlenmiştir, bu kanun hükmüne göre kadının kocasının soyadını kullanma hakkı vardır; ancak kocasının soyadını kullanma mec-

buriyeti yoktur (30). Evlenen kadın kocasının soyadını kullanabileceği gibi, kendi soyadıyla birlikte kocasının soyadını da kullanabilmektedir, yine Türk Hukuku'nda olduğu gibi boşanan kadın boşandığı kocasının soyadını yararlı olmadıkça kullanamamaktadır (31). Ayrıca Fransız Hukuku'nda erkek de evlenmekle kadının soyadını kendi soyadına ekleyebilmektedir; ancak tek başına evlendiği kadının soyadını kullanamamaktadır (32).

F. İspanyol Hukuku'nda Yer Alan Düzenlemeler

İspanya'da aile adaları iki addan oluşmaktadır, şöyle ki aile adı babanın ilk aile adı ile annenin ilk aile adının birleşiminden oluşur; anneden gelen aile adı ancak bir sonraki nesle aktarılabilir, babanın aile adı ise nesillerden nesillere aktarılabilir (33). 1981 yılında İspanyol Medeni Kanunu'nun 109. maddesinde değişiklik yapılmış ve bu değişiklikte evliliğin aile adında değişiklik yapmayacağı, çocukların ise reşit olduktan sonra her zaman aile adı sıralamasının değiştirebileceği hükme bağlanmıştır (34).

KAYNAKÇA
ABİK Yıldız (2005): *Kadının Soyadı ve Buna Bağlı Olarak Çocuğun Soyadı*, 1. Basi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
ATASOY Hakan (2015): "Evli Kadının Soyadı Sorunu Anayasal Mı Bireysel mi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Sayı.5, ss.131-170, Ankara.
ERGENE Deniz (2011): "İnsan Hakları Hukuku'ndaki Gelişmeler Işığında Türk Hukuku'nda Kadının ve Çocuğun Soyadı Meselesi ve Türk Medeni Kanunu'nda Değişiklik Önerisi", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, Cilt.31, Sayı.2, ss.123-176, İstanbul.
GÖZTEPE Ece (1999): "Anayasal Eşitlik İlkesi Açısından Evli Kadının Soyadı", *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı.2, Cilt.54, ss.1999, Ankara.
HELVACI Serap - KOCABAŞ Gediz (2015): "Fransız, Alman, İsviçre ve Türk Hukuku'nda Kadının Soyadı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt.21, Sayı.2, ss.615-644, İstanbul.
HELVACI Serap (2015): "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve Anayasa Mahkemesi'nin Kararları Işığında Evli Kadının Soyadı", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, Cilt. 35, Sayı.1, ss.157-169, İstanbul.
KILIÇOĞLU YILMAZ Kumru (2014): "Kadının Bilmeyen Soyadı Sorunu", *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı.4, ss.578-592, Ankara.
MOROĞLU Nazan (2004): "Kadının Soyadı", Prof. Dr. Necla Arat'a Armağan, Beta Yayıncılık, İstanbul.
NOMER Haluk (2002): "Avrupa Birliği'ne Üye Devletlerde ve Türkiye'de Evlenen Kadının ve Ortak Çocuğun Soyadı", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, Yıl.22, Sayı.2, ss.421-450, İstanbul.
OĞUZMAN Kemal - SELİÇİ - OKTAY ÖZDEMİR Saibe (2005): *Kişiler Hukuku*, 8. Basi, Filiz Kitabevi, İstanbul.
ÖDEN Merih - ESEN Selin (2013): "Anayasa Mahkemesi ve Evli Kadının Soyadı", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları*, Prof. Dr. Erdal Onar'a Armağan, Cilt. II, Yayın No.391, ss.817-837, Ankara.
ÖZDEMİR Hayrunisa (2008): "Türk ve İsviçre Medeni Hukukunda Ad Üzerindeki Hak ve Korunması", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt.57, Sayı. 3, ss.561-598, Ankara.
TACİR Hamide (2017): "Evli Kadının Kendi Soyadını Kullanması Konusunda Anayasa Mahkemesinin Yaklaşımının Temel Hak ve Özgürlükler Bakımından Değerlendirilmesi", *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt. 5, Sayı.1, ss.49-70, İstanbul.
YILMAZ Merve (2012): "Evli Kadının Soyadı", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Nazım Kaynak'a Armağan, Cilt. 1, Sayı. 10, ss.129-151, Ankara.

(24)HELVACI Serap - KOCABAŞ Gediz (2015): "Fransız, Alman, İsviçre ve Türk Hukuku'nda Kadının Soyadı", s.626-627.

(25) agm, s.627.

(26)NOMER Haluk (2002): "Avrupa Birliği'ne Üye Devletlerde ve Türkiye'de Evlenen Kadının ve Ortak Çocuğun Soyadı", s.429-430.

(27)agm, s.430.

(28)ATASOY Hakan (2015): "Evli Kadının Soyadı Sorunu Anayasal Mı Bireysel mi", s.140.

(29)GÖZTEPE Ece (1999): "Anayasal Eşitlik İlkesi Açısın-

dan Evli Kadının Soyadı", s.123.

(30)HELVACI Serap - KOCABAŞ Gediz (2015): "Fransız, Alman, İsviçre ve Türk Hukuku'nda Kadının Soyadı", s.618.

(31)agm, s.619.

(32)ATASOY Hakan (2015): "Evli Kadının Soyadı Sorunu Anayasal Mı Bireysel mi", s.139.

(33)NOMER Haluk (2002): "Avrupa Birliği'ne Üye Devletlerde ve Türkiye'de Evlenen Kadının ve Ortak Çocuğun Soyadı", s.437.

(34)agm, s. 437.

ÇOCUK ve YAĞMUR

İLHAMİ DEMİRKOPARAN

Ankara Batı Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı

"Yağ yağ yağmur
Teknede hamur
Tarlada çamur
Ver Allah'ım ver
Sulu sulu yağmur."

Çocuk ve yağmur;
Muştularla gelir ikisi de
Dualarla çağrılır
Şükürlerle karşılanır
Kurulur tahtına çocuk
Annelerin kalbinde

Yağmur, ilkin çocukların yüzüne dokunur
Sonra gözlerine,
Kalbine
Biner yağmurun kanatlarına
Çocuğun yüzündeki nur
Ulaşır zamanın sahibine

Çocuk, en sevdiği oyuncağını kaybettiğinde
Hışımına yağar yağmur
Sanki bulutların arkasına saklanmış
Çocuğun yüzündeki nur

Bir şehre yağmur yağmıyorsa
Sokaklarında çocuklar koşturmuyorsa
Güneş o şehre gözlerini kapatır
ve şehir ölmüşçesine uyur

Her yağmurda bir umut saklıdır
Her damlada bir sır
Bilir yüzüne yağmur değmesini sevenler
Çocuk; yağmurun diğer adıdır.

04/12/2018 Elvankent

HSK BAŞKAN VEKİLİ SAYIN MEHMET YILMAZ

Sayın Başkanım öncelikle sizleri tanımak istiyoruz. Sayın Mehmet YILMAZ kimdir?

Bolu'nun Gerede ilçesinde doğdum. Üniversite yıllarına kadar da Gerede'de kaldım, Gerede Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Hukuk Fakültesini kazandım. 4'ü erkek 1'i kız olan 5 çocuklu bir ailenin ferdiyim. Ben erkeklerin ikincisi, çocukların üçüncüsüyüm.

Sayın Başkanım hukuk fakültesi tercihinizde sizler için önemli olan faktörler nelerdi?

Hukuk fakültesini kazanmak benim için değişik bir duyguydu. Benim sınavı kazandığım dönemde dershaneler fazla yaygınlaşmamıştı. İstanbul, Ankara, İzmir gibi metropollerde dershaneler vardı. Bu yüzden, üniversite tercihimde bana mihmandarlık yapacak pek kimse yoktu. Sınavda uygulanan sistem gereği bölüm tercihlerini de aynı anda gönderiyorduk. Yaz tatillerini her Anadolu çocuğu gibi çalışarak geçirirdim. Bolulu olmam sebebiyle geçici orman işçiliği yapıyordum. 4 ay boyunca ormandan hiç aşağı inmezdik. Ormanda çalışırdık. O dönem internet olmadığı için sınav sonuçları posta ile gelirdi. Dağıtım başlayacağı zaman posta arabalarını merakla beklerdik. Benim yerime

posta arabasını abim bekledi. Yaptığım tercihlerde ilk 3 sırayı tıp fakültesine vermiştim. 4. sırayı ise orman fakültesi olarak yazmışım. Ancak ağabeyim benim yaptığım tercih sıralamasını değiştirmiş, 4. sıraya İstanbul Hukuk Fakültesini yazmış. Benim, sonuçlar gelinceye kadar bundan haberim olmadı. Sonucu öğrenen abim, tebligatı alıp bana haber vermek için çalıştığım yere gelirken yolda karşılaştık, bu şekilde hukuk fakültesini kazandığımı öğrendim.

Şaşkınlıkla böyle bir tercihim olmadığını söyledim. Kendisinin değiştirdiğini, 4. sıradaki orman fakültesini çıkartıp, hukuk fakültesini yazdığını ifade etti. O andan itibaren gerçeğin farkına vardım ve tek başıma İstanbul'a gidip kaydımı yaptırdım.

Sayın Başkanım hakimlik mesleğini tercihinizde sizin için etken faktörler neler oldu?

Herkesin mesleği kendisine kutsal gelir. Doğal olarak ben de hukuk fakültesine başlangıç yaptığım andan itibaren hakimlik mesleğinin insanlık tarihinin en kutsal mesleği olduğunu kabul ettim. Hala aynı anlayıştayım. İnsanlar arasındaki haklıyı ve haksızı size sunulan delillerle siz belirliyorsunuz. Yaşamı, malı, özgürlüğü hakkında son sözü siz söylüyorsunuz. Oturduğunuz koltuk halk nazarın

da "peygamber postu" olarak nitelendirilmiş. Yüklenilmesi ağır bir sorumluluk ama o denli de saygın ve kutsal. Düşünebiliyor musunuz? Bir saat boyunca gerçekleştirilen adalet hizmetinin bin sene nafile ibadetle eş tutulduğu bir görev. Bu hususlar bütün hukukçular için baş döndürücü. Bu nedenle okula girdiğim andan itibaren hakimlik dışında aklımda başka bir şey yoktu.

Sayın Başkanım hakimlik stajınızın bugünkü meslek yaşamınıza yansımalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Stajıma Bolu Adliyesi'nde başladım. Staj döneminde müfettişlerin Bolu'ya gelmesi benim için şans oldu. Bolu denetiminde değişik birimlerde kontrol için onlarla birlikte çalıştım. Özellikle kalem denetiminde müfettişlerin nelere dikkat ettiğini, ne gibi aksamaların hakim ve savcıya nasıl yansıdığını, bu çalışma döneminde öğrendim. Özellikle Bolu denetiminin sonunda başmüfettiş bey Gerede ilçesini de denetleyeceğini söyleyip, komisyon başkanından izin alarak beni beraberinde Gerede Adliyesi'ne götürdü. Bir müfettiş yardımcısı gibi çalıştık. Meslek yaşamımda bana büyük yarar sağlayan birçok şeyi bu denetim döneminde müfettiş üstadlarımızdan öğrenmiş olduk.

Yapmış olduğunuz işi severek, aşk ile yaptığınız zaman başarılı olursunuz. Bu durumun bütün meslekler için geçerli olduğunu düşünüyorum. Stajım devam ederken askerlik görevimi de yerine getirdim. Tabi bu durum neticesinde stajım 2 sene 8 ay kadar sürdü. 1987 yılının Şubat ayında kuramızı çekmek için Ankara'ya geldik. Yargıtay'ın toplantı salonunda kuramızı çektik.

Kura sonucunda Amasya Hakimliği'ne atandım. Adliyedeki çalışma ortamım çok güzeldi. Ağır Ceza Reisi İhsan Akçın, Asliye Hukuk Hakimi ve Komisyon Başkanı Halis De-

mirhan Bey'di. Her ikisi de kendi alanlarında çok iyi hakimlerdi. Ayrıca mesleki davranış açısından kendilerinden çok şey öğrendiğimi düşünüyorum. Daha sonra her ikisi de Yargıtay Üyesi oldu. Gerede'de doğup yetişen birisi olarak kendimi çok fazla geliştirme fırsatı bulamamışım. Ancak Amasya'da içinde bulunmuş olduğum ortam benim her açıdan gelişmeye olumlu katkı sağladı. Bolu'da iyi bir staj dönemi geçirmemden ötürü mesleki konuları iyi bir şekilde etüt etmişim. Amasya'da 2 yıl boyunca çıkmadığım mahkeme kalmadı. Asliye Hukuk, Sulh Ceza, Ağır Ceza, Sulh Hukuk, Kadastro da dahil tüm mahkemelerde görev yaptım.

Bizim çalıştığımız dönemde bugünkü imkanlar, elimizde araştırma yapmak için yeterli kaynaklar yoktu. Kısıtlı imkanlarla araştırmalarımızı yapıyorduk. Bu sıkıntılara rağmen en doğru şekilde karar vermeye çalıştım.

Amasya'da iki senelik görev süremi tamamladıktan sonra Doğanhisar'a atandım. Doğanhisar'da çok daha farklı bir duygu içerisinde girdim. Amasya'da iken birden fazla Hakim, Komisyon Başkanı, Ağır Ceza Reisi vardı. Ancak Doğanhisar'da tek hakimdim. O zaman üzerimdeki sorumluluğun ne kadar ciddi olduğunun daha çok farkına vardım. Doğanhisar'da görev yaparken Adalet Müfettişi olarak atandım ve 21 yıla yakın süre Müfettiş olarak görev ifa ettim. Teftiş vesilesiyle aşağı yukarı Türkiye'nin birçok yerini gezdim. Birçok hakim savcı arkadaşımızı denetlemiş oldum. Onları; hem işleriyle, hem de karakterleriyle tanıma fırsatım oldu. Bu sayede onlar da beni tanıdı. Eğer iyi bir insan olursanız bu süreç size çok güzel tecrübeler ve dostluklar kazandırıyor. Tabi ki her

şeyden önce müfettişliğin bir yol göstericilik ve ağabeylik olduğunun idrakında olmanız gerekiyor. Eğer denetim görevi sebebiyle yargı görevlisinin üstü gibi davranırsanız çok şeyi iskalarsınız. Görevinizi anlamına uygun yapmamış olursunuz. Anayasada yer alan tek teftiş kurulu; hakim savcı denetimi yapan kuruldur. Yargı görevi zor ve zahmetli bir iştir. En fazla iftiraya maruz kalan kamu görevlileri yargı mensuplarıdır. Bu yüzden anayasada hakim savcı denetiminin önemi vurgulanmış, bir tek hakim savcı denetimi ve soruşturmaları için özel hüküm serdetmiştir. Benim müfettiş ağabeylerimden ve meslek büyüklerimden öğrenmiş olduğum en önemli husus, meslek ahlakı ve adabıydı. Bu nedenle müfettişin asli görevinin her şeyden önce meslektaşına örnek olmak ve yol göstermek olduğunu kabul ettim.

Sayın Başkanım 2010 ve 2014 HSYK seçimlerinde aday oldunuz, adaylık süreçlerinde yaşadıklarınız hakkında neler söylemek istersiniz?

2010 referandumu sonrası HSYK seçimleri yapılacaktı. Yargı o dönem ikiye bölünmüştü. Bir tarafta YARSAV listesi, diğer tarafta ise başka bir grup listesi vardı. Ben de o dönem bağımsız olarak aday olmaya karar verdim. Tabi aday olmasına olduk ancak bu işin bir de tanıtım süreci vardı. Adliyeleri gezerek meslektaşlarla görüşmek gerekiyordu. Diğer yandan yasa seçim için propaganda çalışmalarını yasaklamıştı. Bu nedenle Ankara dışında hiçbir yerde kendimi tanıtmak adına çalışma yapamadım. Müfettişlik yaptığım dönemki tanınırlığıma güvendim. Böyle bir ortamda meslektaşlarımdan 1000'e yakın oy aldım. Seçilemediğime üzüldüm ama bu seçimin 2014 seçimlerinde bana öncü olacağı aklımın ucundan dahi geçmemişti. 4 yıllık

sürenin sonunda tekrar HSYK seçimleri yargı gündemine girdi. Bütün yargı mensupları yargıdaki fetöcü yapılanmadan şikayetçi, yargı ve ülkenin geleceği adına kaygılıydı. Bir kısım sorumluluk sahibi yargı mensubu bu gidişe dur demek adına girişimde bulundular. Benimle de görüşmeye geldiler. Oturduk endişelerimizin ve umudumuzun benzer olduğunu ve bir şeyler yapma noktasında da hem fikir olduğumuzu görmekle neler yapılabileceğin arayışına giriştik. Bu şekilde yargıda birlik platformunun temeli atıldı. O dönem arkadaşlarımızın hepsi muazzam bir çaba gösterdi. Çok zor şartlarda olağanüstü bir dönemde cesaretli bir şekilde çalıştılar. Hepsini benim gözümde isimsiz birer kahramandır. Büyük bir heyecanla Türkiye'nin dört bir yanına dağıldılar. Aday olan, olmayan herkes can siperane çalıştı. Farklı yaşam biçimlerine sahip, birbiriyle temas kurmayan insanlar yan yana, omuz omuza mücadele ettiler. Nasıl ki Çanakkale'de Kurtuluş Savaşında yanındaki nin meşrebini, mezhebini, kökenini bilmeden, sorgulamadan sırt sırta verip savaşılsa, Yargıda Birlikteki arkadaşlarımız da ortak bir gaye ile gece gündüz demeden uğraş verdiler. 6 - 7 aylık bir çalışma sonucunda seçime gidildi ve seçimin galibi benim de aralarında bulunduğum Yargıda Birlik Platformu adayları oldu. Seçim sonrasında 3 daire arasında görev dağılımı ve Daire Başkanlığı seçimleri yapıldı. Şahsımı önce 2. Daire Üyeliğine, sonra 2. Daire Başkanlığına layık gördüler. Göreve geldiğimizde birçok sistemin temelden bozulduğunu açıkça gözledik. Teftiş kurulu duyulan güvenin zayıfladığını, notlama yapılırken mevcut hakim savcılarının gerçek durumu değil mensubiyetlerin nazara alındığını, terfi sisteminin sadece iş yüzdesine dayalı bir sistem haline getirildiğini, ehliyet ve liyakatin tespitine yarar hiçbir ölçünün kalmadığını müşahade ettik. Öncelikle ehliyet ve liyakati hedef alan bir terfi sistemini

oluşturmak üzere çalışmalara başladık. Hala da aynı çabayla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Amacımız başta da söylediğim gibi söz verdiğimiz, meslekte liyakat ve adaleti sağlamaktır.

Buradan derginiz aracılığıyla bir konuyu aydınlatmak istiyorum: Bakanlığımızın uzun süre üzerinde çalıştığı ve yakın bir süre önce açıklanan "Yargıda Hedef Süre Projesi", yargı teşkilatında ilk etapta bir kafa karışıklığına sebep oldu. Adalet Bakanlığı yetkilileri, bu anlaşılabilirliği sağlamak için konuyu defalarca izah ettiler. Bir kez de ben değinmek istiyorum. Yargılamada makul süre yönetimi; hakimleri ve savcılarını huzursuz etmek için getirilen bir sistem değildir. Makul süre yönetimindeki amaç, yargılamanın uzamasına etken faktörleri tespit edip, bunlara ilişkin çözüm üretmektir. Sistemden ve yargı dışı nedenlerden kaynaklanan gecikmeleri ortadan kaldırmak veya kısa süreye indirmek, böylece sonuç almadaki gecikmelerin önüne geçmeyi hedeflemektedir. Yani dosyadaki gecikme adli tıp raporundaki gecikmeden mi, koluğun yetersizliğinden mi, kurumlar arası yazışma ve tebligat sorunlarından mı, mahkeme ve personel ile alakalı sıkıntılardan mı kaynaklanıyor, bunu tespit edip akabinde aksayan yönlerine ilişkin çözüm üretmeyi sağlayacaktır. Bu, yargıda şeffaflığa, doğal olarak yargıya güven endeksinin yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkanım yargı camiası olarak FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile mücadeleniz hakkında neler söylemek istersiniz?

Bizim FETÖ ile mücadelemiz seçim öncesi başladı. Yargıda Birlik Platformu olarak ehliyet ve liyakatin hakim kılınacağı, hukuk-

suz işlem yapanlardan, yargıyı kendi amaçlarının silahı gibi kullananlardan, anayasa ve yasalar çerçevesinde hesap sorulacağına sözünü vermiştik. Geldiğimiz andan itibaren bu çalışmalar içinde olduk. Hukuksuzluk yapıldığını tespit ettiğimiz Ergenekon, Balyoz, MİT tırları, 17-25 Aralık, Selam Tevhid v.b. operasyonlara ilişkin gerekli soruşturma izinlerini verdik. Bu davalar ile alakalı müfettiş arkadaşlarımızı görevlendirdik. Dosyalar tek tek incelenerek tüm hukuksuzluklar en ince ayrıntısına kadar tespit edildi. Darbeden önce bu önemli soruşturmaları ve yargılamaları yürüten ve bu örgütün yargı içerisindeki elebaşları diyebileceğimiz kişiler hakkında gerekli disiplin sürecini işletip sonuçlandırdık. 15 Temmuz gecesi söz konusu örgütün, silahlı bir terör örgütü olduğu, toplumun bütün kesimlerinde görülen şekilde ayan beyan ortaya çıktı.

O gecedan itibaren olaya el koyan yargı görevlisi arkadaşlarım büyük bir özverili çalışma sonunda FETÖ silahlı terör örgütü ile ilgili delilleri topladılar.

Hem darbe teşebbüsü ile ilgili, hem de örgütün uzantıları şahıslarla ilgili örgüt üyeliği davaları açıldı. Bugün geldiğimiz noktada darbe teşebbüsü davalarında çok sanıklı olan birkaç tanesi hariç mahkumiyetle sonuçlandı. Dosyaların bir kısmı istinafa, bir kısmı Yargıtay'a intikal etti. Yargıtay'ın vermiş olduğu nihai kararlar, FETÖ terör örgütünün silahlı bir terör örgütü olduğu, 15 Temmuz darbe girişiminin örgüt tarafından planlandığı ve gerçekleştirilmeye çalışıldığı, kesinleşmiş mahkeme kararıyla saptandı. Darbenin ilk gününden beri o dönemki ismiyle HSYK Genel Kurulu 10 aya varan sürede her gün toplandı. Arkadaşlarımız bir gün dahi itiraz etmeden gece yarısına kadar çalışmalarını sürdürdüler.

Bylock ve itiraflar ile başlayan süreçte çok hızlı bir şekilde kararlar alarak yargıdaki örgüt mensuplarını HSYK Genel Kurulu olarak ihraç ettik. FETÖ ile mücadele konusunda en hızlı ve en doğru kararları alan kurumun HSYK olduğunu düşünüyorum. Bu düşüncemin genelde kabul gören bir düşünce olduğunu gözlemlemekteyim. Örgüt ile mücadele her sahada devam etmekte. Soruşturmalarda elde edilen deliller kurumumuza ulaştıkça gereğine hemen tevessül edilmekte ve kısa sürede sonuçlandırılmaktadır. Çok kısa bir süre önce 17 kişinin HSK Genel Kurulunca ihraç edilmesi bunun gösterge-

sidir. Yani bu örgüt mensuplarının yargıdan temizlenmesi için çalışmalarımız devam ediyor. Elimizdeki bilgiler ve veriler ışığında adilane bir şekilde karar vermeye çalışıyoruz. Bu süreçte örgütle iltisak ve irtibatını kanaat verici şekilde saptayamadığımız birçok hakimiyi de açığa aldıktan sonra iade ettik. Mor beyinle ilgili liste yayınlanır yayınlanmaz sırf bu nedenle mağdur olan hakim ve savcılarımızı saptayıp her kurumdan önce görevlerine dönmelerini sağladık. Genel Kurul kılı kırk yararak çalışmalarını sürdürüyor. FETÖ terör örgütü ve diğer terör örgütleriyle mücadele deyince bu konuda en büyük yükü ve sorumluluğu omuzlayan hakim ve savcılarımızı ve onlar adına görev yapan kolluk görevlilerini anmadan geçmek olmaz.

Onlara bir kez daha teşekkür etmek istiyorum. Gerçekten gece gündüz demeden mesai kavramı gözetmeden çalışmalarını sürdürüyorlar.

Sayın Başkanım yargı reformu ve HSK'nın yeni yapısı ile bizlere bilgi verebilir misiniz?

Şimdi tabii ki HSK'nın yapısı konusunda tüm dünyada çok farklı uygulamalar var, farklılıklar var. Özellikle Amerika'da mesela kurul diye bir şey yok. Bazı eyaletlerde Hakimler ve Savcılar da seçimle göreve geliyor. İngiltere'de bizim bildiğimiz gibi bir kurul yok. Orada Adalet Bakanlığı çok güçlü. Kuzey Avrupa ülkelerinde kurullar vardır ama bizimkilerin yetkisi kadar geniş değil. Bizimkilerin yetkisi kadar geniş iki tane benzer kurul söz konusu. Bunlardan birisi Fransa'da birisi İtalya'da. Bu ülkelerde kurullar 58 anayasasıyla getirilen kurullardır. 61 Anayasası ile birlikte bizde ilk Hakimler Kurulumuzu kurmuşuz. 1961'den sonra 1971, 1982, 2010, 2016 olmak üzere 5 tane sistem değişikliği gerçekleştirmişiz. Bu konuda en ideal kurul sistemi hangisidir desek net bir cevap almamız mümkün değildir. Çünkü hemen hemen hepsinde sorunlar ve eleştiriler olmuştur. Mesela 1961'de 18 üyeden

oluşan bir Hakimler Kurulumuz var. Üyeler yüksek mahkeme, meclis ve 1. sınıf hakimler arasından yapılan seçimden oluşuyor. 1971'de 11 üyeli, tamamen yüksek mahkemeden oluşan heyet söz konusu. Bu sistem 1971'den 1982 ihtilaline kadar devam etmiş. 1982'deki sistem ile 5 kişiyi yüksek mahkemeden seçilen üyeler, müsteşar da kurulun üyesi olarak kabul edilmiş. Kurul başkanı olarak da Adalet Bakanı belirlenmiş. 2010 yılına kadar bu sistem devam etmiş. En uzun yürürlükte kalan sistem olmuş. 2010 yılında 3 dairesi sisteme geçildi. Ardından 2017'de yapılan referandumda bu daire sayısı ikiye düşürüldü. Üye sayısı azaltıldı. Üyelerin seçim sistemi de değişti. Geldiğimiz noktada diyebilirim ki hangi sistem olursa olsun, iyi insanları, bilge insanları bulalım ve sistemi onlara emanet edelim. Bütün dünya hukukçularını birleştiren asgari müştereklerin, hukukun üstünlüğü, hukuk devleti, bağımsız ve tarafsız yargı, hakimlik teminatı, savunmanın kutsallığı, adil yargılama ilkelerinin olduğunu unutmadıktan sonra hangi sistem olursa olsun, doğru yolda ilerleyeceğimize kuşku yoktur.

Sayın Başkanım dergimiz aracılığıyla genç meslektaşlarımıza neler tavsiye etmek istersiniz?

Genç arkadaşlarımız bu mesleği severek yapmalılar. Hangi mesleği ifa ederseniz edin severek yapmıyorsanız başarılı olmanız mümkün değil. Adalet dağıtacak olan insanlar olarak yapmış olduğumuz işin hem ciddiyetinin hem de maneviyatının farkında olmamız lazım. Birbirine aykırı çıkarları dengeleyecek, diğerini yok etmek isteyen ihtirasları dizginleyecek olan sizlersiniz. Adalet terazisini namus ve vicdan diye kenetlenen ellerinizle yalnız ve yalnız hakkın gerçekleştirilmesi için tuttuğunuzu asla unutmayınız. Çıktığınız kürsülerin kutsallığı, onuru ve yüceliği önünde saygı ile eğilmemek mümkün değildir. Mutlak tarafsızlıktan hiçbir zaman ayrılmayınız. İstanbul Fatih Sultan Mehmet Han'ı, bir Rum Mimarın şikayeti üzerine yar-

gılayan ve padişahı haksız bularak mahkum eden Üsküdar Kadısı Hızır Paşa'yı aklınızdan hiç çıkarmayın.

Üzerinde en çok oyun oynanan ve hesaplar yapılan teşkilatız. Yaptığınız işin vicdani ve manevi sorumluluğunu bilerek hareket edin. Meslektaşlarınız ile herhangi bir kırılganlık yaşamamaya azami çaba sarf ederek, herhangi bir ayrışma ya da gruplaşma içerisine girmeyin.

Doğruluk ve adalet çizgisinden hiçbir koşulda ayrılmadan hukuk hizmetini layıkıyla yerine getirin. Tüm bunların yanı sıra sosyal hayatlarınızda sürekli kendinizi geliştirecek aktiviteler içerisinde olun. Hemen her konuda asgari bilgi sahibi olmak adına bol bol okuyun.

Unutmasınlar ki hukuku gerçek kılmak adaleti gerçekleştirmek için yılmadan usanmadan çaba gösterecek bilgili, ahlaklı, yasalara ve vicdana bağlı erdemli hakimler ve savcılar sadece milletin değil, devletin de güvencesidir. Hukuk ilmi ve ahlak, hukukçunun olgunlaşmasının temelidir. Bir Hakkimin ve Savcının, mesleğin uzmanı olması, adaletin gerçekleşmesinin şartlarındandır. Akıl ve mantık yeterli rehber değildir. Uzmanlık derecesinde ilim ve bilgiye dayanmayan hükümlerde adaletin varlığı kuşku olacaktır. Bu millet hak edene hak ettiğini her zaman vermiştir. Fedakar çalışmalarının karşılığını mutlaka göreceklerdir.

Sayın Başkanım yargı teşkilatının 'Mehmet Abisi' olarak anılıyorsunuz. Bu hitap sizde nasıl bir duygu oluşturuyor?

Hayatınızda en çok sevdiğiniz unvan nedir diye sorarsanız 'Mehmet Abi' derim. Hakim ve Savcı arkadaşlarım bana 'Mehmet Abi' dedikçe öyle mutlu oluyorum ki bundan daha büyük bir madalyayı hak edebileceğimi hiç düşünmüyorum. Çok büyük bir şeref, öyle güzel bir duygu ki düşünün herkes sizi abi olarak görüyor, güveniyor ve size inanıyor. Sanırım 'Mehmet Abi' kavramı 21 yılı bulan müfettişlik dönemindeki çalışma hayatının içinde gizli. Bu çalışma süreci farklı dönemleri içeriyor. Türkiye'nin kırılma noktala-

rının olduğu dönemler var. Ama bu anlarda da hep aynı kalmış bir abileri var. Hiç duruşunu değiştirmemiş ve kardeşleri arasında ayırım yapmamış biri. Ne olursa olsun, içinde yaşadığım ortam ve dönemin şartları beni ve kararlarımı ilgilendirmedir. Ben meslektaşlarımı değerlendirirken sadece işlerinde yapmış oldukları çalışmaları, vermiş oldukları kararları, mesleki ahlak ve değerlere bağlılıklarını değerlendirdim. Bunun dışında hiçbir düşünce ve amaç ile meslektaşlarım hakkında bir karara varmadım. İnanıyorum ki bu yüzden meslektaşlarım beni kendilerine bir abi olarak gördüler ve bu unvanı bana yakıştırdılar. İnşallah ömrümüzün sonuna kadar arkadaşlarımızda bıraktığımız bu 'Mehmet Abi' unvanını ilk günkü gibi koruruz.

Sayın Başkanım ilk sayısı ile yayın hayatına başlayacak olan Ankara Batı Adalet Dergimiz ve Ankara Batı Adliyesimiz hakkında neler söylemek istersiniz?

Bu çalışmamızı çok yararlı ve faydalı görüyorum. Bu tarz çalışmalar hem adliyedeki çalışmanın dışı yansıtılması, hem şeffaflık, hem de tesanütü sağlamak açısından çalışanlar arasında çok önemlidir. Ankara Batı Adliyesi yapıldıktan sonra ilk ziyaret ettiğimde, işte burası tam çalışılacak adliye dedim. Fiziki şartlar ve iş yükü açısından son derece güzel bir adliye olduğunu düşünüyorum. O yüzden Ankara'nın en seçkin yargı binalarından ve yargı hizmetine uygun yapılmış, planlanmış bir binada çalışan meslektaşlarımızın çok şanslı olduğunu ifade etmek isterim. Yani hem konum açısından hem bina açısından hem de kurulan arkadaşlıklar açısından son derece şanslı bir yer. Personel sayısı diğer adliyelere göre daha az olduğu için herkesin birbirini tanımasına fırsat veren güzel bir ortamı var. Mesela ben Ankara Adliyesi'ne tefişe gittiğimde Hakim ve Savcı arkadaşlarımız bizi ziyarete gelirlerdi. Birbirlerini tanıyıp tanımadıklarını sorardım. Genelde tanımazlardı. Bu açıdan Ankara Batı Adliyesi'nin durumunu ve konumu farklıdır. Yemekhanesinde meslektaşlar hep bir arada yemek yiyip sohbet ederler. İkili diyaloglar iyi düzeydedir. Büyük adliyelerde bunu yakalamak çok zordur. Ankara Batı Adalet derginize yayın hayatında başarılar diliyorum. Basılı eserlerin önemli olduğunu düşünüyorum. Yapmış olduğunuz bu çalışmaların meslektaşlar arasındaki iletişimi ve yardımlaşma duygusunu geliştireceğine inanıyorum. Tüm meslektaşlarıma sevgi ve saygılarımı iletiyor, sizlere teşekkürlerimi sunuyorum.

ADLİ GÖRÜŞME ODALARI (AGO)

SEVAL GALİP

Sosyal Çalışmacı

Adli Görüşme Odalarının Gelişme Süreci

Adli Görüşme Odaları (AGO), Bakanlığımızca 2012 - 2014 yılları arasında yürütülmüş olan Çocuklar için Adalet Projesi kapsamında standartları oluşturulmuş, adliye gelen çocuklara uygun görüşme koşullarını içeren teknik donanımlı ve SEGBİS uyumlu odalardır. Öncelikle bu hizmetin yalnızca çocuklara yönelik ÇAGO(Çocukla Adli Görüşme Odası) olması düşünülürken, daha sonra Mağdur Hakları Daire Başkanlığı'nca bu odaların yalnızca çocuk mağdurlara yönelik değil yetişkinleri de kapsayan bir hizmet şeklinde sunulması planlandı. Böylelikle bu odaların işlevselliğinin daha da artırılması ve daha çok kişiye ulaşılması hedeflenmiş oldu.

Mağdur Hakları Daire Başkanlığı'nca hazırlanan Adli Görüşme Odaları Yönetmeliği

24.02.2017 tarihinde yürürlüğe girdi. Yürürlüğe girmesinin ardından adliyemiz olan Ankara Batı Adliyesi'nde bu odalar pilot olarak kurularak, diğer illerde kurulacak olan adli görüşme odalarına da örnek teşkil etmiş ve etmeye de devam etmektedir. Adliyemizdeki Adli Görüşme Odasında ilk ifade alımı 03 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilerek aktif olarak hizmet vermeye başlamıştır.

Odaların Niteliği

Adli Görüşme Odalarının niteliğine değinecek olursak, aslında yan yana kurulmuş olan 3 ayrı odanın birleşimini ifade eder. Bu odalar mağdurların ifade ve beyan alma işlemleri öncesinde beklemeleri gereken durumlarda kendilerine uygun şekilde hazırlanmış, mağduru görüşmeye hazırladığımız, avukatın da mağdur ile görüşme imkanı bulunduğu odaya "Bekleme Odası", içerisinde sa-

dece uzmanın ve ifade veya beyan verecek olan kişinin bulunduğu, yapılan işlemin kameralar ile kayıt altına alındığı, birebir görüşme yaptığımız odaya "Görüşme Odası", hakim, Cumhuriyet savcısı, avukat, zabıt katibi gibi ilgililerin görüşme odasında yapılan görüşmeyi izledikleri, mikrofon ve kulaklık aracılığıyla adli görüşmeciye sorulmasını istedikleri soruları ilettikleri odaya da "Gözlem Odası" demekteyiz.

Bu Odalarda Kimlerin Görev Yaptığı

Bu odalarda AGO Koordinatörü olarak yazı işleri müdürü veya zabıt katibi, uzman olarak ise psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı gibi meslek profesyonelleri görev almaktadır. Adliyemizde hali hazırda aile ve çocuk mahkemeleri kadrosunda çalışan, 11 kişi 1'er haftalık nöbet usulü ile adli görüşmeci sıfatıyla görev almaktadır.

Ben 8 aydır Ankara Batı Çocuk Mahkemesi kadrosunda sosyal hizmet uzmanı olarak çalışıyorum. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü'nden 2008 yılında mezun oldum. Selçuk Üniversitesinde Aile Danışmanlığı üzerine yüksek lisansımı tamamladım. 2009 yılından bu yana Adalet Bakanlığı'nda görev yapıyorum, Tekirdağ ve Konya Aile mahkemelerinde çalıştıktan sonra Ankara Batı Adliyesi'ne gelmeden önce 3 yıla yakın bir süre adli görüşme odalarının kurulması ve yaygınlaştırılmasını sağlayan Mağdur Hakları Daire Başkanlığı'nda yani bu işin mutfağında görev aldım.

Bu odalarda çalışacak olan kişilere 20 Mart 2017-6 Mayıs 2017 tarihleri arasında adli görüşme odalarının bulunduğu 23 ilde görev yapan toplam 41 Cumhuriyet başsavcısı vekili ve Cumhuriyet savcısı, 32 adli görüşme odası koordinatörü ile aile, çocuk ve çocuk ağır ceza mahkemeleri bünyesinde görev yapan 656 sosyal çalışma görevlisine eğitim verilmiştir. Şuan bu odaların sayısı Türkiye genelinde artmış olup, yaygınlaştırma faaliyetleri Bakanlığımızca devam etmektedir.

Adli Görüşme Odalarından kimler yararlanabilir?

Adli Görüşme Odalarından özel ortamlarda ifade ve beyanlarının alınması gerektiği veya fail ile yüz yüze gelmesinde sakınca bulunduğu değerlendirilen, öncelikli olarak mağdur, tanık ve suça sürüklenen çocukların, cinsel suç ve aile içi şiddet suçu mağdurları

ile diğer kırılgan gruba mensup mağdurlar yararlanabilir.

Yukarıda bahsettiğim mağdurların ifadeleri adli görüşme odalarında alınmalı çünkü öncelikli olarak hizmet alacak mağdurların ifade ve beyan alınması sırasında adli süreçte korunması ve kendilerini güvende hissetmesi öncelikli hedeflerimizdendir.

İfade Alan Uzmanlarımızın Rolü

İfade alan uzmanlarımızın sistemdeki rolleri çok önemlidir. Şöyle ki adli görüşme odasında hakim veya savcı tarafından direct soru sorulmamakta, kulaklık yardımıyla sorulmak istenen uzmana iletilmekte, uzman da bu soruyu mağdurun yaşı, bilişsel düzeyi, varsa engel ve duyu durumu ve diğer gelişim özellikleri dikkate alarak mağdurun anlayabileceği şekilde kendisine aktarmaktadır. Bu sayede kurumların ve bireylerin mağdura karşı davranışlarından dolayı oluşan ikincil örselenmeyi de önlemiş olmaktadır. Bunun yanında mağdurların korunma vb. ihtiyaçlarının tespiti ve ilgili hizmetlere yönlendirilmesi konusunda da destek olmaktadır. Spesifik bir alan olan "adli görüşme" her ne kadar yıpratıcılığı yüksek bir iş olsa da, severek yapıldığında ve olumlu geri bildirimler alındığında mesleki tatmin sağlayarak bizleri motive etmektedir. Bu nedenle adli görüşme odalarının bel kemiğini uzmanlar oluşturmaktadır diyebiliriz.

Ayrıca mağdurlara bizler aracılığı ile bilgi verilmesi, suçtan dolayı uğradıkları zararın nasıl giderileceği ve tedavi gerekiyorsa tedavinin nasıl sağlanacağı konusundaki kaygılarını da giderdiği tespit edilmiştir.

AGO'larda İşleyiş

AGO'larda ifade almak için öncelikle mahkeme/savcılık UYAP ekranı üzerinden ifadenin alınmasını istediği tarihe randevu almak suretiyle talepte bulunur, AGO koordinatörünün ekranına düşen iş ilgili uzman sistem üzerinden yönlendirilerek uzman ifade öncesi gerekli hazırlıkları yapar. Daha sonra randevu tarihinde uzman bu odada mağdur ile görüşmesini tamamladıktan sonra görüşmenin ayrıntılı bilgilerini içeren hazırlanmış olduğu adli görüşme raporunu UYAP sistemi üzerinden ilgili savcılık veya mahkeme dosyasına aktarır.

Randevu sistemi ile işletilen odalar, bu sayede yığılmayı önleyerek daha sistematik

olarak hizmet vermektedir. Zaman zaman anlık olarak mahkeme tarafından ifadenin adli görüşme odasında alınmasına karar verilmesi halinde, sisteme düşürülen ve acil olarak alınması istenen mağdur ifadelerinde yeterince ön hazırlık yapılamamakta ancak mağdurların menfaati açısından gerekli görüldüğü hallerde gecikmeksizin SEGBİS aracılığı ile yerine getirilmektedir. Bu odalardan daha çok vatandaşımızın faydalanmasını sağlamakta yine hakim ve savcılarımıza düşmekte çünkü; hakim ve savcılarımızın gerekli gördüğü hallerde bu odalardan yararlanılabilmektedir. Talep edildiği sürece bu odalar adli sistemde tutunarak öncelikli olarak mağdur, tanık ve suça sürüklenen çocukların, cinsel suç ve aile içi şiddet suçu mağdurları ile diğer kırılgan gruba mensup mağdurları ikincil örselenmeye maruz kalmadan yararlanmalarını sağlayacaktır.

Adli Görüşme Odalarının Faydaları

Adli sistem içerisindeki çocukları korumak hepimizin görevidir. Çocuklarla iletişim belirli bir uzmanlık gerektirmektedir. Suça sürüklenmiş, mağdur veya tanık ya da çeşitli nedenlerle adli sistemin içine girmiş çocukların yüksek yararının gözetilip korunabilmesi her şeyden önce bu çocuklar ile yapılacak görüşmelerin başarısına bağlıdır. Adli görüşme odalarının içerisinde bulunan her eşya belirli bir amaca hizmet etmektedir. Dekorasyonda kullanılan renkler dahi çocuklar açısından

dan özel olarak dizayn edilmiş, bu odalardan faydalanacak kişilerin kendilerini güvende ve huzurlu hissedecekleri, sanıkla yüz yüze gelmeden, kimsenin etkisi altında kalmadan rahatça yaşadığı olayı aktarabilecekleri bir oda niteliği taşımaktadır. Bu açıdan faydaları büyüktür.

Bu odalardan hizmet alan mağdurlar ve ailelerinden görüşme bittiğinde olumlu geri bildirimler almaktayız. Yapılan görüşmelerin ardından çok memnun olduklarını, uzmanın kendilerini ifadeye hazırlaması nedeniyle daha rahat ve güvende hissettiklerini, bekleme odasını çok beğendiklerini, uygulamanın yararlı olduğunu belirttiklerinde bizler de çok mutlu olmaktayız.

Aslında mağdurlara ifadenin bu odada alınacağı tebligat ile bildirilmesi ve AGO'nun kısa bir tanıtımı olan broşür gönderilmesinin daha faydalı olacağı kanaatindeyim. Çünkü bu odadan habersiz olan mağdurların sanık ile yüz yüze gelme korkusu yaşayarak adli yeye gelmekten imtina ettikleri bilinen bir gerçektir. Buna bir örnek verecek olursam 2017 yılında İzmir ilinde cinsel istismar suçunun mağduru olan ilkökul öğrencisi Yağmur K.'nın duruşmadan iki gün önce hayatını kaybetmesinin ardından Adli Tıp Kurumu'ndan gelen otopsi raporunda mağdurenin kalp krizi geçirdiği tespit edilmiştir. Mağdurlar sanık ile yüz yüze gelmekten ciddi kaygı duymakta, bu ve benzeri vakaların önlenmesi açısından adli görüşme odalarının gerekliliği daha da büyük önem arz etmektedir.

ANNE

Gökhan KARAKÖSE

Ankara Başsavcı Vekili

Anne ben geldim, oğulcağızın, kara gözlün, canı sağolasıcan...
Bir senin gözünde büyüyemedim ya anne.
Geceleri soğuk oluyor buralar,
hem kendi üstümü hem de çocuklarinkini örtüyorum.
Uykunun en tatlı yerinde uyanıp tekrar kontrol ediyorum çocukları.
Sen de öyle yapıyordun anne...
Anne ben geldim...
Sofraya dünkü ekmeği koymuşsun yine
ben de bayatlar bitmeden tazeleri yemiyorum anne
ve daha bereketli oluyormuş gerçekten..
Hatırlar mısın anne? Sınav zamanları duaların yetiştirdi bana...
Yer gök dua üzerine inşa edilmiş derdin ve yine dua ederdin...
Evde maç izlerken sen de Beşiktaş'ı tutardın
Şu sarı formalılar Beşiktaş mı derdin ben de gülerdim...
Bizimkiler hiç sarı forma giymediler ki anne...
Mevzu ne olursa olsun Sen o zaman da beni tutardın
Ve aman üzülme oğul derdin...
Şimdi daha iyi anlıyorum ve artık üzülüyorum anne!
Hem senin gibi üzüldüğümü çocuklara da belli etmiyorum...
Onlar da etkileniyorlar... Tıpkı beni çocukluğumdaki gibi...
Babam için "çocuk olmadan adam olmuş ondan biraz ciddi" derdin
Ben sana karşı hiç ciddi olamadım, hep çocukça kaldım anne
Babalar çocuklarını gizliden severmiş, baba olunca anladım anne...
Ve ben geldim anne..
oğulcağızın, kara gözlün, canı sağolasıcan..
Ellerinden öpüyorum, hayır dualarını eksik etme...
Ben de senin gibi Ülkem için, mazlumlar için ve tüm insanlar için dua ediyorum.

6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN'UN GETİRDİKLERİ

SEVDA AYDIN

Ankara Batı Hakimi

Anayasamızda ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde aile ve çocukların korunması, aile içi ve kadına karşı şiddetin önlenmesi devletin ödevleri arasında sayılmıştır.

2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (Kanun) ile şiddete uğrayan ya da şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amaçlanmıştır. Şiddet kavramı fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddeti kapsamaktadır.

Kanun, yukarıda sayılan kişilerin korunabilmesi amacıyla yeni düzenlemeler getirmiş olup hâkim ve mülki amirlere, istisnai olarak da kolluk amirlerine koruyucu tedbir kararları verme yetkisi tanımıştır. Öte yandan Kanun, hakim ve istisnai olarak da kolluk amirinin önleyici tedbir kararları verebileceğini düzenlemiştir. Kolluk amiri bu kararları ancak gecikmesinde sakınca olan hallerde verebilecektir.

Kanun'da, kolluk amiri tarafından verilebilecek tedbir kararları sınırlayıcı olarak düzenlenmiş olup kolluk amiri diğer tedbir kararlarına hükmedemez. Kolluk amirleri ta-

rafından verilen koruyucu tedbir kararlarının mülki amirin, önleyici tedbir kararlarının ise hâkimin onayına sunulması gerekmektedir.

Mağdurlara yönelik uygulanabilecek koruyucu tedbir kararları Kanun'un 3. ve 4. maddesinde, şiddet uygulayan kişiler hakkında verilebilecek önleyici tedbir kararları ise Kanun'un 5. maddesinde düzenlenmiştir. Kanun'da düzenlenen koruyucu ve önleyici tedbir kararları sınırlayıcı olmayıp, hakim veya mülki amir uygun göreceği benzer tedbirlere de hükmedebilecektir.

Kanun'un 3. maddesinde mülki amir tarafından; barınma yeri sağlanması, geçici maddi yardım yapılması, psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi, çocuklar için belirli süre kreş imkanının sağlanması, hayati tehlikenin bulunması halinde geçici koruma altına alınması yönünde koruyucu tedbir kararı verilebileceği düzenlenmiştir.

Kanun'un 4. maddesinde ise hakim tarafından, işyerinin değiştirilmesi, kişinin evli olması halinde aile konutu dışında ayrı bir yerleşim yeri belirlenmesi, tapu kütüğüne aile konutu şerhi konulması, şartların varlığı halinde ve hayati tehlikenin bulunması halinde kimlik bilgilerinin değiştirilmesi yönünde tedbir kararları alınabilecektir.

Bunun yanında, şiddet uygulayan kişiler hakkında verilebilecek önleyici tedbir kararları ise Kanun'un 5. maddesinde düzenlen-

miştir. Şiddet uygulayanlar hakkında; şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama ve küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmama, müşterek konuttan uzaklaştırma ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi, korunan kişiye yaklaşılmaması, çocukla kişisel ilişkinin sınırlandırılması ya da tümüyle kaldırılması, korunan kişiyi iletişim araçları ile rahatsız etmemesi, silahlarını kolluğa teslim etmesi, kamu görevi nedeniyle silah taşıyorsa silahını kurumuna teslim etmesi, bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu ve tedavinin sağlanması yönünde tedbir kararları verilebilir.

Tedbir kararı ilk defasında en çok altı ay için verilebilir. Ancak gerektiğinde süre uzatılabilir.

Öte yandan, verilen önleyici tedbir kararlarına aykırı davranılması halinde uygulanacak müeyyide Kanun'un 13. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, şiddet uygulayanın tedbir kararının gereklerine aykırı hareket etmesi halinde hakim kararıyla üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutula-

cağı düzenlenmiştir. Ayrıca Kanun'un aynı maddesinde, tedbir kararının gereklerine aykırılığın her tekrarında ise zorlama hapsinin süresinin on beş günden otuz güne kadar olabileceği belirtilmiştir.

Kanun'un 9. maddesinde ise, bu Kanun hükümlerine göre verilen kararlara karşı 2 hafta içinde ilgililer tarafından aile mahkemesine itiraz edilebileceği düzenlenmiştir.

Bu Kanun hükümlerince verilen tedbir kararlarını uygulamak ve takip etmek üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından şiddet önleme ve izleme merkezleri kurulmuştur.

Sonuç olarak, şiddete uğrayan ya da şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi konusunda 6284 Sayılı Kanunla ayrıntılı düzenlemeler getirilmiş olup hızlı ve etkin karar alınabilmesi sağlanmıştır.

CUMHURİYET SAVCILARININ AİLE HUKUKU İŞLERİNDEN, MUTAD MESKENE İADE DAVASI

AV. ARB. SERHAT TUĞRAL*

Gittikçe globalleşen dünyamızda farklı milletten iki insanın evlenmesi ve çocuk sahibi olmaları artık pek nadir olmayan durumlar dandır. Hayatın her alanında olduğu gibi bu alanda da çeşitli uyuşmazlıkların doğması kaçınılmazdır.

Temelde bir aile hukuku uyuşmazlığı olan uluslararası çocuk kaçırma eylemi pek çok filme ve romana da konu olmuş, medyanın ve kamuoyunun ilgisini çekmiştir. Hayatın içinde olan her şeyin hukukun ilgi alanında olması gibi bu konu da hukuk nizamlarınca düzenlenmiş, çeşitli ulusal ve uluslararası düzenlemeler ile çözülmeye çalışılmıştır.

Eşlerden birisinin evlilik birliği devam ederken diğer eşin rızasını almaksızın müşterek çocuğu da yanına alarak kendi ülkesine yahut başka bir ülkeye gitmesi halinde ortaya uluslararası çocuk kaçırma fiili çıkmaktadır. Velayetin kesin bir yargı kararıyla eşlerden birisine verilmesinden önce yapılan böylesi bir yer değiştirmenin diğer yanın meşru haklarını ihlal ettiği çok açıktır.

Çoğu hadisede kaçırılan eş hukuki ve fiili olarak kendisini daha güçlü ve emniyette hissettiği kendi ülkesine çocuğu götürmektedir. Çocuğun mutad meskeninde kalan eşin ise kaçırılan eşi karşı hukuki olarak mücadele etmesi ve kaçırılan çocuğu tekrar mutad meskenine iade ettirmesi imkânsıza yakındır.

İşte bu nedenlerle, bu uluslararası aile

hukuku uyuşmazlıklarını çözmek üzere aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bir kısım devletler bir araya gelmişler ve "Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair 1980 Tarihli Lahey Sözleşmesi"ni imzalamışlardır. Ülkemiz, bu sözleşmeye daha sonra taraf olmuş olup 5717 sayılı "Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun"u(1) kabul ederek sözleşmenin ülkemizde nasıl uygulanacağını ayrıntılarıyla düzenlemiştir.

Bilindiği üzere her uluslararası sözleşmede akit devletler o sözleşmeyi uygulamakla yetkili ve sorumlu bir merkezi makam tayin ederler. Merkezi makam, sözleşmeye taraf olan devlet adına hareket ederek o sözleşmeden doğan hakları ve yükümlülükleri takip ve ifa eder. Bahse konu sözleşme ile alakalı olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti merkezi makam olarak Adalet Bakanlığını belirlemiştir(2). Yine aynı yasa ile Adalet Bakanlığının sözleşmenin öngördüğü yükümlülükleri Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığıyla yerine getireceği hükme bağlanmıştır(3). Sözleşme ve kanun metninde yer alan "Çocuk Kaçırma" deyişi ve Cumhuriyet Başsavcılıklarının bu işle görevlendirilmiş olmaları ilk bakışta bunun ceza hukuku kapsamında bir suç soruşturması ile alakalı olduğu izlenimi uyandırır bile hakikat öyle değildir. Hakikatte, 5717 sayılı yasa ve 1980 Tarihli Sözleşme kapsamında açılan "Mutad Meskene İade Davası" Medeni Kanunun muhtelif maddelerinde Cumhuriyet Savcısı tarafından açılıp takip

edileceği bildirilen kişiler hukukuna ilişkin davalara(4) benzemektedir.

Kanun, çocuğun velayet hakkının ihlal edilerek yerinin değiştirilmesi halinde, getirildiği ülkeye (menşe ülke) derhal iadesini düzenlemektedir. Dolayısıyla ön koşul çocuğu kaçırmanın menşe ülkede geçerli bir velayet hakkına sahip olmasıdır. Böyle bir velayet hakkı yoksa zaten hadise klasik bir suç soruşturmasının konusu olacak ve kanunun sahasından çıkacaktır.

Çocuğun bu şekilde kaçırılmasının akabinde, menşe ülkede kalan taraf bulunduğu ülkenin merkezi makamına müracaat ederek çocuğun kaçırıldığı ülkeden (hedef ülke) iade edilmesini sözleşme hükümleri uyarınca talep eder. Talebi alan menşe ülke merkezi makamları, en seri vasıta ile hedef ülke merkezi makamlarından çocuğun iade edilmesini talep eder. Talep üzerine harekete geçen Adalet Bakanlığı çocuğun bulunduğu yer(5) Cumhuriyet Başsavcılığını görevlendirerek gerekli işlemleri başlatmasını ister. Cumhuriyet Başsavcılığı öncelikle velayet hakkını ihlalen çocuğu kaçırmanın tarafı celb eder, ifadesine başvurur ve hadiseyi sulh yoluyla çözmeyi dener(6). Sonuç alınamadığı takdirde Aile Mahkemesinde davaname ile mutad meskenine iade davasını açar.

Aile mahkemesinde yapılan yargılamanın Cumhuriyet Savcısı huzuruyla görülmesi zorunludur. Davada tartışılacak en esaslı konular çocuğun mutad meskeninin neresi olduğu, çocuğun yer değiştirmesinin diğer tarafın rızası ile gerçekleşip gerçekleşmediği ve çocuğun mutad meskenine iadesinin (çocu-

ğu fiziki veya psikolojik bir tehlikeye maruz bırakacağı veya başka bir şekilde, müsamaha edilemeyecek bir duruma düşüreceği yolunda) ciddi bir risk oluşturup oluşturmadığı hususlarıdır.

Çocuğun mutad meskeni en temel haliyle, kaçırılmadan önce ikamet etmekte olduğu, oyun ve sosyal çevresini oluşturduğu yerdir. Ancak, çocuk annesinden henüz fiziken ayrılmamış, biyolojik varlığını sürdürmek için annesi ile mecburi olarak birlikte bulunmak zorunda olduğu bir yaşta ise bu durumda anneden ayrı bir mutad meskenen bahsetmek imkanı bulunmayacaktır. Ancak, tek başına yaş küçüklüğü(7) de mutad meskene iadeye engel teşkil etmemektedir(8).

Hadisenin kaçırma olarak değerlendirilebilmesi için diğer eşin yer değişikliğine rızasının olmaması gerekmektedir. Kısa süreli tatil için seyahate muvafakat edilmesi rızanın mevcudiyetini göstermez. Tatil süresinde eşin geri dönmeyerek diğer eşi karşı boşanma davası açması ile birlikte kaçırma gerçekleşmiş olur(9).

İadeye engel durumlardan birisi de Ciddi Risk durumudur. Yargıtay uygulamalarına göre ciddi risk durumu değerlendirilirken sözleşmenin bu maddesinin dar yorumlanması gerekmektedir. Örneğin iade istenilen ülkede sistematik insan hakları ihlallerinin varlığı, çocuğun iade isteyen tarafından daha önce fiziksel yahut cinsel tacize uğramış olması ciddi risk sayılırken, iade talep eden ülkenin savaş halinde olması ciddi risk kapsamında görülmemiştir(10).

4) Bkz. Türk Medeni Kanunu Madde 60, 89, 90, 116, 146, 147, 294, 298, 301, 318

5) 5717 Sayılı Yasa Mad. 6/2

6) 5717 Sayılı Yasa Mad. 5

7) Yargıtay 2. HD 2004/10536 E. K. 2004/11797 sayılı kararında "Çocuğun çok küçük olması başlı başına iste-

ğin reddine sebep teşkil etmez" denilmektedir

8) Ankara Batı 4. Aile Mahkemesi 29/11/2016 T.

2016/157 E. K. 2016/931 ilamı (Yargıtay 2. HD 2017/511 E. K. 2017/10197 sayılı kararı ile onanmıştır)

9) Bkz. Dipnot 8'de yer alan karar

10) Yargıtay HGK 2013/2-769 E. K. 2014/142

* Ankara Barosu Avukatlarından

1) 5717 Sayılı Yasa, Madde 1 - Bu Kanunun amacı; velayet hakkı ihlal edilerek Sözleşmeye taraf bir ülkeden diğer bir taraf ülkeye götürülen veya alıkonulan çocuğun mutad meskeninin bulunduğu ülkeye iadesine veya şahsi ilişki kurma hakkının kullanılmasına dair 25/10/1980 tarihli Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçheleri-

ne Dair Sözleşmenin uygulanmasını sağlamaya yönelik usul ve esasları düzenlemektir

2) 5717 Sayılı Yasa, Madde 3/1-a

3) 5717 Sayılı Yasa, Madde 4/1 Sözleşmenin öngördüğü yükümlülükler Merkezi Makam tarafından, mahalli Cumhuriyet başsavcılıkları aracılığı ile yerine getirilir.

CEZA MUHAKEMESİNDE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARINDAN UZLAŞTIRMA

PROF. DR. MUHARREM ÖZEN

Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Dekanı

Alternatif uyuşmazlık çözüm yolları, günümüzde, çağdaş hukuk sistemlerinde vazgeçilmez bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Bu yöntemle uyuşmazlık; kısa sürede, daha az giderle ve tarafların tatminiyle çözülebilmektedir. Ayrıca yargı sisteminin en başta gelen sorunu olan iş yükü de hafifletilmektedir. Bu yollardan birini de ceza muhakemesinde uzlaştırma oluşturmaktadır.

Onarıcı adalet düşüncesiyle hukuk sisteminde girmiş olan uzlaştırmada uzlaşma halinde kamu davası açılmamışsa kovuşturmayla yer olmadığı kararı ya da kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Kamu davası açılmış ise düşme ya da hükmün

açıklanmasının geri bırakılması kararı verilir. Kamu davasının mecburiliği ve tasarruf edilemezlik gibi ceza muhakemesi hukukunun temel ilkelerine istisnadır ve amaç adli yargının yükünü hafifletmektir.

Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliği'nin (CMUY) 4. maddesinin (k) bendinde uzlaştırma kapsamına giren bir suç nedeniyle şüpheli veya sanık ile mağdur, suçtan zarar gören veya kanuni temsilcisinin, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda (CMK) ve CMUY'de öngörülen usul ve esaslara uygun olarak uzlaştırmacı tarafından anlaştırmaları suretiyle uyuşmazlığın giderilmesi süreci şeklinde tanımlanmıştır.

CMUY'nin 4. maddesinin (j) bendinde uzlaşma, uzlaştırma kapsamına giren bir suç nedeniyle, şüpheli veya sanık ile mağdur veya suçtan zarar görenin CMK ve CMUY'de öngörülen usul ve esaslara uygun olarak anlaşmış olmaları şeklinde ifade edilmiştir. Yani uzlaştırma, uyuşmazlığın giderilmesi süreci; uzlaşma ise bu süreç için tarafların anlaşmış olmalarıdır.

Uzlaştırma kurumu, TCK ve CMK ile yapılan önemli reformlardan bir tanesidir. TCK'nın mülga 73. maddesinin mülga 8. fıkrasıyla uzlaştırma ceza hukukunda ilk kez 1.6.2005 tarihinde uygulama alanı bulmuştur. Temel gerekçesi ise çağdaş ülkelerin çoğunda uygulanmakta bulunan "uzlaşma" kurumuna 1.6.2005 tarihinde kadar yer verilmemiş olmasının önemli bir eksiklik oluşturmasıdır. Nitekim Birleşmiş Milletler Konferansında da "uzlaşma" tavsiye edilmiştir. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin tavsiye kararında da, ceza uyuşmazlıklarında uzlaştırmaya yönelik ilkelere yer verilmiştir.

Uzlaştırma kendisinden çok şey beklenen bir kurum olarak düşünüldüğü halde istenilen neticeler elde edilememiştir. Bu nedenle, 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe gi-

ren 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 2. maddesiyle TCK'da uzlaştırmayı düzenleyen TCK'nın 73. maddesinin 8. fıkrası yürürlükten kalkmıştır. Uzlaşma kurumu CMK'da kapsamı genişletilerek yeniden düzenlenmiştir. Böylece sistemin çalıştırılması amaçlanmıştır. 5560 sayılı Kanun'un 41. maddesi ile ayrıca, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun, 24. maddesi de; "Ceza Muhakemesi Kanununun uzlaşmaya ilişkin hükümleri suça sürüklen çocuklar bakımından da uygulanır" şekline dönüştürülmüştür. Özellikle çocukların taraf olduğu anlaşmazlıklarda uzlaştırmaya başvurulması çok yararlıdır. Zira çocuk adalet sistemi, çocuklarla ilgili sorunların çözülmesinde her zaman uygun bir süreç olmamaktadır. Bunun yanında uzlaştırma süreci, çocuklar için başlı başına önemli bir eğitim sayılır. Anlaş-

mazlıkların ifade edilmesi ve çözülmesinde yeni yöntemlerin oluşturulması, sosyal ve kişiler arası müzakere hünelerinin gelişmesine yardım eder. Ayrıca söz konusu dönemde, 26.7.2007 tarihli Ceza Muhakemesi Kanunu'na Göre Uzlaştırmanın Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik kabul edilmiştir.

CMK'nın 253. maddesinde yer alan düzenleme ile TCK'da veya diğer ceza kanunlarındaki soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçların yanı sıra, şikayete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın aile içi şiddet hariç olmak üzere "kasten yaralama", "taksirle yaralama", "konut dokunulmazlığının ihlali", "çocuğun kaçırılması ve alıkonulması" ve "ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması" suçları ile diğer ceza kanunlarında bu konuda açık hüküm bulunan suçlar açısından uzlaştırmaya ilişkin hükümler getirilmiştir.

5918 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8. maddesiyle 5271 sayılı Kanunun 253. maddesinin 3. fıkrasına "Uzlaştırma kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde de uzlaşma hükümleri uygulanmaz." hükmü eklenmiştir ve bu ekleme 9.7.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Aradan geçen neredeyse 10 yıllık süreçte uzlaştırmadan beklenen faydanın elde edilememesi dolayısıyla uzlaştırma hükümlerinde yeniden değişiklik yapılma ihtiyacı hissedilmiş ve uzlaştırma müessesesinin amacı göz önüne alınarak, kurumdan beklenen faydaların artırılabilmesi amacıyla; 24.11.2016 tarihli 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla birlikte hem uzlaştırmadan kapsamı genişletilmiş hem de ceza muhakemesindeki uzlaştırmadan, bu konuda eğitim görmüş ve uzlaştırmacı siciline kaydolmuş bulunan uzlaştırmacılar eliyle yürütülmesi amaçlanmıştır. Bu kanunla öngörülen değişiklikler 2.12.2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda bizzat cumhuriyet savcısının ya da hâkimin uzlaştırmacılık yapmasına son verilmesi oldukça yerinde olmuştur. Söz konusu kanunla, CMK'nın 253. maddesinin başlığı "Uzlaştırma" şeklinde değiştirilmiş; maddenin 1. fıkrasına uzlaştırma kapsamındaki suçlar arasına tehdit (TCK'nın 106. maddesinin 1. fıkrası), hırsızlık (TCK'nın 141. maddesi) ve dolandırıcılık (TCK'nın 157. maddesi) suçu eklenmiştir. Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi

olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar da uzlaştırma kapsamına alınmıştır. Etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlara ilişkin sınırlama da kaldırılmıştır. 2016 tarih ve 6763 sayılı Kanun'la CMK'nın 253 ve 254. maddelerinde yapılan değişikliklerle uzlaştırma kapsamında giren suçların uzlaştırma kapsamına yen suçlar eklenmiş ve kapsam oldukça genişletilmiştir.

6763 sayılı Kanun ile gerçekleştirilen değişiklik ile her Cumhuriyet Başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulması zorunlu hale gelmiştir. Ayrıca Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde 29906 sayılı 16.12.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak aynı gün yürürlüğe giren 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 9. maddesiyle ceza muhakemesinde alternatif uyuşmazlık çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla Ceza İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulmuş ve bu başkanlığın görevleri arasında "Uzlaştırmacı siciline kabule ilişkin usul ve esasları belirlemek, uzlaştırmacıların sicile kabulüne ve sicilden çıkarılmasına karar vermek, sicile kayıtlı uzlaştırmacıları, görev yapmak istedikleri Cumhuriyet başsavcılıklarına göre listelemek" sayılmıştır.

Ayrıca Adalet Bakanlığınca CMK'nın 253. maddesinin 25. fıkrasına dayanılarak çıkarılan Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliği 5 Ağustos 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve 2007 tarihli bir önceki yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır. Söz konu Yönetmelik uzlaştırmadan en önemli kaynaklarından biri durumundadır.

Yukarıda ana hatlarıyla bahsettiğimiz ve onarıcı adalet düşüncesiyle uygulamaya giren uzlaştırma, ceza hukukuna ilişkin uyuşmazlıkların adli makamların denetimi altında ancak yargı dışı yollarla çözümünün amaçlandığı alternatif bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olup süreç içinde hem failin hem de mağdurun barıştırılmasıyla, mağdurun tatminini ve de failin bozduğu toplumsal düzenin, barış yoluyla yeniden kurulmasını sağlayıcı nitelikte bir hukuk kurumu olup son derece yararlı olduğunu düşünmekteyiz. Uzlaştırma kurumunun özellikle son yasal değişikliklerle birlikte daha işlevsel hale geldiği ve onarıcı adalet bakımından çok önemli bir işlevi yerine getirdiği söylenebilir.

İSMİN -DE HALİ

SUAT TÜRKAY

Ankara Batı Hakimi

Canımın içi;
İsmi -de hali gibidir,
Yeniden yazılan şiirler.

Bir gece yarısı
Satırları dökcek,
Kağıt bulamayan ellerimin,
Halet-i rühiyesinde gönlüm,
Bu gece...

Ümitlerin bütün,
Korkuların yarım yamalak
Ürpertisinde mısralar,
Yapılacak işler listesi gibi,
Kifayetsiz kaldı kelimeler.

Bir hâyâlin gölgesinde
Uyudu yine şiirler,
Yine uykularım yarım,
Yine sensizim zira
Canımın içi.

Ama sevdam dolu dizgin,
Dört nala koşan
Yüreğim gibi çarpıyor,
İsmi -de halinde
Ve sana yazılmış,
Şiirler gibi...

04/12/2018 ANKARA

ANKARA BATI ADLİYESİ UZLAŞTIRMA BÜROSU

DUYGU SÜZER

Ankara Batı Cumhuriyet Savcısı

Ceza Muhakemesi Kanununun 253. maddesinde düzenlenen uzlaştırma kurumu, onarıcı adalet ilkesi çerçevesinde mağdurların haklarının korunması, faillerin suç teşkil eden fiilinden dolayı sorumluluğunu üstlenerek topluma kazandırılması amacıyla, tarafların serbest iradeleriyle, tarafsız uzlaştırmacı yardımıyla, suçtan ortaya çıkan sorunların çözümüne aktif olarak katıldıkları bir süreçtir.

Mağdurun zararının, tarafların hukuka uygun maddi veya manevi bir edim karşılığında anlaşmaları suretiyle giderilmesi de mümkündür. Türkiye genelindeki uzlaştırma görüşmelerinde kararlaştırılan edimlerden ilginizi çekeceğini düşündüğüm bazı örnekleri sizinle paylaşmak istedim.

EDİMLERDEN ÖRNEKLER

Şüpheli, hastaneye tekerlekli sandalye bağışında bulununca taraflar uzlaştı.

Hakaret, tehdit ve güveni kötüye kullanma suçlarından haklarında soruşturma başlatılan iki şüpheli, şikayetçilerin Mehmetçik Vakfı'na bağış yapma şartını kabul ederek uzlaştı.

Müşteki, tarlasını izinsiz kullanan komşusu ile 20 öğrenciye bot ve mont alması edimi karşılığında uzlaştı.

Müşteki kadın, telefonuna mesaj atarak kendisini rahatsız ettiği gerekçesiyle şikayetçi olduğu şüpheliyle, engelli öğrencilerin eğitim gördüğü okula bağış yapması şartıyla uzlaşmaya vardı.

K. A., kendisini yaraladığını iddia ettiği eniştesi ile bir gazeteyle ilan vererek kendisinden özür dilemesi edimi karşılığında uzlaştı.

Bahçesine giren çocuklara hakaret eden şüpheli T.T., camide bir hafta ücretsiz temizlik yapma edimi ile müştekiyle uzlaştı.

Ev arkadaşını darp eden G.B. bir ilköğretim okuluna 100'er kalem, defter, silgi ve kalemtıraş satın alarak şikayetçilerle uzlaştı.

Tehdit suçundan şüpheli şahıs, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde hizmet almakta olan çocukların kaldığı Çocuk Evlerine 14 elektrikli süpürge bağışlama edimi karşılığında müşteki ile uzlaştı.

Bisiklet kullanan kişiye otomobiliyle çarparak yaralanmasına neden olan sürücü, müşteki ile 6 kitabı okuyup özetini çıkararak uzlaştı.

Kasten yaralama olayında mağdur olan kişi, şüpheliyle, özel ihtisas bakım evinde kalan bakıma muhtaç kişilere, sabah kahvaltısına 350 adet simit ikramında bulundurma edimi ile uzlaştı.

Müşteki, kendisine hakaret ettiği iddiasıyla şikayetçi olduğu kişiyle, köy okuluna kitap bağışlaması şartıyla uzlaştı.

Otomobiliyle çarptığı kadının yaralanmasına yol açan sürücü, uzlaşma sonucu Mehmetçik Vakfı ve Lösemili Çocuklar Vakfına (LÖSEV) bağışta bulundu.

Hakaret ve kasten yaralama suçlamasıyla hakkında soruşturma yürütülen şüphelinin, SGK İl Müdürlüğünde bir gün boyunca vatandaşlara gülyüz gösterip kolonya, şeker ikram etmesi edimi ile uzlaşma sağlandı.

Annesine hakaret eden alkol bağımlısı kişi, annesi ile AMATEM'de tedavi görme taahhüdüyle uzlaştı.

Hakaret suçunu işleyen kişinin 12 yaşındaki engelli kız çocuğuna akülü tekerlekli sandalye alması ile taraflar arasında uzlaşma sağlandı.

Açık bırakılan çukura düşen çocuğun yaralanmasına yol açan inşaat firmasının sahibi, mağdurun babasıyla vardığı uzlaşma doğrultusunda 81 aileye 200-250 TL aralığında toplam 20 bin TL tutarında gıda yardımında bulundu.

Mağdur, yetiştirme yurduna 2 adet 0-6 aylık çocukların ihtiyaçlarında kullanılmak üzere bebek arabası alması şartıyla şüpheli ile uzlaştı.

Yolun karşısına geçen Emir Ahmet B'ye çarpan dolmuş şoförü Süleyman S, şikayetçiye Galatasaray forması hediye edince taraf-

lar arasında uzlaşma sağlandı.

H. A, kendisine hakaret eden kişiyle, sosyal medya üzerinden özür dileme ve Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğüne bağış yapma karşılığında uzlaştı.

Müşteki, yer anlaşmazlığı nedeniyle şikayetçi olduğu kişi ile maddi durumu iyi olmayan 40 çocuğu lunaparka götürmesi karşılığında uzlaştı.

Yolun karşısına geçmek isterken motosikletin çarpması sonucu yaralanan kadın, elini öpüp kendisine çiçek veren sürücüyü uzlaştı.

Sokakta bisiklet süren çocuğa otomobiliyle çarparak yaralanmasına neden olan öğretmen, mağdura 5 ay boyunca matematik dersi vermesi ve kitap hediye etmesi koşuluyla uzlaşma sağlandı.

Alkollü olarak gittiği iş yerinde eşine hakaret ve tehditte bulunduğu iddiasıyla hakkında soruşturma açılan kişi, altın yüzük ve bir demet gül alarak müşteki eşiyile uzlaştı.

Hakkında kasten yaralama ve hakaret iddiasıyla soruşturma başlatılan kişi, 10 otomobilin camlarını silmeyi kabul edince şikayetçiyle uzlaştı.

Hakkında tehdit iddiasıyla soruşturma başlatılan kişinin huzur evi sakinlerine çiçek dağıtması ile uzlaşma sağlandı.

Müşteki, 15 Temmuz ve tüm şehitler için adliye önünde 500 kişiye lokma dağıtımaları koşuluyla şikayetçi olduğu şüphelilerle uzlaştı.

Sokak hayvanlarına ve hayvanlara bakan kadına şiddet uygulayan şüphelinin, hayvanlar için 100 kg mama alması ile uzlaşma sağlandı.

Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş, kendisine hakaret ettiği iddiasıyla hakkında soruşturma başlatılan M.S.İ. adlı taraftarın, 'Sporda şiddete hayır' konulu broşür dağıtması ve öfke kontrolü eğitimi alması karşılığında uzlaştı.

Müşteki zabıta ekipleri, şüpheli ile meydan parkında çocuk ve gençlere 100 adet Türk bayrağı işlemeli balon dağıtması karşılığında uzlaştı.

Sosyal medya üzerinden İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya hakaret ettiği iddiasıyla

hakkında soruşturma başlatılan yaşı küçük A.E, Bakan'dan özür dilemesi ile uzlaşma sağlandı.

Tartıştığı K.B.G.'yi tehdit ve hakaret eden H.B.İ., varılan uzlaşma sonucu tüm organlarını bağışlamayı kabul etti.

Müşteki ev sahibi, ikametgahına izinsiz girerek eşyalarını kullanan kişi ile sitedeki kedilere 50 kg mama alması şartıyla uzlaştı.

Müşteki S.K, tehdit ve hakaret suçundan şüpheli kişi ile engellilere ait hatıra ormanına 30 adet ağaç fidanı dikmesi şartıyla uzlaştı.

Müşteki, hakaret suçundan şüpheli ile, İzmir Adliyesine gerçekleştirilen terör saldırısında şehit olan polis memuru Fethi Sekin ile mübaşir Musa Can'a ait yardım hesaplarına bağış yapması edimi karşılığında uzlaştı.

Trafik kazasında taksirle yaralamaya neden olan şüpheli gencin, sürücü ve yayalara çikolata ile trafik kurallarına dikkat çeken broşür dağıtması karşılığında uzlaşma sağlandı.

Trafikte kadın sürücünün aracını tekmeleyen şüphelinin, sürücülere çikolata ve "Trafikte Kadına Şiddete Hayır" yazılı broşür dağıtması ile taraflar uzlaştı.

Görüldüğü üzere Türk insanının affedici yönüne de hitap eden uzlaştırma kurumu sayesinde sadece taraflar değil, olayla ilgisi bulunmayan kişiler de mutlu olmaktadır. Uzlaştırma kurumunun daha da geliştirilmesi ve farkındalığının artırılması sayesinde olumlu sonuçlanacak müzakere sayısının artacağını düşünüyorum.

Ayrıca adliyemiz bünyesindeki uzlaştırma bürosundaki çalışmalara da değinmek istiyorum:

2018 yılı içerisinde 17/12/2018 tarihi itibarıyla 40757 soruşturma dosyasının 5531 adedi Uzlaştırma Bürosuna gönderilmiş, 362 adet dosya eksik soruşturma yapılması ya da hiç soruşturma yapılmadan dosyanın uzlaştırma bürosuna gönderilmesi nedeniyle, ek-

sikliklerin giderilmesi amacıyla "soruşturma bürosuna gönderme kararı" ile tekrar genel soruşturma bürosuna iade edilmiştir. 2225 adet dosyada uzlaşma sağlanmış, 20 dosyada kısmi uzlaşma sağlanmış, 1681 adet dosya uzlaşma teklif aşamasında kalmış, 364 adet dosyada uzlaşma sağlanamamış, 10 dosyada ise ölüm v.s. nedenlerle uzlaştırma işlemleri yapılamamıştır. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere Ankara Batı Adliyesi Uzlaştırma Bürosunun yargıya sağladığı fayda aşikardır.

Ankara Batı Uzlaştırmaya Tabi Suçlar Bürosu personeli, Ankara Batı Adalet Komisyonuna kayıtlı yaklaşık 500 uzlaştırmacıya, uzlaştırma işlemlerini zamanında ve düzenli yapmaları konusunda gerekli özveriye göstermektedir. Bütün uzlaştırmacılara güler yüzlü, nazik davranmakta, sıklıkla sorularını yanıtlamakta, uzlaşmanın ruhuna uygun davranmaktadır. Bu davranışlar uzlaştırmacılar tarafından takdir görmektedir. Geri dönüşlerde ki memnuniyet Uzlaştırma Bürosunda özveriyle çalışan personeli motive etmektedir. Sicile kayıtlı uzlaştırmacılar Şule SUNGUR'un CİMER'e yazmış olduğu teşekkür beyanında "Ankara Batı Adliyesi Uzlaştırma Bürosu olarak bizi çok mutlu etmiştir. Türkiye'nin en iyi çalışan adliyesisiniz." şeklinde sözlerini bitirmesi adliyemiz adına da gurur vericidir.

Bu minvalde 30 Mart 2018 tarihinde İstanbul İlinde düzenlenen "Uzlaştırma Çalış-

tay"ın da geçen yıl 592 adliye arasında uzlaştırmada en başarılı olan 30 adliye arasında bulunan Cumhuriyet başsavcılarına, uzlaştırmadan sorumlu Cumhuriyet savcılarına ve uzlaştırmacılara teşekkür belgesi verilmiştir. Ankara Batı Adliyesi olarak Cumhuriyet Baş-

savcısı Ergün ŞAHİN, Cumhuriyet Savcısı Yahya KÜÇÜK ve uzlaştırmacı Fatma TORUN'a, Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit GÜL tarafından "Teşekkür Belgesi" verilmiştir.

16 Ocak 2019 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Uzlaştırma sicilinde uzlaştırmacı olarak kayıtlı bulunan Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa

Varank tarafından Uzlaştırma büromuzdaki bir dosya başarılı bir şekilde nihayete erdirilmiştir. Sayın Bakanımız uzlaştırmacının önemi-ne dikkat çekerek vatandaşlarımızın uzlaşma konusunda duyarlı olmaları gerektiğini ifade etmiştir.

Herkese iyi çalışmalar diliyorum.

BİR MESAJINIZ VAR

NIHAL PEKACAR

Zabıt Katibi

Sosyal bir varlık olan insan, her zaman bir bütünün parçası olarak varlığını sürdürmüştür. Topluluk halinde yaşamak bir bütünün parçası olmak, iletişim halinde olmayı zorunlu kılmış ve bireylerin temel yaşam kaynaklarından biri olmuştur. Yazarak, konuşarak ya da susarak akla gelebilecek her türlü biçim ve yolla yapılan mesaj alışverişidir iletişim. İnsanlarla duygularımızı düşüncelerimizi bu şekilde paylaşıyoruz.

Peki mağara resimleri ile kendilerini ifade eden topluluklarla, dünyanın diğer ucundaki kişi ile görüntülü konuşma imkanına sahip olan günümüz toplumlarını karşılaştıracak olsak iletişim hakkında yorumunuz ne olurdu? Telefon mesajlarındaki iletinin taş kitabelerde yazılı olanlardan daha anlamlı olduğunu söyleyebilir miydik mesela? İletişim yollarındaki teknolojik artış doğrudan iletişim becerimizi artırmaz, iletmek ya da almak istediğimiz mesajın tek başına sağlıklı olmasına yetmez.

Bir gönderici, bir alıcı, alıcıya gönderilen bir mesaj, bu mesajın gönderiliş yolunu ifade eden iletişim kanalı ve alıcının geri dönüşlerinin yer aldığı iletişim öğeleri, iletişim sürecinin kendisini oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalar iletişimde beden dilinin %60, ses tonunun %30, kelimelerin %10 etkisinin olduğunu göstermektedir. Bu gerçeği kabul eden ve akıllı telefon uygulamalarına kendilerini dahil eden şirketler “emoji” olarak bilinen ifadeleri kullanarak iletişim kazalarını önlemeyi hedeflemişlerdir.

İletişim becerilerini etkin kullanan biri çevresiyle uyumlu ve özgüvenlidir. Davranışları hem kendini hem de karşındakileri hoşnut edici niteliktedir. Duygu, düşünce

ve inançlarını doğrudan içtenlikle anlatabilir. Karşılaştığı sorunlardan çok çözüme odaklanacağından tartışma ve çatışmaların üstesinden gelme yetkinliğine sahip olur.

Yaşadığımız çevrede bulunan tanıdığımız ya da tanımadığımız insanlarla ile sağlıklı, olumlu ve etkin bir iletişim için yapmamız gereken hususlara bakalım.

- İletişim karşılıklı güven ile başlar, karşımızdaki insana güven vermeliyiz.
- Abartıdan uzak, doğal ve içten davranmalıyız.
- Yüz ifademizin olumlu mesajlar verdiğinden emin olmalıyız.
- İletişim kurmak istediğimiz kişi ile yeterince göz teması kumalıyız.
- El, kol ve vücut hareketlerimizi aşırılıklardan uzak olarak, mesajımıza uygun şekilde kullanmalıyız.
- Baş hareketleri ile karşı tarafa dinlenilmeye devam edildiği ve anlaşıldığını hissettirmeliyiz.
- Vücudumuzu konumlandırırken, kişisel alan ihlali yapmadan iletişim halinde olduğumuz kişiye yönelmeliyiz.
- Konuşurken kısa, sade, amaca yönelik cümleler tercih etmeliyiz.
- Konuşmalarımızda ses tonunu etkili kullanmalı, bulunduğumuz ortama göre ayarlayabilmeli ve tekdüzelikten uzak durmalıyız.

Bunların yanı sıra etkili bir iletişim için iyi bir dinleyici olmak, ön yargılardan uzak kalabilmek, empatik tutum ve davranışlarda bulunmak, karşı tarafa gerçekleri söyleyen, yapıcı eleştirilerde bulunan bir tutum sergilemek iletişimimizi daha da etkinleştirir. Tüm bu hususlara dikkat ederek, gereksiz iş yükün-

den, kırılganlıklardan, yanlış anlama ve anlaşılmalardan kurtulmak mümkün olur.

Şunu bilmeliyiz ki zamanımızın çoğunda hatta bu satırları okumakta olduğunuz anda bile bire bir iletişim süreci içindeyiz. İletişimin “Yeni Hayat” filminde Chuck NO-LAND karakterinin voleybol topu ile ilişkisini

de kapsayacak şekilde geniş sınırlara, Charlie CHAPLİN’in oyunculuğundan yola çıkarak dilini bilmediği insanları güldürebilme sihrine sahip büyü bir dünyası olduğunu bilmeliyiz. Mutluluk ve başarıya ulaşmak istiyorsak iletişimin önemini hep aklımızda tutmalı ve bu sihri günlük hayatımızda bizler de etkili bir biçimde kullanmalıyız.

AKTAR MUHİTTİN LOKMAN HEKİM

Kısaca kendinizden bahseder misiniz?

İsmim Muhittin BEYCAR, yaklaşık 24 yıldır aktarlık mesleğini yapmaktayım. Yaptığım iş ile ilgili sürekli araştırma ve öğrenme çabası içinde oldum. Gerek yeni çıkan yayınlardan, gerek internet ve iletişim araçlarından dünya çapındaki bitkileri de tanıma imkanımız oldu. Yaklaşık 2500 çeşit ürünle, Çankaya ilçesinde iki farklı satış yerinde bu işi yapmaya devam etmekteyim.

Aktarlık nasıl bir meslektir, ortaya çıkışı nasıl olmuştur?

Bilindiği gibi Kur'an-ı Kerim'de Lokman Suresi vardır. Bu surede Lokman'ın oğluna verdiği bazı öğütlerden bahsedilir. Peygamber olup olmadığı ihtilafli bir konu olsa da, hekimlerin piri olarak anılır. Bu, yüzyıllardır

bu şekilde anlatılmıştır. İpek yolunun kullanılmaya başlanması ile birlikte doğu ve batı arasındaki alışveriş hız kazanmıştır. Tohumlar ve bitkiler değişik coğrafyalarda kullanılmaya başlanınca bitki çeşitliliği artmış, bitkiler ilaç amaçlı kullanılmaya başlanmıştır. Tabii bu işin doğum yeri Çin'dir. Çin tıbbı diye yerleşmiş bir deyim vardır. Bitkilerin tıpta kullanılmaya başlanması bu yolla daha da artmıştır.

Aktarlık mesleğini yapan kişiler Lokman Hekim adı ile de anılmaktadır. Lokman Hekim kimdir neden bitkiler ile anılmaktadır.

Belirttiğim gibi; Kur'an-ı Kerim'de Lokman Suresinde ismi geçen kişidir. Bu Surede, Allah'ın Lokman'a hikmetler verdiğinden, Lokman'ın oğluna verdiği öğütlerden bahsedilir. Uzun yıllar yaşadığı rivayet edilir. Ayrıca

ölümsüzlük iksirini bulduğu efsanesi yüzyıllardır anlatılır. İşin içine iksir kelimesi girince, bitkilerin kullanıldığı akla gelir.

Modern tıpta kullandığımız ilaçları biliyorsunuz, belli başlı yan etkileri var. Şifalı olarak adlandırılan bu bitkileri değişik yollarla kullandığımız zaman bu yan etkileri azaltabilir miyiz? Ayrıca bu bitkilerin hastalıklara yol açma gibi bir riski var mıdır?

Ömür boyu kullanılacak ilaçlar vardır. Özellikle tansiyon, şeker, kollesterol, trigliserit ve kalp ilaçları gibi. Bu ilaçların prospektüsüne bakıldığında, karaciğerde yağlanma ve büyüme yapabilir diye yazar.

2010 yılında Avrupa Birliği yeni bir uygulamayı hayata geçirdi. Tıp doktorlarına: "Eğer hastalarınıza tansiyon, şeker, kolesterol, kalp ilaçları gibi ilaçlar veriyorsanız, bu ilaçların yanında bitkisel bir destekleyici ürün vermeniz gerekir" denildi. Çünkü bu ilaçların en büyük yan etkisi karaciğerde büyüme ve yağlanma yapması. Bitkisel ürünler bu yan etkileri azaltmak için kullanılmaktadır. Fakat biz henüz böyle bir uygulamaya geçemedik. Kullanılan ilaçların tamamen bitkisel ilaçlar olduğundan bahsedemeyiz. Çünkü içerisine kimyevi maddeler katılarak formüle ediliyor. Zaten zararlı olan kısmı o kimyevi maddelerdir. Bitkisel kısmı değil. İlaçların etkisini çabuk göstermesi için bu kimyevi maddelerin kullanıldığını biliyoruz. Bizler biraz daha uzun süreli tedavi yöntemini yalnızca bitki ile yapıyoruz; farkımız bu.

Peki sizce de gerçekten bitkiler ölüm hariç bütün hastalıklara çare midir? Çaremi bitkilerde mi?

Bu yüzde yüz böyledir diyemeyiz. Bunu iddia eden modern tıbbi karşısına alır. İnsanlar, bitkileri, doğal ürünleri yalnızca hastalandığı zaman kullanmamalı. Günde bir bardak ıhlamur içerseniz, bir bardak ada çayı içerseniz kesinlikle kışı daha rahat atlatabilirsiniz. Ara ara arı sütü, polen, bal ile yapılan macun karışımları kullanırsanız savunma sisteminiz daha kuvvetli olur. Ortada bir yanlış var; insanlar yalnızca hastalandıkları zamanlar ıhlamur içerler. Yalnızca savunma hücreleri zayıf düştüğü zaman arı sütü, polen, bal gibi ürünler kullanırlar. Halbuki bunları hastalanmadan önce ara ara kullanmak koruyucu ve önleyici bir tedbir olabilir.

Aktarda gördüğümüz bütün bitkileri birbiriyle karıştırabilir miyiz? Hepsı faydalı mıdır?

Kesinlikle hayır. Birbiriyle karışmaması gereken bitkiler vardır. Bazı hastalıklardan dolayı kullanılmaması gereken bitkiler vardır. Özellikle hamilelikte, emzirme döneminde kullanılmaması gereken bitkiler vardır. O yüzden biz herkese şunu söylüyoruz: "Bilddiğiniz, güvendiğiniz, bilgi birikimine inandığınız aktarlardan alışveriş yapın" diye. Yani aktardan alışveriş yapmak bir marketten ürün almaya benzemez. Aktarın kesinlikle sizi yönlendirmesi ve size doğru bilgiler vermesi gerekir. İnsanlar aktara her zaman gitmiyor. Almak istedikleri ürün listesini yapıp güvendiğiniz aktara gidip alışveriş yapmalısınız. Doğru yönlendirme çok önemli. Mesela tansiyon ilacı kullanıyorsanız "ben tansiyon ilacı kullanıyorum ve hatmi çiçeği almak istiyorum bana bir yan etkisi olabilir mi?" veya "bu bitkinin yan etkisi oluyorsa bana zararı olmayacak ne önerebilirsiniz?" gibi sorular sorarak bilinçli bir şekilde bitki tüketiminin sağlanması gereklidir.

Şifalı bitkilerin sahtesi var mı?

Bitkilerin sahtesinden bahsedemeyiz. Bitki bitkidir. Ancak farklı karışımlardan bahsedilebilir. Yani bazı pahalı bitkilerin içerisine gereksiz, zararı olmayan ama faydası da olmayan yapraklar karıştırılabilir. Fakat bunun çok fazla olduğunu sanmıyorum, olsa da minimum seviyededir.

Soğuk havalarda bitki çayı içmemiz tavsiye ediliyor. Hangi bitki çayları hangi hastalıklara iyi gelir. Bitki çayları nasıl demlenip nasıl tüketilmelidir?

Soğuk havalarda özellikle ıhlamur, ada çayı, tarçın, zencefil, karanfil, havlıcan, hatmi çiçeği gibi bitkileri tavsiye ediyoruz. Fakat bu bitkilerin bazıları demlenir, bazıları kaynatılır. Bunları çok iyi bilmek gerekir. Özellikle kök ve kabuk bitkiler; tarçın, zencefil, zerdeçal ve havlıcan gibi bitkilerin kaynatılması gerekir. Bir taşım tabiriyle kaynatıp içine de son olarak ıhlamuru katıp ateşten indirmek gerekir. Fakat sadece ıhlamur yapılacaksa kesinlikle demleme usulü yapmalıyız. Demleme usulü ne demek derseniz; Sıcak su fincana konulur, üzerine bir tutam ıhlamur atıp üzeri kapatılır, 5 dakika demledikten sonra süzüp içilir. Yani yaprak bitkiler demlenir, kök bitkiler kaynatılır. Bu mantıkla hareket etmek gerekir. Gü-

zel bir kış çayının üzerine kesinlikle en önemli antibiyotik olan Propolisi eklemeyi tavsiye ediyoruz. Çay, yaptınız son noktaya geldiği zaman birkaç damla likit Propolis damlatırsanız hem vücut içerisinde iltihap oluşmasını engeller, hem de varsa iltihabın vücuttan çabuk atılımını sağlar.

Mutlaka bilmemiz gereken şifalı bitkiler hangileridir?

Öncelikle ıhlamur, papatya, kiraz sapı, mısır püskülü, adaçayı, zencefil, zerdeçal, havlıcan, karanfil, kakule gibi bitkilerdir. Bunlar çok önemli bitkilerdir. Hastalanmadan önce ara ara tüketilebilecek bitkilerdir. Melissa yaprağı, alıç çiçeği gibi bitkiler de isteğe bağlı olarak tüketilebilecek bitkilerdir.

Şifalı bitkilerin kullanımı çocuklarda ve yetişkinlerde farklı mıdır?

Tamamen farklıdır. Özellikle 4 yaşın altındaki çocuklara bu tür bitkilerin hiç birini tavsiye etmiyoruz. Çünkü dozunu ayarlamak kolay değil. 4 yaşından büyük çocuklarda ise yarı doz olarak kullanılmasını tavsiye ediyoruz. Yani normalde 1 kaşık ise yarım kaşık 2 fincan ise 1 fincan gibi.

Çağımızın en büyük hastalıklarından immün eksikliği ve bağışıklık sisteminin zayıflığı sorunları var. Bu sorunları aşmak için neler tavsiye edersiniz?

Bağışıklık sistemini kuvvetlendirmek için ilk olarak arı sütü, polen, bal ve propolis karışımından oluşan macunu tavsiye ediyoruz. Bu karışımın dozu çok önemlidir. Bu karışım savunma hücrelerini kuvvetlendirir. İkinci olarak; Güney Kore'de yetişen, yaklaşık 2000 yıllık geçmişi olan, yetişmesi yıllar süren, ginseng kökü var. Ginseng kökünden yapılmış tabletler veya ballı karışımlarını tavsiye ediyoruz. Üçüncü olarak da, 32 çeşit bitkinin fermente edilmesiyle elde edilen İsveç şurubunu tavsiye ediyoruz. Yalnız şuna dikkat: İsveç şurubu kullanıldığı gün süt ve süt ürünlerinin kullanılmaması gerekir. Ayrıca stres, halsizlik, ve hücre yenileyici özellikleri de vardır.

Tıp doktorlarının aktarlar hakkındaki düşünceleri ile ilgili ne söylemek istersiniz?

Bu konuda tıp doktorları ikiye ayrılıyor. Bitkisel ürünleri tavsiye edenler, bir de top-tan reddedenler. Mesela, kemoterapi gören kanser hastalarına, kemoterapinin vücuda

verdiği zehirli ve zararlı maddeleri bertaraf etmek için birtakım bitkiler ve karışımlar tavsiye ediyoruz. Bunu bazı kemoterapi doktorları kabul ediyor bazısı kesinlikle kabul etmiyor.

Müşterilerinizi doktorlara gitmeleri konusunda yönlendirme yapıyor musunuz?

Kesinlikle. Bize gelen müşterilerin hastalığı eğer tespit edilmemişse hastalığının tespit edilmesi için önce bir doktora müracaat etmelerini tavsiye ediyoruz. Sonrasında kendilerine destekleyici ürünler ile yardımcı olabileceğimizi hatırlatarak, doktorlara yönlendiriyoruz.

Çağın vebası; kanser hastalarına kemoterapi almadan “gelin biz sizi bitkiler ile iyileştiririz” diyen insanlar duyuyoruz. Bitkiler ya da bitkisel ürünlerle kanser gerçekten tedavi edilebilir mi?

Kesinlikle tedavi edilemez. Kemoterapi; kanser hücrelerinin belli bir noktada hapsedilmesidir. Bu tedavi yönteminin vücuda verdiği zararlar, herkesin malumu. Kemoterapinin vücuda verdiği zararları en aza

indirebilmek için bitkiler ve bitkisel ürünler kullanılabilir. Bizler hiç bir şekilde hastaya kemoterapi alma diyemeyiz.

Müşterilerinizden gelen geri dönüşler nasıl?

Prensip olarak kesinlikle müşterimize fayda sağlamayacak bir ürünü tavsiye etmiyoruz. Hiçbir şekilde ticari kaygıyla hareket etmiyoruz. Bu nedenle hep olumlu geri dönüşler aldık. Bitkisel ürünler tek kullanımda etki etmediğinden, belli bir süre kullandıktan sonra etkileri ortaya çıkıyor. Bu şekilde kullanan kişilerden gayet olumlu geri dönüşler alıyoruz. Müşterilerimizin kullandıkları ürünlerin etkilerini öğrenmek adına sürekli müşterileri-mizle diyalog halindeyiz.

Son olarak okuyucularımıza neler söylemek istersiniz?

Televizyon programlarında ve röportajlarda hep şunu söylerim: Aktardan alışveriş yaparken; soğuk ortamda saklanması gereken ürünlere, üretim ve paketleme tarihlerine, ilgili bakanlıklardan izin belgelerinin bulunmasına, satış yapılan yerin temizliğine dikkat edilmesi gerekir. Şifa bulmak isterken, sağlığımızdan olmayalım.

HAYVANLARIN KORUNMASINDA HUKUKUN ETKİN ROLÜ VE ARAÇLARI

KAMURAN KAYA

Şanlıurfa 4. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı

GİRİŞ

Son dönemlerde özellikle hayvanlara karşı toplumumuzda belirli bir bilincin oluştuğunu görmekteyiz. Yeryüzünde yalnızca insanlar olarak bizlerin bulunmadığı, doğanın dengesinin devamı, çevre sağlığının korunması, ekolojik sistemin bozulmaması itibarıyla hayvanların da bir kısım haklarının bulunduğu yönünde gerek uluslararası gerekse yerel ölçekte belirli bir duyarlılığın oluştuğu tartışmasızdır. Hayvanlara yönelik yapılan haksız saldırılar, yazılı ve görsel medya kanalı ile topluma ulaştığında çok büyük tepkilerin oluşması bu bilincin oluştuğunun en açık kanıtıdır.

Hak ve özgürlüklerin gelişimi yalnızca “insan odaklı” görünüm arz etmemektedir. Bir çok ulusal/uluslararası metinlerde insanlar gibi hayvanların, hatta tüm canlıların korunması temelli düzenlemeler getirildiği görülmektedir. Yakın dönemlere değin hayvanlar, yalnızca ekonomik yararları ölçüsünde bir değer olarak kabul görmüştür. Yani hayvanların gücü, postu, sütü, balı ile ilgili bir çok hukuk kuralı öngörülmüştür. Ancak özellikle 20 ve 21. yüzyıllarda sağlıklı çevre hakkı bilincinin artması, hak temelli bildirgelerin yayımlanması, ilgili çevreci kurumların yapmış oldukları kampanyalar ile birlikte yabani ve evcil hayvanlara ilişkin düzenlemeler kanun metinlerine konulmaya başlanmıştır(1). Bu kapsamda çalışmamızda hayvanların, ulusal ve uluslararası metinlerde korunma şekilleri, korunma amacı ve bunlara ilişkin uluslararası ve ulusal düzenlemelerin neler olduğu belirtilecektir.

1) Emre Cumalıoğlu, *Medeni Hukukta Hayvan Hakları ve Hayvanlar Üzerindeki Hak*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan, C.19, Özel Sayı-2017, s. 575.

2) Mustafa Nihat Özön, *Osmanlıca Türkçe Sözlük*, İn-

A-TANIM

“Hayvan”ın tam olarak ne ifade ettiği, hayvan kapsamına nelerin girmesi gerektiği konularında ulusal mevzuatımızda herhangi bir düzenleme söz konusu değildir. Ancak 24.06.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5199 sayılı “Hayvanları Koruma Kanunu”nda evcil, sahipsiz, yaban, ev, süs, kontrollü, deney, kesim hayvanlarının tanımları çeşitli sınıflandırmalar dahilinde yapılmıştır. “Hayvan” kelimesi Arapça kökenli olup, karşılık olarak “dirilik, sağlık, canlı şey, insanla beraber bütün canlılar”(2) olarak görülmektedir. Ancak günümüz anlamına uygun kullanımı ile hayvan, en genel tanımıyla duygu ve hareket yeteneği olan, içgüdüleriyle hareket eden canlı yaratıktır(3).

5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 3. maddesinde yer alan “tanımlar” başlıklı kısımda hayvanlar çeşitli sınıflandırmalar yapılarak izah edilmiştir. Buna göre, “evcil hayvan”; insan tarafından kültüre alınmış ve eğitilmiş hayvanları (m.3/e), “sahipsiz hayvan”; barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan evcil hayvanları, (m.3/f), olarak tanımlanmıştır.

B-HAYVANLARIN KORUNMASINA İLİŞKİN TEMEL YAKLAŞIMLAR

Hayvanlara ilişkin çeşitli dini inanç kaynaklarında bölümler bulunmaktadır. Sema-

kılâp Kitabevi, 1997, s. 307.

3) Ayrıntı için bkz. Alper Uyumaz, *Bir Hukuk Sorunsalı Olarak Güncel Gelişmeler Işığında Türkiye’de Hayvan Hakları*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi dergisi, C.XX, Y, Sayı: 3, 2016, s. 134.

vi dinlerden olan İslâm dininin kutsal kitabı olan Kuran-ı Kerim’de Bakara, Al-i İmran, Maide, En’am, Araf, Yunus, Nahl, Taha, Enbiya, Hac surelerinde hayvanlar çeşitli yönleri ile ele alınmışlardır. Tüm varlıkların yaratılışına ilişkin kısımlar özellikle önem taşımakta, burada hayvanları gözetken ve kollayan bir yaklaşımın genel olarak benimsendiği görülmektedir. Hristiyanlığın kutsal kitabı olan İncil’in “Dünyanın Yaratılışı” kısmında, Tanrı’nın çeşitli yabani, evcil, sürüngen hayvanları yarattığı, bunun da iyi olduğunun belirtildiği görülmektedir. Benzer şekilde Tevrat’ta “Tekvin” bölümünde hayvanları içeren çeşitli bölümler bulunmaktadır(4). Bu dinlerde kimi hayvanlara ilişkin özellikle tüketme anlamında yasakların da getirildiğini görmekteyiz. Bu kapsamda İslâm ve Musevilik dinlerindeki domuz yeme yasağını zikretmek mümkündür. İslâm öncesi özellikle Orta Asya Türkleri’nin inanç sistemlerinde önemli bir yer tutan “Şamanizm”de bilhassa bazı hayvanlara önem ve kutsallık atfedildiği anlaşılmaktadır(5).

Hayvanlara dair hak temelli yaklaşımlar, özellikle Aristoteles’ten başlamak üzere, Descartes, Kant ve Bentham’a kadar devam eden düşünce zincirinde çeşitli yönleri ile ele alınmıştır. Antik Yunan düşüncesinin önemli temsilcilerinden Aristoteles (MÖ 384-322), özellikle “Hayvanların Hareketleri Üzerine” isimli eserinde, hayvanların tüm hareketlerini, bu hareketlerin birbirinden nasıl ayrıldığını, her harekette rastlantısal niteliklere

sahip olan şeyin ne olduğuyla ilgili konuları tartışmaya açmıştır(6). Hayvanların tek başlarına hareket etmeleri, onlarda da tıpkı insanlarda olduğu gibi bir ruhsallık bulunduğu inancına kendisini götürmüştür. Aristoteles’e göre uyum özelliğiyle hayvan ve insanlar üst canlılardır. Fransız düşünür Descartes (1596-1650) ise, düşünme kavramı etrafında ördüğü yaklaşımında, var olanları “düşünen töz insan”, “töz olarak eşya” ve “otomat olarak hayvan” şeklinde kategorileştirmiştir. Böylelikle “hayvan” ve “insan” arasında bir hiyerarşi oluşturulmuştur. Immanuel Kant (1724-1804), hayvanlara kötü muamele yapılmakla birer insanlık ödevi olan içimizdeki insaniyetin ihlal edilip, bu haliyle insanlık durumunun gittikçe zedeleneceğini ileri sürer(7). Ünlü düşünür Jeremy Bentham (1748-1832) ise, varlıklar söz konusu olduğunda hazzın ve acının merkeze alınması gerektiğini, asıl sorulması gerekenin “acı çekebiliyorlar mı?” olduğunu belirterek(8) duyarlı bir yaklaşım getirdiği görülür(9). Bentham’ın hak bağlamında “acı çekme” kriteri, özellikle hak kavramından hayvanların da yararlanması gerektiği hususunda kapsayıcı bir yaklaşımın benimsenmesi sonucuna kendisini götürmüştür. Zira, küçük çocuklar ve akıl hastaları madem ki çeşitli haklara sahiptir, o halde önemli olan bilinçli olmak değil, acıyı hissetmekse, hayvanlardan da bazı haklar esirgenmemelidir. Özellikle bu konuya eğilen yakın tarihli düşünürler Peter Singer (1946-...) ve ahlâk üzerine yaptığı çalışmalar ile bilinen Jon Nuttall,

4) Uyumaz, s. 148-153.

5) Julian Baldick, *Hayvan ve Şaman, Orta Asya’nın Antik Dinleri*, Çeviren: Nevin Şahin, Hil Yayınları, İstanbul, 2000, s. 92.

6) Aristoteles, *Hayvanların Hareketleri Üzerine*, Çeviren: Furkan Akderin, Say Yayınları, İstanbul, 2018, s. 28.

7) Immanuel Kant, *Ethica: Etik Üzerine Dersler*, Çeviren: Oğuz Özöğül, Pencere Yayınları, İstanbul, 2003, s. 275.

8) Jeremy Bentham, *Ahlâk ve Yaşam İlkeleri, Litera Yayınları*, Çeviren: Ömer Saruhanlıoğlu, Uğur Kaşif Boyacı, İstanbul, 2017, s. 112.

9) “...yetişkin bir at ya da köpek, gerek akıl gerekse iletişim kurma açısından, bir günlük, bir haftalık, hatta bir aylık bir bebekten kat kat üstündür; ama öyle olmasa bile bu neyi gösterirdi ki? Sormamamız gereken soru akıl yürütebiliyor mu ya da konuşabiliyor mu? değil, acı çekebiliyor mu? olmalıdır.” Bentham’dan aktaran, Peter Singer, *Hayvan Özgürleşmesi*, Çeviren: Hayrullah Doğan, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2018, s. 54.

insanların akıllı ve bilinçli oldukları için hakları olduğunu, hayvanların ise bu niteliklere sahip olmadıkları için haklarının bulunmadığı düşüncesini kabul etmemektedirler. Bu düşünce insanlarından Nuttall, akıllı ve bilinçli olmayan insanların da haklarının hukukça kabul edildiğinden hareketle hayvanların da haklarının olabileceğini savunmuştur(10).

C-HAYVANLARIN KORUNMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI METİNLER

Çağdaş düşüncelerin etkisi ile hayvan haklarına dair uluslararası bir kısım sözleşmeler yapılmıştır. 21-23 Eylül 1977 tarihinde İngiltere'nin başkenti Londra'da, "Uluslararası Hayvan Hakları Birliği" ve bu birliğe bağlı diğer ulusal birlikler tarafından hayvan hakları konusunda uluslararası bir toplantı yapılması sonucuna varılmıştır. Bu toplantıda, 1978 yılında Paris'te UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) merkezince ilan edilen "Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi (Universal Declaration on Animal Welfare)" adı altında bir bildirge yayımlanması kararlaştırılmış ve hayvanların da bir takım hakları olduğu açıklanmıştır. Ülkemizin de imzaladığı bildirgedeki yazılı ilkeler 5199 Sayılı Kanuna da bir kısım yönleri ile aktarılmıştır(11). (m.4) Özellikle 5199 Sayılı Kanunun 4/a maddesinde, "...Bütün hayvanlar eşit doğar ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde yaşama hakkına sahiptir" denilerek taraflar için bağlayıcılığı bulunan bildirgenin özüne uygun düzenleme getirilmiştir. Hayvan Hakları

Bildirgesi, on dört maddeden oluşmaktadır. Bildirgenin etkisi ile özellikle Fransa, Belçika, Danimarka, Almanya, Hollanda ve İsveç gibi ülkelerde, genel olarak hayvan hakları, özelde ise sokak hayvanlarının kontrolüne ilişkin oldukça etkili kanuni düzenlemeler bulunduğu gözlemlenmektedir. Bu bildirge dışında diğer bir önemli uluslararası metin de 1987 tarihli "Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi"dir. Türkiye'nin 2001 yılında onaylanmasını uygun bulduğu bu sözleşmeye göre, ev hayvanları, insan tarafından özellikle evde, özel zevk ve refakat amacıyla muhafaza edilen veya edilmesi tasarlanan her türlü hayvanı ifade eder. Hiç kimse bir ev hayvanının gereksiz acı, sıkıntı veya ızdırap çekmesine neden olamaz ve ev hayvanlarını terk de edemez.

D-HUKUK DÜZENİMİZDE HAYVANLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Hayvanlara ilişkin 1982 Anayasamızda doğrudan atıf yapan bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak dolaylı olarak ve genişletici yorum suretiyle bir kısım çıkarımlar yapılmaktadır. Bunlar arasında Anayasasının 56. maddesine göre, "...herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" şeklindeki belirleme önem arz eder. Zira esasında, çevre sözcüğü ile hayvanların haklarının da kapsam dahilinde olduğu savlanmıştır(12). Bunun doğal sonucu olarak hayvanlar doğanın parçası ve vazgeçilmez birer unsurudurlar. Hayvanlar olmadan doğanın dengesinin sağlanması mümkün değildir. Hayvanlar bahsinde geçmesi gereken bir diğer Anayasa mad-

desi ise 169. maddede yer alan "Ormanların Korunması"na ilişkin hükümlerdir. Bu maddeye göre, "...Devlet, ormanların korunması ve sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar, tedbirleri alır ...ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilmez." Bu madde uyarınca da genişletici bir hüküm ile ormanlar içerisinde yalnızca bitki örtüsü ya da ağaçların bulunmayıp, ormanların asli unsurları arasında hayvanların da olduğunun kabulü karşısında, devletin orman içindeki hayvanları da korumakla yükümlü olduğu, bunun kamu otoritesi açısından pozitif yükümlülük olduğu belirtilmiştir.

Hayvanlara ilişkin mevzuatımızda yer alan temel metinlerden birisi de, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki hükümlerdir. Bu kanunun çeşitli maddelerinde doğrudan ya da dolaylı olarak hayvanları ilgilendiren kısımlar bulunur. Bu kapsamda TCK'nın 151. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "mala zarar verme" başlıklı suç düzenlemesine göre, "...haklı bir neden olmaksızın, sahipli hayvanı öldüren, işe yaramayacak hale getiren veya değerinin azalmasına neden olan kişi hakkında" mala zarar verme suçu kapsamında, mağdur taraf olan insanın şikayetinin bulunması durumunda ilgili kişi hakkında hapis veya adli para cezasının verileceği öngörülmüştür. Görüldüğü gibi cezada hakimnin takdirinde olmak üzere seçimlik ceza düzenlemesi vardır. Maddenin ikinci fıkrasının gerekçesinde, başkasına ait bir hayvanın öldürülmesi veya işe yaramaz hale getirilmesi yahut değerinde azalmaya neden olunması halinde, mala zarar verme maddesinin uygulanacağı, suçun oluşması için de haklı bir nedenin bulunması gerektiği belirtilmiştir. Gerekçeye göre, vahşi, yırtıcı, hastalıklı ve başıboş bırakılmış bir hayvanın öldürülmesi halinde faile ceza verilemeyeceği öngörülmüştür. Hayvanlara ilişkin en önemli cezai hükümlerden olan bu maddeye göre, ancak sahipli hayvanlar bu suçun konusunu oluşturabilir. Kanunda yalnızca sahipli hayvanlardan söz edilmiş, ancak hayvanın niteliği üzerinde durulmamıştır. Bu hayvan büyükbaş veya küçükbaş olabileceği gibi; kedi, köpek hatta sahipli olmak koşuluyla arslan, kurt, zürafa, yılan, örümcek, fare vs hayvanlar da olabilir. Ancak bir kimseye ait olmayan, sahipsiz hayvanlar bu suçun konusunu oluşturmayacaktır. Örneğin, doğada sahipsiz olarak bulunan balık, tavşan, til-

ki, ceylan, başka suçun konusu olabilirse de, bu suçun konusu olamaz(13). Bu anlatılanlar kapsamında şu soru akla gelebilir: Sahipli/sahipsiz hayvan ayırımı neye göre yapılmalıdır? Bu sorunun cevabını yine 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda bulmaktayız. Kanunun 3. maddesinin "e fıkrası"na göre, "evcil hayvan; insan tarafından kültüre alınmış ve eğitilmiş hayvanları, sahipsiz hayvan ise; barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan evcil hayvanları" ifade eder. Dolayısıyla, örneğin evde beslenen bir kedinin öldürülmesi durumunda mala zarar verme suçu oluşacak iken, sokakta herhangi bir kişiye aidiyeti bulunmayan bir kediye yönelik eylemin gerçekleşmesi durumunda bir başka koruyucu düzenleme olan 3285 Sayılı "Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanunu"nda öngörülen durumlar dışında(14) eylemin gerçekleşmesi halinde 5199 Sayılı Kanun devreye girecek ve idari para cezası uygulanacaktır.

Hayvanlara ilişkin TCK'da yer alan bir diğer suç kategorisi ise, TCK'nın 142. maddesinde yer alan "nitelikli hırsızlık" suçuna ilişkin yapılan düzenlemedir. TCK'nın 142/2-g maddesine göre, "...hırsızlık suçunun barınak yerlerinde, sürüde veya açık yerlerde bulunan küçükbaş hayvan hakkında işlenmesi halinde, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına" hükmedilir. Burada da yine hayvan taşınır mal kapsamında değerlendirilmiş, ayrıca gelir amaçlı üretilen ve kullanılan ekonomik değere sahip küçükbaş hayvanlara yönelik olarak suçun işlenmesi nitelikli hal olarak öngörülmüştür(15).

TCK'nın 90. maddesinde "İnsan Üzerinde Deney" başlıklı kanun maddesine göre, insan üzerinde deneyin yapılması prensip olarak suç sayılmıştır. Bilimsel deneyin belli koşullar halinde yapılması, bir hukuka uygunluk nedenidir. Maddenin ikinci fıkrasında, insan üzerinde yapılan rızaya dayalı bilimsel deneyin ceza sorumluluğunu gerektirmemesi için aranan şartlar belirlenmiştir. Bu şartlardan birisi de, deneyin öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda hayvan üzerinde yapılmış olmasıdır. Bir diğer öngörülen şart ise, insan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler so-

13) Osman Yaşar, Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 4. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, s. 4884-4885.

14) 3285 Sayılı Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanunun 18. maddesine göre, "...hasta veya hastalarla temasta bulunan hayvanlardan öldürülmesi gerekenler zabıta

görevlileri tarafından öldürülür, imha edilir ve buna dair tutanak düzenlenir"

15) Burcu Dönmez, Hayvanlara Karşı İşlenen Suçlar, Crimes Against Animals, Prof.Dr Aydın Zevkilere Armağan, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, s. 905.

10) Birol Ertan, Hayvan Hakları ve Türkiye, Cevat Geray Armağanı, Mülkiyeliler Birliği Yayınları: 25, Ankara, 2001, s. 404.

11) Ayrıntılar için, Halil Yılmaz, Hayvan Haklarına Bakış,

TBB Dergisi, Sayı: 62, 2006, s. 216.

12) Yılmaz, s. 219.

nucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların insan üzerinde de yapılmasını gerekli kılması gerekir. Hayvanlar üzerinde deney yapılması da belirli şartlara bağlanmıştır. Hayvan deneylerine ilişkin 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunun 9. maddesine göre, hayvanların, bilimsel olmayan teşhis, tedavi ve deneylerde kullanılmayacağı, tıbbi ve bilimsel deneylerin uygulanması ve deneylerin hayvanları koruyacak şekilde yapılması ve deneylerde kullanılacak hayvanlara uygun şekilde bakılması ve barındırılması esastır. (m.9/2) Maddeye göre başkaca seçenек olmaması halinde, hayvanların bilimsel çalışmalarda deney hayvanı olarak kullanılabileceği (m.9/3), hayvan deneyi yapan kurum ve kuruluşlarda bu deneylerin yapılmasına kendi bünyelerinde kurulmuş ve kurulacak etik kurullar yoluyla izin verileceği belirtilmiştir. (m.9/4) Bu madde kapsamında kanuna aykırı davranılması halinde Kanunun 28. maddesinin “f” bendine göre idari para cezasının uygulanacağı şeklinde düzenleme ihdas edilmiştir.

Hayvanlara ilişkin bir diğer koruyucu hüküm ise, TCK.nın 181. maddesinde yer alan “Çevrenin Kasten Kirletilmesi” suçudur. Maddenin 4. fıkrasına göre, “...bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan fiillerin insan veya hayvanlar açısından tedavisi zor hastalıkların ortaya çıkmasına, üreme yeteneğinin körelmesine, hayvanların veya bitkilerin doğal özelliklerini değiştirmeye neden olabilecek niteliklere sahip olan atık veya artıklarla ilgili olarak işlenmesi halinde, beş yıldan az olmamak üzere hapis cezasına ve bin güne kadar adli para cezasına hükmolunacağı” öngörülmüştür. Bu haliyle suçun nitelikli hallerinden birisi gösterilmiştir. Kanun maddesinde açık bir şekilde hayvanların doğal özellikleri kavramı belirtilmiştir. Burada kast edilenin hayvanı bir bütün halinde oluşturan tüm organ ve işlevleridir. Ancak belirtmek gerekir ki, suçun yapısı gereği hayvanlar açısından doğal özelliklerini değiştirmeye neden olabilecek niteliğe sahip atık veya artık olması yeterlidir. Suç, bu nedenle somut tehlike suçudur. Yani nitelikli halin oluşumu için öngörülen sonuçların ortaya çıkması koşulu aranmaz(16). Bu koruma ile hayvan değerli ve korunması gerekli bir varlık olarak görülmüştür. Benzer şekilde düzenleme TCK.nın 182. maddesinde yer alan “Çevrenin Taksirle Kirletilmesi” suçunda da yapılmıştır.

TCK.nın 226. maddesinde yer alan “müstehcenlik” suçunda da hayvanları değerli gören bir yaklaşımın izlerini bulmak mümkündür. Bu maddenin 4. fıkrasında, “...şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulunduran kişi” cezalandırılmaktadır. Bu suçun oluşması için görüntünün insanlara hayvanlara yönelik, cinsellik içeren eylem türünde olması şartı aranır.

Hayvanlara ilişkin diğer önemli mevzuat ise sıklıkla çalışmamızda yer alan 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu’dur. Bu kanundaki düzenleme suçları değil, kabahat niteliğindeki eylemleri belirler. Kabahatler sözlük anlamı itibarı ile “...çirkin ve yakışsız davranış” olarak kullanılmaktadır. Teknik hukuk itibarıyla, 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 2. maddesinde kabahatin bir haksızlık oluşturduğu belirtilmiştir. Karşılığında idari yaptırım uygulanan her haksızlık kabahattir ve ayırık tutulan haller hariç 5326 Sayılı Kanunun kurallarına tabidir(17). 5199 Sayılı Kanun 1. maddesinde kanunun amacı, hayvanların rahat yaşamlarını ve hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini temin etmek, hayvanların acı, ızdırıp ve eziyet çekmelerine karşı en iyi şekilde korunmalarını, her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamak olarak görülmüştür. Kanunun 4. maddesinde ise hayvanların korunmasına ve rahat yaşamlarına ilişkin temel ilkeler belirlenmiştir. Uluslararası sözleşmeye uygunluk gösteren bu temel ilkelere göre, “...Bütün hayvanlar eşit doğar ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde yaşama hakkına sahiptir.” (m.4/a); “evcil hayvanlar, türüne özgü hayat şartları içinde yaşama özgürlüğüne sahiptir. Sahipsiz hayvanların da, sahipli hayvanlar gibi yaşamları desteklenmelidir.”(m.4/b) Bu fıkra uyarınca özellikle sokak hayvanları olarak belirtilen hayvanların korunması amaçlanır. Ancak Kanunun mevcut hali ile yaptırımlarının yetersiz olduğuna dönük eleştiriler son dönemlerde yazılı ve görsel basın yoğunlukta olmak üzere artmaktadır. Dolayısıyla, temel ilkelerin ayakları yere basar şekilde uygulanabilmesi için etkin bir müeyyide sisteminin uygulanması önerilmektedir.

Kanunun 14. maddesinde ise, hayvanlar-

la ilgili yasaklar tahdidi olarak sayılmıştır. Bu yasaklar arasında, hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, acımasız ve zalimce işlem yapmak, dövmek, aç ve susuz bırakıp, aşırı soğuğa ve sıcağa maruz tutmak, bakımlarını ihmal etmek, fiziksel ve psikolojik acı çekertmek, hayvanları gücünü aştıkları açıkça görülen fiillere zorlamak gibi örnekler sayılmıştır. Bu yasak fiillerin işlenmesi durumunda ilgililer 28. maddede belirtilen idari para cezası yaptırımlarına maruz kalacaklardır. Özellikle son dönemlerde İstanbul’un Adalar ilçesinde fayton hayvanlarının kötü koşullarda kullanılması, barındırılması ve toplumda çeşitli eğitim almış kişilerin hayvanlara sadist yöntemlerle işkence yapmaları şeklindeki fiilleri de bu madde kapsamında idari para cezasını gerektirir fiiler olarak görülmektedir. İdari para cezalarını verme yetkisi ise, aynı Kanunun 25. maddesi yollaması ile 17. maddede belirtilen Çevre ve Orman Bakanlığı ile gerektiğinde yetkinin verildiği mahallin en büyük mülki amirine aittir.

SONUÇ

Toplumların gelişmişlik ölçütlerinde yalnızca insanlara verilen değer, ekonomik gücünün artması gibi göstergeler kullanılmamakta, bunlarla birlikte aynı zamanda çevreye, doğaya ve onların birer parçaları olan hayvanlara da değer verilmesi ve hayvanların haklarının gözetilmesi önemli bir uygarlık belirtisi olarak görülmektedir. Bu durum, yalnızca hayvanların korunması sonucunu doğurmayacak, aynı zamanda birey ve toplumda özel korunmaya muhtaç kişilere (hastalar-yaşlılar) yaklaşımda hassasiyet ve zayıfa karşı işlenen suçlarda da belirli bir caydırıcılık özelliğinin sağlanması şeklinde olumlu katkılarda bulunacaktır. Bu kapsamda uluslararası metinler arasında önemli bir yeri bulunan “Hayvan Hakları Bildirgesi”ne imza atan ülkemizde de son yıllarda hayvanlar konusunda toplum ve idareciler nezdinde ve yargı pratiğinde ilerlemelerin bulunduğu tartışmasıdır. Ancak mevcut mevzuat düzeninde, hayvanların sahipli ve sahipsiz mal olarak görülmesi ve verilen cezaların genel-

likle adli/idari para cezası ile kabahat neviden caydırıcılıktan uzak cezalar olması, hayvanlara salt bir eşya olarak bakılması, hayvanların korunmasında bir kısım zorlukları da beraberinde getirmektedir. Burada önemle belirtilmesi gerekir ki, hayvan haklarının korunması yalnızca ceza miktarlarının artması ile korunamaz. Bu nedenle eğitim ve çeşitli kurumlarda hayvanın doğanın bir parçası olduğu bilincinin yerleştirilmesi, özellikle sokak hayvanlarının kimliklendirilmesi ve onlara yapılacak haksız davranışların önüne geçebilecek mekanizmaların yerel yöneticiler başta olmak üzere tüm idare tarafından etkinleştirilmesi gerekir. Ayrıca bunlarla birlikte avcılığın özendirilecek bir faaliyet olarak görülmemesi, avcılık şartlarının kesin olarak belirlenmesi, horoz dövüşü gibi ilkel geleneklerin terk edilmesi, bir kısım hayvanat bahçelerindeki hayvanlara yapılan kötü muamelelerin terki için etkin mücadele şeklinde idarece alınacak eylem planlarının belirlenmesi lüzumu vardır. Bu kapsamda temel aktörler olarak sivil toplum örgütleri, akademisyenler, uygulama içerisindeki hukukçuların görüşleri de alınarak ve ilgili bakanlıklar arasında koordinasyon sağlanıp, tüm sorunlar irdelenerek, uluslararası sözleşmelere de uygun şekilde yeni Hayvan Hakları ve ilgili kanun çalışmalarının hazırlanması gerektiği düşüncesindeyiz.

KAYNAKÇA
Aristoteles, *Hayvanların Hareketleri Üzerine*, Çeviren: Furkan Akderin, Say Yayınları, İstanbul, 2018
Artuk Mehmet Emin, *Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu*, (TCK.m.181), İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (1), 2014
Baldick Julian, *Hayvan ve Saman, Orta Asya’nın Antik Dinleri*, Çeviren: Nevin Şahin, Hil Yayınları, İstanbul, 2000
Jeremy Bentham, *Ahlak ve Yasam İlkeleri*, Litera Yayınları, Çeviren: Ömer Saruhanlıoğlu, Uğur Kaşif Boyacı, İstanbul, 2017
Cumaloğlu Emre, *Medeni Hukukta Hayvan Hakları ve Hayvanlar Üzerindeki Hak*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertas’a Armağan, C.19, Özel Sayı-2017
Dönmez Burcu, *Hayvanlara Karşı İşlenen Suçlar, Crimes Against Animals*, Prof.Dr Aydın Zevkilere Armağan, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi Ertan Birol, *Hayvan Hakları ve Türkiye*, Cevat Geray Armağanı, Mülkiyeliler Birliği Yayınları: 25, Ankara, 2001
Gisi Selçuk, *Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Kabahatler Kanunu*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:8, Sayı: 1, Yıl: 2007
Kant Immanuel, *Ethica: Etik Üzerine Dersler*, Çeviren: Oğuz Özgül, Pencerre Yayınları, İstanbul, 2003
Özön Mustafa Nihat, *Osmanlıca Türkçe Sözlük*, İnkılâp Kitabevi, 1997
Singer Peter, *Hayvan Özgürleşmesi*, Çeviren: Hayrullah Doğan, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2018
Uyumaz Alper, *Bir Hukuk Sorunsalı Olarak Güncel Gelişmeler Işığında Türkiye’de Hayvan Hakları*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi dergisi, C.XX, Y. Sayı: 3, 2016
Yaşar Osman, *Gökcan Hasan Tahsin, Artuç Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 4. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014
Yılmaz Halil, *Hayvan Haklarına Bakış*, TBB Dergisi, Sayı: 62, 2006

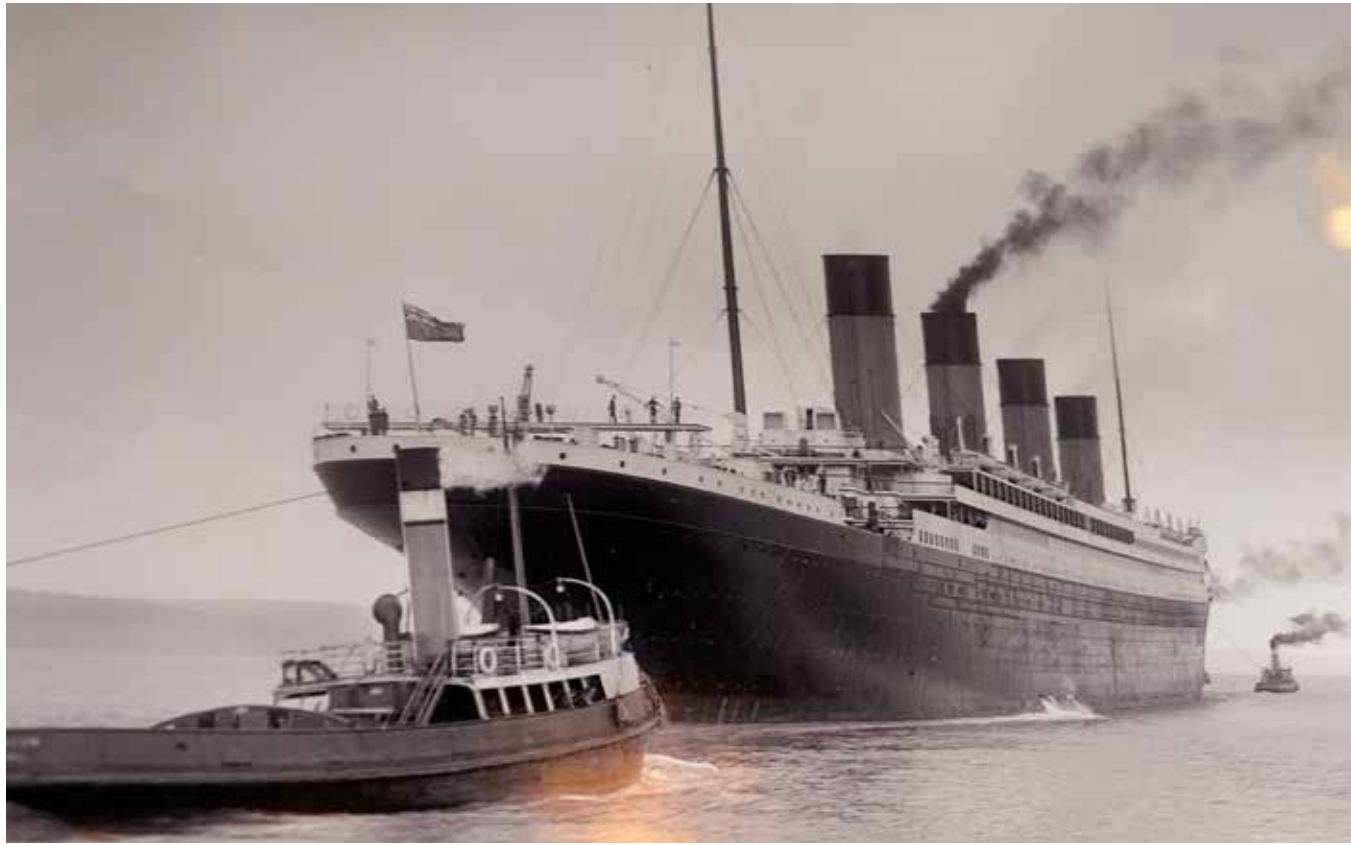
16) Mehmet Emin Artuk, *Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu*, (TCK.m.181), İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (1), 2014, s. 44.

17) Kabahatler hakkında ayrıntılı bilgi için, Selçuk Gisi,

Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Kabahatler Kanunu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:8, Sayı: 1, Yıl: 2007, s. 134.

YOLCULARIN VE BAGAJLARIN DENİZ YOLUYLA TAŞINMASINA DAİR ATİNA KONVANSİYONU VE PROTOKOLLERİ ÜZERİNDE BAZI DEĞERLENDİRMELER

AV. HANDAN KURT*

I. Yolcuların ve Bagajların Deniz Yoluyla Taşınmasına Dair Atina Konvansiyonu (PAL 74)

Uluslararası hukuk, denizde yolcu taşıma sözleşmesi ve bu sözleşmeden doğan sorumluluk ile ilgili olarak ilk kez 1912 yılında Titanik faciası ile karşılaşmıştı. O dönemde böylesine bir facianın meydana getirdiği sonuçlar uluslararası bir muhteva kazanmış ve uluslararası kamuoyu, yeni bir sistem üzerinde çalışmaya başlamıştı. Bu alanda yapılan çalışmaların önde geleni 29 Nisan 1961 tarihli

Yolcu Taşıma Konvansiyonu ile 27 Mayıs 1967 tarihli Brüksel Konvansiyonu'dur. İki konvansiyon, 1974 yılında kabul edilen Yolcuların ve Bagajların Deniz Yolu ile Taşınması Hakkında Atina Konvansiyonu'na esas teşkil etmiştir. Bu konvansiyon, 28 Nisan 1987 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (Atina-Pal Konvansiyonu 1974)

Deniz yolu ile yolcu taşımaya ilişkin Atina Konvansiyonu'nun temel özelliği, deniz ticaretini kolaylaştırarak, taşıyan açısından büyük meblağlı zararların oluşması halinde sorumluluğunu sınırlamaktır. Böylelikle deniz

ticaretinin bir türü olan deniz yolu ile yolcu taşıma, taşıyan açısından riskli bir alan olmaktan çıkacaktır. Konvansiyon, meydana gelen zararın her bir kalemi için sınırlı bir tazminat ödenmesini öngörmektedir. Bu düzenleme, sorumluluk sınırlarını koruduğu gibi, taşıyanı diğer devlet mahkemelerinde açılacak davalara karşı da koruma amacı gütmektedir. Yolcuların ölüm ve yaralanmadan doğan zararları ile bagajın hasarı ve ziyası halinde tazminat ödenmesi Atina Konvansiyonu'ndaki önemli düzenlemelerden bir diğeridir.

Konvansiyona taraf ülkelere sorumluluk sınırlarını, kendi vatandaşları için yükseltebilme imkânı getirilmiştir. Böylelikle, Konvansiyon sorumluluk sınırı için azaltılamaz ama artırılabilir bir muhtevaya sahip kılınmıştır. Özellikle, 1976 (LLMC) Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlanması Hakkındaki Londra Konvansiyonu hükümleri veya benzer konvansiyon hükümlerinin uygulanması da Atina Konvansiyonu'nda saklı tutularak, uluslararası hukuktaki tek tip uygulama modelinin geliştirilmesine katkıda bulunulmuştur.

Atina Konvansiyonu, yolcunun ölümü veya yaralanması durumunda, her taşıma için, 46.666 SDR(1) (Özel Çekme hakkı) öngörmüştür. Yolcu ve bagajlarının taşınmasında 1976 Londra Konvansiyonu (LLMC), tazminat taleplerinde, Atina Konvansiyonu'ndaki sorumluluğun yolcu başına sınırlanmasını kabul etmiştir. Buna rağmen bu iki konvansiyon arasında önemli bir fark, hesaplama sistemi bakımındandır. Buna göre, 1976 Londra Konvansiyonu, geminin resmî belgesinde taşınmasına izin verilen ölen veya yaralanan yolcu esasa alınırken, Atina Konvansiyonu, gerçek sayıyı esas almaktadır. Bu duruma göre, 1976 Londra Konvansiyonu, resmî belgeyi temel alacağı için sınırlama miktarı sabit olacaktır. Atina Konvansiyonu ise gerçekte taşınan yolcu esasa alınarak sınırlama miktarı değişken olacaktır. Atina Konvansiyonu değişken miktar öngörmesi ile yolcu lehinedir. Diğer taraftan, Atina Konvansiyonu'nda sınırlama, yolcunun taşıma sözleşmesi süresi içindeki sefer başına olup bu süre içinde meydana gelen olaylar tek bir olay kabul edilecektir. 1976 Londra Konvansiyonu, taşıma sözleşmesi süresi içinde gerçekleşen her bir olay için bir talep ve sınırlama hakkı öngörür. Londra Konvansiyonu da bu yönüyle yolcu lehinedir.

II. Yolcuların ve Bagajların Deniz Yoluyla Taşınmasına Dair 1976 Protokolü

Atina Konvansiyonu'nun 13 Aralık 1974 tarihinde kabul edilen metnine göre, Konvansiyon hükümlerine göre ödenecek tazminat bedellerinin tayininde kullanılacak olan hesaplama birimi olarak 900 milyem ayarında ve 65.5 miligram ağırlığında altının değerine karşılık gelen "frank" tercih edilmişti. Ancak 19 Kasım 1976 tarihli Deniz Alacaklarının Sınırlandırılmasına İlişkin Londra Konvansiyonu'nun imzalandığı tarihte frankın yerine özel çekme hakkını hesaplama birimi olarak kabul eden; 1971 Fon Konvansiyonu ve 1969 Konvansiyonu Protokollerinin yanı sıra bu Protokollerle aynı hükümlerini içeren 1976 tarihli Protokol de imzalanarak, Atina Konvansiyonu'nun hesaplama birimi olan "frank" yerine 19 Kasım 1976 tarihli Deniz Alacaklarından Doğan Sorumluluğun Sınırlandırılmasına İlişkin Londra Konvansiyonu'nda da hesaplama birimi olarak kullanılan Özel Çekme Hakkı ikame edilmiştir.

III. Yolcuların ve Bagajların Deniz Yoluyla Taşınmasına Dair 1990 Protokolü

Atina Konvansiyonu'nun hesaplama birimini Özel Çekme Hakkı ile değiştiren 1976 tarihli Protokol'ün yürürlüğe gireceği tarihi tayin eden, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında öngörülen Protokol'e en az 10 devletin taraf olması şartı ise, 30 Nisan 1989'da gerçekleşmiştir. Ancak, bu Protokol'de sorumluluk sınırı olarak öngörülen miktarlar, yeni bir Protokol ile artırılmıştır(2). Bu Protokol ile ayrıca sorumluluk sınırlarının daha kolay artırılmasına imkân verecek, 'zımni kabul' prosedürü de düzenlenmiştir.

IV. Yolcuların ve Bagajların Deniz Yoluyla Taşınmasına Dair 2002 Protokolü

1990 tarihli protokol yürürlüğe girmeden 28 Ekim - 1 Kasım 2002 tarihleri arasında Londra'da IMO'da yapılan diplomatik konferans sonucunda "Yolcuların ve Bagajların Deniz Yolu ile Taşınması Hakkındaki 1974 Atina Konvansiyonu'na ilişkin 2002 Protokolü kabul edilmiştir. 1990 Protokolü'nün yerine

1) 1 SDR/Özel Çekme Hakkı= 7,6068 Türk Lirası'dır. 15 Ocak 2019 tarihli kur.

2) Protocol of 1990 to amend the Athens Convention

Relating to the Carriage of Passengers and Their Luggage By Sea-Pal Protokolü 1990.

*Kırıkkale Üniversitesi Özel Hukuk Anabilim Dalı Öğrencisi, Ankara Barosu Enerji Komisyonu ve Mülteci Hakları Komisyonu Üyesi

hazırlanan 2002 Protokolünün giriş kısmında 1990 Protokolü'nün yürürlüğe girmedeği ima edilmiştir. 1990 Protokolü'nde öngörülen sorumluluk sınırlarını miktar olarak da arttıran 2002 Protokolü'nün 15. maddesinin üçüncü fıkrasında, 1974 Atina Konvansiyonu'nun bundan sonra 2002 tarihli Yolcuların ve Bagajının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Konvansiyonu olarak anılacağı belirtilmiştir.

Buna göre, 2002 Protokolü'nün yürürlüğe girmesini müteakip 1974 tarihli Atina Konvansiyonu, 2002 tarihli Atina Konvansiyonu olarak değiştirilecektir. 2002 Protokolü'nün en önemli yeniliği, mecburi sigortayı kabul etmesidir. Bu husus ilerleyen bölümlerde ele alınacak olup, şimdilik genel bilgilerle yetinilecektir. 2002 Protokolü'nün 5. maddesi gereğince, Konvansiyonun 4. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Buna göre muhtemel ölüm veya yaralanma hallerinde deniz yolu ile yolcu taşıma sözleşmesinin zayıf tarafı olan yolcunun hak aramasını kolaylaştırarak taraflar arasında adil bir denge kurma amacı ile mecburi sigorta müessesesi kabul edilmiştir. Taşıyanın sorumluluğunu temin eden bu sigorta, banka teminat mektupları veya buna

benzer finansal araçlar ile de ikame edilebilecektir. Madde, böyle bir mali teminatın mevcut olmasını şart kılmaktadır.

Bu Protokol, AB Komisyonu tarafından da dikkatle izlenmiş, getirmiş olduğu evrensel standartlar nedeniyle, 23.11.2005 tarihinde AB Komisyonu tarafından "Deniz Ulaştırma Güvenliği" Üçüncü Paketi ilan edilmiştir. Söz konusu pakete göre, AB üyesi devletler, iç hukuklarını 2002 Protokolü ile uyumlaştıracaklardır. 2002 Protokolü'nün ayırıcı vasfı, taşıyanın sorumluluğuna ilişkin bir rejim öngörmesidir. Yoksa sözleşmenin diğer tarafı olan yolcu ile, sözleşmenin maddi konusu olan gemi üzerinde maddi hukuk kuralları kabul edilmemiştir.

Taşıyanın sorumluluğunu ayrıntıları ile belirleyerek, sorumluluk rejimlerini mücbir sebep, olağanüstü hal ve üçüncü kişinin kusuru veya ihmeline bağlayan, munzam zararların varlığı halinde sorumluluk limitlerinin artırılmasına cevaz veren ve zorunlu sigorta sistemi kabul eden Protokol'e Türkiye tarafıdır(3). Türkiye'deki deniz yolu ile yolcu taşıma işi yapan şirketler, sözleşme metinlerinde TTK hükümlerinin yanında Atina Konvansi-

yonu'nun uygulanacağı hususuna da yer vermektedir. Bu tutum, Türk şirketleri ve Türk acenteler açısından faydalı sonuçlar doğuracak mahiyettedir.

V. 2002 Protokolü'nün uygulanma koşulları şu şekildedir:

a-Uluslararası Taşıma Yapılması

2002 Protokolü, uluslararası taşıma yapılması halinde uygulanır. Buna göre, deniz yolu ile yolcu taşıma sözleşmesinde hareket yeri bir devlette, varma yeri başka bir devlette ise veya hareket yeri ve varma yerinin aynı devlet olmasına karşılık, gemi başka bir devlet limanına fiilen uğramasa dahi bu sefer, uluslararası taşıma niteliği taşır.

b-2002 Protokolüne Taraf Devletle Hukuksal İlişki

Deniz yolu ile yolcu taşımanın uluslararası taşıma niteliğinden başka 2002 Protokolüne taraf devlet bayrağının taşınması, böy-

le bir devletin siciline kayıtlı olunması, söz konusu taşıma sözleşmesinin taraf devlette yapılmış olması, geminin hareket veya varma yerinin taraf devlet olması gerekmektedir.

VI. Sonuç

2002 Protokolü Ülkemizde aşağıdaki şartlar çerçevesinde uygulanacaktır.

1. Deniz yolu ile yolcu taşıma sözleşmenin ifa edileceği gemi, Türk Bayrağı çekme hakkından yararlanmış olmalıdır.
2. Deniz yolu ile yolcu taşıma sözleşmesinin ifa edileceği gemi, MGS'ye veya TUGS'a tescil edilmiş olmalıdır.
3. Deniz yolu ile yolcu taşıma sözleşmesi, Türkiye'de veya diğer taraf devlette imzalanmış olmalıdır.
4. Deniz yolu ile yolcu taşıma sözleşmesinin hareket yeri veya varma yeri Türkiye veya diğer taraf devlet olmalıdır.

Bu şartların mevcut olması halinde, Türk Bayrağı çekme hakkına sahip Türk gemileri de Protokol hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

3) 09/03/2017 tarihli ve 6990 sayılı Kanun.

ANKARA BATI ADLİYESİ ZİYARETLER

*Adalet Bakanımız Sayın
Abdülhamit GÜL beyefendi
ile Bakan Yardımcımız
Sayın Selahattin MENTEŞ
ve beraberindeki heyet
adliyemizi ziyaret ettiler.*

*Hakimler ve Savcılar Kurulu Birinci Daire
Başkanı Halil KOÇ ve Birinci Daire Üyesi
Hüseyin ŞAHİN Ankara Batı Cumhuriyet
Başsavcılığı görevine atanan Ahmet
AKÇA'ya hayırlı olsun ziyaretinde
bulundular.*

*Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin (EDOK)
Komutanı Korgeneral Şeref ÖNGAY
Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı
görevine atanan Ahmet AKÇA'ya hayırlı
olsun ziyaretinde bulundu.*

*Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcımız
Sayın Ahmet AKÇA, Ankara Valiliği
görevine atanan Sayın Vasip ŞAHİN'i
makamında ziyaret etti.*

*Mesleki ve bilimsel konularda uluslararası ilişkiler kurma
görevi kapsamında, Yargı Heyeti Temsilcileri'nden oluşan
uluslararası heyetler adliyemizi ziyaret ederek Türk Yargı
Sistemi hakkında bilgi alışverişinde bulundular.*

ADLİYEMİZ ADINA BİR İLKİ BAŞARMAK İÇİN YOLA ÇIKTIK

Cüzdanınız olmadan ne kadar uzağa gidebilirsiniz?

Yenilenen VakıfBank Mobil ile sınır yok.

VakıfBank, Yanındaki Güç.

Mobil Temassız Ödeme, NFC özelliği bulunan Android 5.0 ve üzeri sürümlü akıllı telefonlarda çalışmaktadır. 90 TL ve altındaki işlemlerde telefonu, temassız POS cihazına okutmanız yeterlidir. 90 TL üzeri işlemler için ise POS cihazına kredi kartı şifresinin girilmesi gereklidir. Mobil Temassız Ödeme'ye bireysel, asıl kartlar eklenebilmektedir. Cepte Kazan ile sadece bireysel kart kampanyaları görüntülenmektedir. VakıfBank kampanyaları dilediği zaman durdurma ve değiştirme hakkına sahiptir.

444 0 724 | vakifbank.com.tr

VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

Instagram Facebook Twitter LinkedIn /vakifbank

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ

aoc.gov.tr

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Emniyet Mah. Yeni Çiftlik Cad. No:6/3 Yenimahalle / ANKARA Tel:(0312) 211 01 70-71 Fax: (0312) 211 01 79
Boztepe Gıda ve İhtiyaç Mad.Tic.Ltd.Şti. Gazi Mah. Oğuzeli Sk. No:3 ANKARA Tel:(0312) 211 15 23
Dondurma Baş Bayii Bilal Uyar Silahtar Cad. No:160 ANKARA Tel:(0312) 211 11 23